

cōuenire pposito^b: regerā in te argumētū de ingressu illius, q̄ cōtractis sponsalibus de futuro, imo & matrimonio, ante cōsumationē proficet religionē, quē cōstat ad prāterita, etiā per q̄ Ius in re quāsitū erat trahi c. Cōmissū. de spōs. c. Ex publico. & c. Ex parte. ii. de cōuersio coniug.

Ad sextā respondeo non esse illam contrariā pposito nostro. Illa enim habet legē de testamento loquentē ad prāterita iā perfecta non trahi, nos autem dicimus legē de successione loquentē ad futurā trahi: etiā si illa executio quādam sit prāteritorū imperfectorū.

Ad 7^{am}. responsio clara colligitur ex argu. 14. pro nra parte facto. Ad octauā respondeo primū negando illā decisionē Feli. Qm̄ determinatio Petr. ab Anch. cōsil. 125. vera videtur in quo casu ille cōsultit. Nā vt in. 1. & 2. col. clare ostendit, loquitur de illo qui & si nō specificē equipollēter tñ accipiens emphyteusim pro se ac liberis suis visus fuit accipe pro eis, tanq̄ pro hāredibus, ita vt nō plus Iuris filiis ad emphyteusim quāreret, q̄ esset ad cetera bona. Cū igitur lex noua excludēs filias ab hāreditate cōprehendat iā natas, cōprehendet quoq; lex noua excludēs eas a tali emphyteusi arg. eorū q̄ notat Bar. in. l. Vt iusiurādū §. Si liberti. ff. de op. lib. Bal. in Auth. Si quas ruinas. C. de sacros. eccle. Ludo. cōsil. 35. Visa. Bar. i. l. Si nō sortē. §. Libert⁹. ff. de cōd. inde. Ripa lib. 3. c. 16. respō. Secundo respondeo concedēdo illā decisionem Felini verā esse, quādo per illā stipulationē & contractū p̄ is illa emphyteusis irreuocabiliter debita esset liberis sine vlla lege alia & vltima volūta te tacita vel expressa ad id necessaria. Sed tunc illa nō obstat nostro pposito. Quoniā primo nos loquimur de re alteri debita per literas bñficiarias, quæ non contractibus, sed vltimis voluntatibus equantur. c. 1. §. E contra. & c. Auctoritate. de concess. præb. li. 6. & tradit Oldr. cōsil. 58. & Cassador in decis. 3. de præb. Quāuis alicubi Gomesius dubitarit. Fel. vero decisio de re debita p̄ cōtractū. Secūdo nos agim⁹ de re debita reuocabiliter, ille vero de debita irreuocabiliter. Tertio nos agim⁹ de re quæ debetur mediāte aliqua lege. s. illa q̄ filios presbyterorū facit habiles ad beneficia paterna mediāte obtenta, ille vero de re debita per solū contractū: sine alia lege quæ speciatim faciat habiles. Et ideo nō est mirū, q̄ in nostro casu sublata lege, cuius virtute debebatur cātoria, de sinat esse debita, ibi vero non delinat. Quia nulla lex mediāte qua saltē speciatim debebatur est sublata. Ex quo infertur, q̄ si talis esset emphyteusis a patre pro se ac liberis recepta, in qua pater posset filiis præiudicare. Qualis quando fuerit colligitur ex Ang. in. l. Apud Iulianū §. Si cui. ff. de leg. 1. & Bal. in. l. 1. C. p̄ quas pers. no. sub finē. & Lau. Fan. in. §. Cæterū. Institi. de legi. agnat. ius. col. 7. versū. Eodē modo. & Alex. cōsil. 89. Verū. col. 3. Et lex noua inhabiles faceret filias ad succedēdū in

^b
Argumentum
retrō: illū.

^e
Lex noua: ne se
mina in emphy
teusis succedūo.
comprehēdit fi
lias iā natas pa
tris qui eas pro
se ac filiis suis
accepit: quando
eam pro illis iā
quæ pro herede
b⁹ accepit. Quā
do itē tanquam
pro filijs sed re
uocabiliter: non
autē q̄ndo irre
uocabiliter: ita
conciliantur opi
niones aduerse

^b
Emphyteusis a
patre pro se ac li
beris suscepta
cadit su. l. noua.
quando talis est
in qua p̄ filijs
preiudicare pos
sit.

ea illis pfecto p̄iudicaret. Et ita opiniones cōcordari possent cōtrariæ.

Ad nonā respōdeo negando illā decisionē esse verā, & q̄ Io. And. sic illā scripserit. Quoniā per .l. Cæsar. ff. de publi. q̄ allegat apparet eū idē voluisse dicere, quod Host. ibi ante dixerat. Hostien. aut non illud, sed contrariū dixit. Quod supra in .11. arg. & decis. 18. retulimus. Et idē qd̄ ille tenet ibi Card. q. 1. & Anto. in .c. fi. col. fi. de cōstit. cui cōsentit Feli.

Ad decimā respondeo negando illam decisionem Iacobi: tum quia nullo textu nec ratione probatur necessaria, tum quia Petrus ipse non satisfacit decisioni Ricar. Malumb. quā in oppositū allegat in hæc verba: De illo cuius obligatio habet causam ante nouam legem, incipit tamen executio & effectus in tempus nouæ legis, secundum istud tēpus de illa iudicamus. Tum quia resolutiōes cōmuniter receptæ in hac materia sunt contra illā opinionem & fundamenta Iacobi, vt ex tribus argumentis postremis & ex vndecimo apparet.

Ad octauum principale respōdeo primo conclusioni illi. Nemo sine sua culpa damnū patitur. addendum esse: vel sine causa iuxta illam regulam libro 6. Sine culpa, nisi subsit causa nō est aliquis puniendus. & est cōmunis resolutio gl. ac omnium aliorū in .c. 2. de constitut. in .c. Antiqua. de priuileg. c. Renouantes. 22. dist. Hæc autem Clemen. maxima de causa condita est, vt ex eius proemio monstratur.

Et ne dicas resarciendū esse dānum ei qui etiā ex causa illud passus est secundum Archid. receptum in .c. Per principale. 9. q. 3. Pro quo tex. & ibi Bald. in .l. Serui. C. quibus ex causis. ser. pro proem. lib. accip. Cōsidera illud Archid. non procedere, quādo illud damnū fieret per viam legis generalis. Quod Alexand. testatur & probat in consil. 190. Mature. lib. 2. in respons. ad 3. argument. quod repetitur lib. 3. consil. 18. Vbi allegat illud pulcherrimū Bartoli in .l. Toties. ff. de pollicit. s. ciuitatem nō posse quidem auferre alicui Ius suum singulariter præcipiēdo vni homini, vel quibusdā hominibus. Sed generaliter faciēdo statuta posse, vt .l. Vēditor. §. Si constat. ff. cōmuni præd. & .l. Antiochēsiū. ff. de priuileg. cred. Facit J. Lucius. §. fin. supra ad municipal. intelligēdo ibi per verbū, lex, statutum, vt ibidē ipsemet Bar. intelligit, & in casu p̄posito de damno per viam legis incusso agimus.

Secūdo respōdeo s̄ cōclusionē illā intelligēdā esse de dāno rerū que sitarū, nō de modo q̄rendi: præsertim ciuili. Quia sine vlla culpa tolli potest a principe & sine causa, antea saltē q̄ dominiū q̄ratur: vt veniētib⁹ ab intestato Ius ad eūdi scdm Feli. in .c. Quæ in ecclesiarū. de cōstit. n. 48. vbi subiicit hæc verba: Vnde legitimādo simpliciter spuriū ēt sine causa potest tale Ius tollere princeps. Quia nō est quæsitū dominiū. At is access⁹ mod⁹ qdā ciuili q̄rēdi hæc cātoriā, nō Ius i ea q̄sitū, est, vt patet.

Inteller⁹ regu-
le sine culpa. ff.
v.

Legis per dispo-
sitionē dānum
dātū non resar-
citur.

§
Ius q̄rendi mo-
dum ciuilem fa-
cile a principe
tollit.

Access⁹ mod⁹
querendi ciuile
non Ius queit
Ius est.

Tertio respondeo intelligendam esse illam conclusionem de alio dāno ab illo quod ex sublatiōe priuilegii obuenit. Qm̄ illud sine vlla causa potest a principe tolli secundū gl. fin. c. Decet. de regul. Iur. lib. 6. Quam singulariter mente tenēdam dixit ibi Perus. & cōmendat. Dec. in. d. c. Quæ in ecclesiarum. n. 26. sub finē. & is accessus priuilegiū quodam expectatiuum est, vt constat. Quarto, quod longe altius est, forte dici potest tam patri presbytero, quam filio culpam esse regulariter filium patri succedere. Quod tamen nunc neq; affirmo neq; nego.

ⁱ
Jus priuilegii
facile a principe
tollit.

Ad 9^m principale respondeo concedendo^h conclusionem in argumēto assumptam veram esse, quoties æquitas illa de qua in. c. Si beneficia. de præbend. lib. 6. & c. Cum vniuersorum. de rer. permut. locum sibi satis vendicat. Quam tamen in proposito non vendicare possem multis modis ostendere. Sed non est necessariū. Quoniam nō cōtendimus in præsentia cōpetitorē ad Ius si qđ ante habebat regredi nō posse, sed solū virtute huius accessus accedere nō valere. Quæ lōge sunt diuersa.

^k
Regressus ad
Jus pristinum
omissus vari: cū
id equas suadet

Ad decimum responsio multiplex colligitur ex decimo argumēto pro nostra parte facto, & replicis illius solutionibus adiectis. Prima^l qđ hic de præiudicio secundario Iuris ad rem agimus, in opposito autē de primario & Iuris in re. Secunda, qđ oppositio in præiudicio non præcogitato a principe procedit. Nostra vero conclusio in præiudicio a principe præcogitato. Quod colligere licet ex ei⁹ verbis tam vniuersaliter distributis: nullo vnq̄ tempore ac nullo modo possint obtinere. Et ex clausula derogatoria: quoruncūq; cōtrariorū, quam finis Cle. continet. Cū is accessus contrarius sit prædictis verbis nullo modo & c. Quandoquidem eum vnum e modis succedendi multis esse constat.

^l
Principē præiudicare nolle quādo verū & quando non

Tertia, qđ oppositio in alio præiudiciādi modo procedit. Nostra vero cōclusio in præiudicio p viā legis. Ad qđ vltra in illo argu. 10. adducta faciūt, qđ dixim⁹ in solutio. arg. 8. Et ad replicationē qua probare cōtendis neq; per viam legis principem videri velle alii præiudicare, respondeo id esse verum in Iure quæsito, non autem in querendo. Quod speciatim annotabat Feli. in. c. fin. de constitut. col. 4 allegando ad id Pan. consil. 84. col. pen. lib. 1. Quarta qđ expresse constat ex voluntate principis, cum derogat contrariis quibuscunq; vt præactū est in secūda sol. Quæ omnia roborātur ex eo, qđ sum⁹ in materia beneficiaria & agim⁹ dederogādo non Iuri quæsito, sed quæredo ex oso valde ac exorbitāti. Et ita videntur concurrere potentia cum voluntate tum tacita, tum expressa, etiā si nulla causa subesset. Quanto magis subsistente maxima.

^m
Præiudiciū secundarium præcogitatus tacite vel expresse p viam legis præsertim & in materia in qua nulla requiritur causa fieri videri a principe.

Ad vndecimum satis superq; fuerit admonuisse illa quæ in solutione ad primum argumentū & in præcedenti exceptione in responsione ad quintum supra diximus, vnde multiplex responsio colligi potest.

CONCLUSIO

Ecce candide lector articulum bona fide disputatum. Quae quando viua voce coram auditorio vndecunq; doctissimo disputavi. anceps quidem remansi, praemissis fundamentis animum volentem nolentem in diuersa trahentibus. At nunc omnibus ad viuum discussis in fauorem Clementinae contra competitoris accessum pronunciandum esse tenuitati nostrae videtur, salua quae iustior fuerit sententia: summi praesertim illius Rotae praetorii. Cuius ego semper autoritatem primam secundum ipsam Sedis Apostolicae & duxi & suspexi.

Ceterum interpretatio huius cap. Si quando hic nos admonebat primo, vt paucis breuiter monstrarem, quot & quae causae de his exceptionibus colligi possunt, ob quas iuste ac sancte liceat exequendis Sedis Apostolicae mandatis abstinere, donec illa denuo causa cognita rescribat. Admonebat nos & secundo postrema haec exceptio discutere, an liceat presbytero, etiam Papa consentiente, filium suum in beneficio suo sibi substituere. Admonebat & tertio eadem exceptio tractare, an episcopus vigilem super suum gregem curam gerens teneatur supersedere prouisioni Apostolicae, per quam filius in beneficio patris, etiam expressis verbis substituitur. Et quando non teneretur, an saltem id ei res veluti dignissima liceret. Admonebat & quarto disputare, an episcopis haec dissimulantibus, reges penes quos ecclesiarum protectio est, ob tales causas opponere se aliquo modo possent. Et an id esset regia dignitate se maiores Deoque gratiores facere. Multa item alia monebat. Quae tamen omnia in presentia omitto. Quia licet interpretationi cap. accommodatissima sint, extranea tamen sunt causae ob quam praelectio haec suscepta fuit. Primum autem horum ordinario commento huius cap. Deo dante inseram. Alia alibi, & forte in. c. Cum adeo. infra eod. tractaturus,

DEO GLORIA

Venia nobis & gratia.

FINIS

PREFATIO IN PRAELE-
CTIONEM HABITAM
SUPER QVAESTIONE

facti propria in cap. Cum contingat.
de rescriptis.

PROGIMVR RVRSVS CORAM
vobis viri ornatissimi dicere causam de causis nul-
litas processus a quodam asserto subexecutore
contra nos facti in eodem negocio, super quo nu-
per praelectionem habuimus non omnino contem-
nendam in. c. Si quando. supra eo. Quare sicut illius
capit. ordi. commento illam, auctarium veluti quoddam
adiecimus, sic disputationem hanc quae multa quotidiana continet in exe-
cutorum materia, interpretationi iustae huius capit. Cum contingat. ad
publicam utilitatem annectimus: tum quia pulchra quaedam de meris
executoribus Anto. & Imol. in eo deciderunt, tum quod aliquot nos hic di-
cemus maxime ad hoc capitulum pertinencia, tribus diebus praelectione
quam faciebamus in. c. Eam te. supra eo. interrupta.

IESV ERGO SERVATORIS
nostri auxilio primo implorato, quae breuissime poterimus
monstrabimus prius censuras & processum subexecuto-
ris contra. M. ab ipsius competitore assumpti multis de
causis inutilia & ipso Iure nulla esse. Earum vero nullam obesse censuris
quas clarissimus vir^s Iohannes Gomez a Sylua pro sui generis gene-
rosi quoque animi splendore dignatus esse iudex. M. in competitorum & eius
assertum subexecutorem maturius protulit, dum neque humanus reiicit
humiliores nec generosus timide formidat altiores. Deinde probabimus
eorum effectum tum regia manu, tum ordinaria, tum delegata impediri posse.

PRIMA NULLITATIS CAUSA.

Et prima quidem causa nullitatis eorum quae subexecutor effecit, illa
est, quod gratia accessus competitoris inutilis & nulla a principio fuit ipso
Iure: vel saltem postea ipso Iure evanuit, licet a principio valuisset, propter
multa, quae in praelectione super eis habita in. c. Si quando. supra eo. late
deducta fuerunt. Et quando gratia est nulla ipso Iure, ipso quoque Iure
datio executoris & eorum iurisdictio nulla & inutilis est per selectissimum
in hoc text. in. c. Constitutus. supra eo. Quod habet irritum decernendum esse
quod quid factum est per literas executorias gratiae subreptitiae. Similis fere text.
in. c. Ad audiendum. 2. eo tit. Secundo facit. c. Si super gratia. de off. deleg. lib. 6.

Johannes Go-
mez a Sylua
laudatus.

Executo: si depre-
tatio nulla & inu-
tilis est ipso Iure
quod nulla quoque
& inutilis est gra-
tia in qua exequen-
dam illi deputa-
tur. Quoniam hoc
disputatio gratis
accedit.

Quod habet deputationem executorum & iudicum gratia Apostolica esse illi accessoria. Et ideo illorum iurisdictionem morte concedentis etiam reintegra non reuocari, sicut nec ipsa gratia. Cui consequens, videtur, quod ea existente nulla vel reuocata, ipsa quoque iurisdictione reuocata videatur vel nulla. Facit, quod accessorium sequitur naturam sui principalis regula Cum principalis. ff. de reg. iur. & reg. Accessorium. li. 6. cum similibus Specialius facit aptus in hoc text. & quod ait ibi Domini. per illum col. 1. vers. Sed pone. c. Super eo. de prebend. lib. 6. & Clemetina Per literas. de prebend. coniuncta ei gl. in verbo ecclesias. Et hanc conclusionem tenet in specie Pan. in c. Ceterum. col. 2. quem sequitur Dec. ibi col. 3. de rescript. Et idem tenet vterque in d. c. Constitutus. in ultimo notabili. idem & Roman. in consil. 330. Circa primum col. 3. allegans inter alia. c. Cum dilecta. de rescript. & Innoc. in c. Ex literis. de off. delegat. Quae non tam apta sunt sicut superiora. Quoniam illa non agunt de executoribus gratiarum, sed aliis iudicibus delegatis. Idem tenet Oldradus consil. 81. Quod processus. n. 2. Idem late Panor. in c. Ad audientiam. infra eod. n. 14. Quem sequitur Feli. ibi col. 12. & 16. Facit & memorabilis glo. in c. 1. verbo. obtentum. de litis contest. li. 6. quae recepta dixit exceptionem peremptoriam quae perimit gram & literas, ante litem contestatam opponi posse. Quam glo. Perusi. & Communis intelligit de exceptione subreptionis gratia per quam illa corrumpitur, & cum ea litera delegatoria ad eam exequendam data.

^e
Exceptio peremptoria que non solum gratiam sed etiam literas perimit ante litem contestatam opponi potest.

^d
Rescriptum ad lites regulariter quidem ipso iure valere ac frequenter nullum omnino et inuti-
le esse.

^e
Sigillum plumbeum gratie more Romano echordulis sericis pendet. Sigillum vero iusticie canabois.

Non obstat primo quod regulariter rescriptum ad lites subreptitium ipso iure valet per. c. Si aut. & c. Plerumque. supra eo & Communis affirmat in d. c. Ceterum. & in d. c. Ad audientiam. Quoniam illa regula fallit in multis casibus relatis per Feli. in d. c. Ad audientiam. col. 11. & duabus sequent. Quibus nos addidimus unum in c. Cum ordinem. supra eodem quod eum probat secundum Bal. quod satis sentit Pan. n. 2. & 3. ibidem. Et horum de numero est is de quo loquimur casus secundum predictos omnes.

Non obstat secundo dicere, quod in casu nostro in aliis literis continetur gratia, in illis nempe quarum plumbeum sigillum de chordulis sericis pendet. In aliis autem executores, in illis videlicet quarum plumbeum sigillum de chordulis canabeis pendet. Et ob id in hoc casu iudicum datio non videtur accessoria gratia, sicut quando in eisdem literis fit gratia & deputatio iudicum, quod etiam est frequens. Non inquam hoc obstat. Quoniam idem est dicendum, quando gratia & iudicum deputatio separatim fiunt in duabus chartis. Quod dicimus quando fiunt coniunctim in vna. Quia primo eadem est ratio. Non enim definit esse accessoria executorum deputatio ipsi gratia, eo quod fiat in alia papyro vel membrana. Quod euidenter apparet ex illo. c. Si super gracia, de offi:

delegat. Quod certum est habere locum etiam, quando iudices separatim in aliis dantur literis: tam propter verba ipsius generalia, quã propter rationẽ in eo expressam, quã vtrique casui æque apta est. Cui tamen c. non esset locus in eiusmodi literis executoriis, nisi essent gratiæ accessoriæ. Secundo, quia etiam in hoc casu, quando executores separatim dantur, eorum deputationẽ esse nullã si gratia est nulla tenet Card. in. d. c. Ad audientiam. col. 6. vers. Septima est opinio. Nam, vt ille inquit, etiam si dentur separatim a gratia, sunt tamen quasi preparatoriæ gratiæ: & sic de eis idem Iuris quod de gratia est. arg. c. Quanto. de iudic.

Non obstat tertio determinatio Compostell. in. c. Super literis. col. 3. vers. Quæritur primo. dicẽtis processum factum per literas super beneficio subreptitiæ impetratas validum esse, nisi opponatur exceptio. Quoniam non loquitur de literis gratiæ executoriis de quibus agim⁹, sed de literis ad lites impetratas super beneficio. Hæc enim sunt verba Compostellani: Vt si ego dicam Papæ me canonice electum in præpositum, impetraui iudices contra. M. tacita priori cõmissione. M. valebit processus per meas literas habitus, si contra eas non excipiat. Quia meæ literæ non erant beneficiales. Hactenus Comp. Quẽ licet etiã intelligit Card. in loco præcitato. Et hoc ipsum ait Ludo Roman. in consil. 330. Circa primum col. 3.

Et demiror Felinum virum alioqui diligentẽ in illo. c. Ad audientiam. col. fin. dixisse non satis aperire Roma. an loquatur de subreptione cõmissa in literis executoriis, an gratiosis. Quoniam Romanus in hæc verba loquitur: Cum iudex seu executor deputatur vna cum concessione gratiæ subreptitiæ, quẽ admodum subreptio ipso facto vitiat gratiam. d. c. Ad audientiam. 2. & c. 2. de fi. presby. li. 6. c. cum simil. ita etiã vitiat iudicis seu executoris dationẽ sibi annexam. Fateor autem verum esse quod Feli. ait. s. literas executorias gratiæ accessorias, etiam si sint subreptitiæ valere: modo gratia ipsa non fuerit subreptitia. Sed hæc decisio non conuenit nostro proposito, in quo dicimus gratiam ipsã qua concedebatur accessus fuisse subreptitiã & ipso Iure nullam. Et p̄ consecutionem literas executorias etiam separatim datas.

Non obstat quarto, q̄ literæ delegatoriæ ex intervallo post gratiam ad eius executionẽ datæ ob gratiæ subreptionẽ ipso facto non vitiantur secundum Ludo. Rom. in illo consil. 330. Quia, vt ille ait, possent dici literæ ad lites. Quo casu procedit secũdũ eum determinatio Inno. in. c. 1. de lit. contest. lib. 6. s. q̄ cum quis impetrat gratiam subreptitiã, & postea executorem vt in possessionem inducat: tunc non impeditur litis ingressus per oppositionẽ subreptionis. Non inquam hoc obstat, quia primo eodem die in nostro casu executores fuerunt deputati, quo

⁸
Felinum in intel
ligendo Ludo.
Ro. cõtra suum
morem parũ di
ligentem.

gratia facta fuit, vt literæ ipsæ clamant. Et Ludo. Ro. de executoribus alio die datis agit. Similiter & Inno. Audisti enim i verbis eius p̄xime citatis, verbum postea, quod interuallum denotat secundum gl. memorabile in l. Pacta cōuenta. ff. de contrah. empt. verbo, postea, & alia multa quæ citat Cors. in singul. in eodem verb. Postea. Secundo nō obstat. Quia etiā quādo postea ex interuallo deputatur idem esse dicendū dixit Host. in illo. c. 1. de litis contest. li. 6. Quoniam vt ille inquit, ex quo gratia prima principalis fuit subreptitia, litera executoria quæ est illi accessoria supra de off. delegat. Si super gratia eo li. debet subreptitia iudicari: vt accessorium sequatur naturam principalis de fid. instru. c. Inter dilectos. §. Cæterum. & Hostiensē sequitur Archid. quorū opinionem approbant Ioh. Monach. Ioh. Andr. Petrus ab Anchar. Domini. Perus. & Probus ibidem. & aiunt esse tenēdam quādo statim potest de exceptione liquere. ^b Quorum si consideratio satis expēdatur, facile videntur cuius erudito approbare dictū Hostien. simpliciter. Quoniam neq; hæc exceptio neq; alia qualibet, quæ in vim dilatoria proponitur & est eius naturæ, vt postea iterum in vim peremptoria ad merita causæ opponi possit, est admittenda in vim dilatoria, nisi opponens se offerat eam incontinenti probaturum, videlicet intra modicum tempus arbitrarium, & intra illud eam probet clare & liquide secundum Petrū ab Ancha. consil. 372. Pro declaratione. col. 1. At cōtra literas competitoris allegatur subreptio quæ per literas ipsas fundatur. Allegatur item literarū renunciatio ex acceptatione Archidiaconatus Santarensis notoria resultans. Et ideo nō solum hæc exceptio concludit nullitatem literarū, sed etiam ante litis ingressum admittenda est. Et ita i casu p̄posito nullatenus potest hæc causa nullitatis euitari.

^b Exceptio que in vim dilatoria se mel opposita potest in vim peremptoria opponi potest: nō est admittenda in vim dilatoria: nisi opponens se offerat probaturū in continenti intra vj. delictet tempus arbitrarium.

ⁱ Rescriptū ipso iure a principio esse nullum: vel post ea ipso iure perire vel reuocari: paria esse quoad faciendam post reuocationem. & gratia extincta ipso iure extingui potestatem executoriū.

Non obstat quinto dicere, q̄ hæc causa nō haberet locum, si accessus is a principio valuisset, quāuis postea modo aliquo periisset. Quoniā primo negamus eum a principio valuisse. Secundo respondemus paria esse rescriptum per quod proceditur a principio fuisse ipso iure nullū vel postea ipso iure expirasse, v̄ reuocatum fuisse, quo ad ea quæ post illam reuocationem & expirationem fiunt. Quia primo eadē est omnino ratio. Secundo casus videtur esse in. c. Ex literis. cū eo quod ibi ait Innoc. de off. delegat. Quod satis collig. ex his quæ ait Pan. in. c. Audita. col. pen. de resti. spoli. & clarius ex his quæ Felin. scripsit in. c. Cæterum, col. 18. vers. 7^a. restrict. Vbi agit de reuocatione rescripti per mortē concedētis reintegra facta quæ ipso iure fit. & vers. 8^a. restrictio. vbi agit de reuocatione iurisdictionis per sententiā quæ etiam ipso iure fit. Et quæ gratia perempta executorum quoq; illius datio perempta sit in specie tenet Petrus Rebuffus in Concordatis in forma literarū executor.

verb. In oibus & per oia. Facit quod glo. regulæ Cæcell. Iulii. 2. in vltima parte facie. 7. dixit finita prærogatiua descriptorū, censerī quoq; finitā prærogatiuā eorū qui eā instar descriptorū habebāt. Est deniq; gl. expressa & memorabilis q̄ ipsi non meminerunt: & quæ ibi recepta est in c. Si clericus. verb. extincta de præb. li. 6.

HANC AVTEM primā nullitatis causā cōtra cēsuras pro. M. latas allegari nō posse palā est. Cū in cōfessio sit indultum Reginae nr̄e CHRISTIANISSIMÆ validū esse magnosq; iā partus aliis peperisse.

SECUNDA NULLITATIS CAUSA EST.

Quod prædictus iudex cōpetitoris assertus suscepit partes mixti executoris, cū non haberet dignitatē nec esset canonicus ecclesie cathedralis. ^h Qd̄ nō potuit primo p. c. Statutū. in princ. de rescr. li. 6. Nā executor mixt⁹ ver⁹ iudex est secūdū gl. 1. c. Pastoralis. §. Q̄f vero. circa mediū de off. dele. Quā oēs ibi sequunt̄. & sing. putauit Card. ibi. col. 2. & ordinariā. Pa. in. c. De cætero. de re iudic. col. 2. Et idē tenet Bart. in. l. A diuo Pio. n. 4. ff. de re iud. Quæ cōis ōniū est opinio. Secūdo facit q̄ in specie hōdi executorē mixtū ad beneficia debere habere qualitates aliorū delegatorū Se. Ap̄lica tenet Card. cōsil. 107. sub finē, & est decis. Rotæ. 370. Ex hoc. in nouis & decis. 393. Nota ex hoc. in antiquis. Quæ habēt facta per eū executorē gr̄a qui nō haberet illas q̄litates ipso iure nulla esse, per clausulā decreti irritantis positā in fine illius. c. Statutū.

Tertio facit ratio illa necessaria, quā tangit Egidi. in decis. 126. q̄. c. illud Statutū. simpliciter loquit̄ de omnibus causis. & nullus est in corpore Iuristext. nec ratio necessaria q̄ contrariū probet. Neq; iuuat dicere q̄ Old. Rota, Guill. & aliquot alii respōderūt. s. q̄ aliud sit dicendū de causis q̄n principaliter cōmittūtur, aliud q̄n accessorie ad gratiā, eo q̄ multa p̄ accessionē cocedunt̄ q̄ principaliter nō cōcederētur. c. Sup. eo. de præb. li. 6. c. Dudū. col. 4. de elect. Et quia accessoriū sequit̄ naturā principalis. Quoniā primo illud nō satis asseuerāt prædicti autores. Secūdo quia tūc licet aliquid p̄ accessionē qd̄ principalī vetat̄. Q̄n alia rō militat cū accessorie cōcedit̄, & alia q̄n principalī. At in nr̄o casu eadē est vtrobiquē rō. Q̄m siue p̄ accessionē ad gratiā siue principalī de cā autoritate Ap̄lica cognoscis: vtrobiquē es iudex, vtrobiquē Sedē Ap̄licā representas, vtrobiquē qd̄ feceris iniuste, vel indecēter in opprobriū eius cedit & iniuriā. Facit q̄ & accessoriū tū demū sequit̄ naturā sui principalis q̄n eadē rō militat in eo q̄ in principalī, & alioq; nō. c. Debitores. & c. Cū cōtingat. de iure iur. c. Quāuis pactū. de pact. lib. 6. & c. Licet. de iure iur. eod. lib. Qd̄ bellissime Imol. annotauit in illo. c. Debitores. n. 4.

Quarto facit decisio Rotæ. 369. in nouis & decis. 392. Nota q̄. in antiquis. Quæ primo habent stilum Curie habere vt nemo deputetur

^h
Executor mixt⁹
pape vel legatē
non potest esse
qui canonicatu
vel ecclesiastica
dignitate caret
quia verus ius
dex est.

^x
Ibi h̄s

Accessorie non
licet: quod prin
cipaliter vetatur
quando eadem
prohibendi rō
in vtroq; modo
inuenitur.

Quando accessio sequat̄
naturā sui principalis.

m
 Executor nudi
 ministerii etiam
 pape pot esse q
 non est canoni-
 cus neq3 digni-
 tate predictus.

executor gratiarum, nisi dignitatem habeat vel canonicam ecclesie cathedralis. Quae item habent secundo cap. illud Statutum. non habere locum in subdelegatis, quibus non committitur, nisi nudum ministerium. scilicet collatio & inductio in possessionem. Quoniam illa ut ibi dicitur sine ulla cause cognitione fieri possunt. Per quae verba clare inuitur illi. c. Statutum. locum esse etiam in subexecutoribus, qui cum causa cognitione procedunt: etiam si sint subexecutores gratiarum. Qui est noster casus.

V. facit quod ait Egidius conclusio. 126. In executore, qui determinat esse locum principis. c. Statutum. in executore deputato ad confirmationem electionis.

Sexto facit extrauagans Sedes Apostolica. Ioh. 22. de concess. preb. quae iuxta gl. zenzelini verb. id pertinebit, clare sentit in executoribus & subexecutoribus gratiarum esse locum dicto. c. Statutum. Alioqui enim superflua erat declaratio illius extrauagantis quod ad executores & subexecutores hodie ut palam est.

Septimo facit, quod eadem ratio militat in his executoribus causa cognitionem assumptibus, quae in aliis iudicibus. Quoniam non minus dedecoris imo magis est Sedi Apostolicae per hominem vili habitum vel futilem eam representari, dum de eius gratia & beneficio forte maximorum reddituum cognoscitur, quam cum de alia causa, quae forte super decimis unius pulli gallinacei committitur.

Octavo facit quod Sedes Apostolica male a multis audit propter nimium multa quae gratiarum beneficialium executores honoris sui & mali exempli prodigi caecis oculis efficiunt, quae dignitate vel canonicam ecclesie cathedralis ornati nullatenus facerent. Et ratio principii. d. c. Statutum. est secundum Hostiensem, quem sequitur ibi Archid. col. 2. & post eum alii: ne Sedes Apostolica dum delegatus eius aliquod iniustum agit aut iudices, confundatur. Nono facit illa Rotae decisio raro citata quae in nouis est. 403. dubitatum. Habet eum executores merum qui non habet canonicam vel dignitatem & sententiam est executus non posse liquidationem fructuum facere. Quoniam illa sine iurisdictione fieri non potest.

Decimo facit quod Curia Romana quoad personas seruat decreta Statutum. in executoribus gratiarum secundum Io. An. in. d. c. Statutum. §. In nullo super verb. citet in fine. & collector decisionum Rotae antiquarum in decisio 65. testatur penitentiarium & omnes de cancellaria respondisse sibi, quod non deputarent executores super gratiis: nisi personas tales quales requirit c. Statutum. At stilus Cancellariae ius facit. c. Ex literis. de cost. & de re iudic. c. In causis. de crimine falsi. Quae graui. Et nulla huius stili ratio idonea reddi potest: nisi quod executores gratiarum possunt sibi assumere partes iudicis, & habent iurisdictionem, & possunt fulminare sententias. & c. iuxta gl. Cle. Iudices. de off. deleg. cum notatis per Innoc. in. c. Dudum. de presumpt. Eadem ergo ratione oportebit subexecutorem mixtum qui iurisdictione utitur ecclesiastica habere qualitates quas c. Statutum requirit.

n
 Executorum gra-
 tiarum sedis apo-
 stolice ob insolentiam male audit ipsa.

o
 Executor gratiarum a sede apostolica non deputatur nisi qui congruat cap. Statutum de res. li. 7.

Vndecimo facit speciatim quoad nostrum casum, quod licet res controvertatur, quando executor voluntarie partes iudicis assumit, tamen omnium fere vna sententia, quam tenent Domini Anich. & Perus. in d. c. Statutum. §. In nullo. habet esse necessarium, quod in executore gratiarum predictarum qualitates concurrant, quoties ille in suo processu tenetur assumere partes iudicis. At in casu nostro is executor tenebatur illas assumere, ut in causa sequenti apparebit. Ergo saltem in casu proposito non poterit is subexecutor sine qualitatibus predictis procedere.

^p
 Executor: qui
 partes iudicis as-
 sumere tenetur &
 qualificatus esse
 oportere omnibus
 fere vna est sen-
 tentia: siue ad id
 ex forma expres-
 sa mandati: siue
 aliunde tenetur.

Neque obstat si dicas illam communem opinionem procedere, quando ex forma mandati tenetur partes iudicis assumere, ut quia ponitur clausula: vocatis vocandis. Quia primo eadem est ratio, quando alio ex capite ad id arctatur. Secundo, quia illa clausula tacite intelligitur, quoad illos casus in quibus oportet cum causae cognitione procedere. Tertio, quod hoc expresse sentit Rota in illa decis. 403. in nouis. Quam Stephan. sequitur in q. 12. capellae Tholos. An vnum. Quae ut supra dictum est habet eum qui sententiam est subexecutus non posse liquidare fructus, nisi habeat qualitates. d. c. Statutum. Et non alia ratione, nisi quia licet non sit ibi posita clausula, vocatis vocandis. Tamen tacite intelligitur quoad hunc articulum, ergo propositum.

Duodecimo facit, quod Collectarius utique doctissimus & expertissimus, qui materiam hanc attentius perpendit, quam alii, pro nostra conclusione simpliciter est in c. Proposuit. de concess. praeben. & latius in c. Quod de his. de sentent. exco. decis. item cap. Tholos. 203. An cap. Vbi satis etiam additio eius id sentit.

Decimotertio facit, quod Rota in decis. 99. Nota, quod executor. in antiquis haec fere verba habet: executor gratiae non potest mandare subexecutoribus, nisi sit persona habilis iuxta c. Statutum. de rescript. li. 6. potestatem cognoscendi seu assumendi iudicis officium, quamuis nudum ministerium simplici presbytero seu curato demandare valeat.

Decimoquarto ad redundantiam adde, quod Gomesius vir eruditissimus, quod ipsius opera testantur. in lib. de mand. de prouid. n. 136. ait quod quando beneficium est plenum & ab alio occupatum, non potest sine causae cognitione procedi. Et in executoribus quoque eo casu procedunt habet locum. c. Statutum. tamquam ad personas quam ad loca. Et mox haec verba subiicit: Et idem est in subexecutore, cui non potest committi aliquid, quod requirit causae cognitionem cum potestate assumendi officium iudicis, nisi sit qualificatus. Et ita conclusit Rota de mense Nouemb. 1537. in vna Abulensi coram R. P. D. Iohanne Mohed. Hactenus Gomesius.

Non obstat stilus Curiae secundum quem in processibus, quos fulminatos appellat tam sententiarum quam gratiarum per clausulam Ceterum. in eis contenta deputantur subexecutores, non solum constituti in dignitate & canonici, sed etiam

^q
 Intellectus clau-
 sule ceterum que
 executoriis liti-
 tam sententiarum
 quam processuum
 super gratia ful-
 minatorum inser-
 tur.

omnes alii clerici etiam primæ tonsuræ, imo & notarii & tabelliones, quicumq;. Non inquam is stilus obstat Imo potius pro nobis facit primo in quantum ex eo colligitur nullam esse in hoc differentiam inter subexecutores gratiarum & sententiarum. Quandoquidem in omnibus eundem habet tenorem illa clausula. At omnium consensu constat per illā quoad ea quæ iurisdictionis sunt nō posse deputari subexecutores sententiarum, nisi qualificados, quoad alia tamē sic. Cui consequens est idē etiā dicendū esse in subexecutoribus gratiarū. Scdo respondeo, q̄ in illa deputatione deputantur habentes dignitates & canonicas cum non habentib⁹. Et ideo ita debet intelligi, vt ea quibus expediendis nudum ministeriū sufficit, possint expediri tam a qualificatis q̄ ab aliis. Qualis est collatio & inductio in possessionem nullo contradicente. Ea vero, quibus expediendis necessaria est causæ cognitio, vel iurisdictionis exercitium per qualificados tantum. Qualia sunt exceptionum admissio cum super illis pronunciatione. Qualis item monitio & excomunicationis prolatio. Pro qua declaratione facit primo tex. ille celebris i. l. Plenū. §. Equitii. ff. de usu & habit. Qui pbat eadē verba ad diuersos relata diuerso modo secundum diuersam eorum conditionem intelligenda. Probat enim quod legato equitii usu duobus, quorum alter auriga est, & alter solitus certare in ludis Circensibus, hic poterit equis vti in ludis, ille vero non nisi in rebus aurigæ aptis. Facit secundo, q̄ ibi dicit Bald. legato lecto vxori intelligi de viduall secundum qualitatem suæ personæ. Ex quo sequitur, q̄ legatis duob⁹ lectis vxori & alteri alterius cōditionis, diuersos eis lectos esse tradendos. Facit tertio. l. Ex militari. ff. de milit. testa. Per quam & quod ibi Bald. ait probatur, q̄ si Papa concedat priuilegiū episcopo & alteri presbytero vt tēpore interdicti missare valeāt, poterit episcopus cū insignibus pontificalibus, non autē alius presbyter. Faciunt quæ scribit Felin. in. c. Cum omnes. de constit. col. 17. & And. Sicul. in consil. 5. Clementissimi. n. 3. & consil. 17. Præclare. n. 5. & consil. 30. Scribitur. n. 5. in consil. 39. Clementissime. n. 9. pri. lib. Facit. Cle. Exiui. col. 3. de verb. signif. quæ habet fratres Minores iurantes seruare regulam Beati Francisci teneri seruare consilia pro consiliis & præcepta pro præceptis. Facit quinto, q̄ nisi sic illam clausulam interpretemur, oportebit cōcedere tabellionem laicum posse assumere iurisdictionis articulum. Quoniam quibuscūq; notariis & tabellionib⁹ fit subcommissio. Per quæ verba etiam tabelliones laicos intelligi tenet Felin. in. c. fin. de præsump. col. pen. & Guiller. in. glo. extra. Sedes Aplica, verbo executores inter cōmunes & satis sentit Rota in decis. 369. in nouis. Et ne respondeas debiliter me inferre. Quoniam laicus incapax est iurisdictionis ecclesiasticæ. Cōsidera etiam clericum

^r
 Clausula Ceterum: processibus fulminatis in feri cōiura vt varie conditionis subexecutores continet: ita varie circa illas operatur.

^o
 Verba eadē ad diuersa relata diuerso modo secundū diuersā eorū conditionē intelligēda esse.

Sensus
 & Equitij

^t
 Priuilegium celebrandi ep̄o et alij sacris simpliciter datū aliud operatur in ep̄o quā in illo sacris.

^o
 Clausula ceterū etiam laicos alij quos facit subdelegatos.

simplicem inhabilem esse delegationis Apostolicæ: quâuis nō tantum ac laicus. Facit sexto pro hac necessaria & Iuri consonantissima interpretatione decis. Rotæ. 403. in nouis. Quæ habet executionem quidem executorialium Romæ latorum, quoad ea quæ sūt nudi ministerii posse fieri per quicumq; in illa clausula *Cæterum*. contentum. Liquidationem tamē fructuum & ea quæ sine causæ cognitione fieri nequeunt nō posse. Quæ clarior interpretatio potest esse? Et hoc ipsum sensit Rota si satis perpendatur in decisio. 369. in nouis & 392. in antiq. Rota itē in decis. 99. Nota q; executor. in antiquis, cuius verba supra retulim⁹ hoc expressius tenet.

Non obstat secūdo principaliter conclusioni nostræ cōsuetudo quā aliqui dicunt alicubi vigere. ² Quoniam. c. Statutū. cōtinet decretum irritans vt patet in. §. fin. cōtra quod nulla cōsuetudo induci potest per illud dictum Archid. a Ioh. And. Domi. Perusi. & omnibus recepti in. c. Cum de beneficio. de præbend. lib. 6. Facit quod Rot. in. c. fin. de consuetud. fol. 24. tradit col. 2.

² Consuetudo ne
quid induci cōtra
legem clausulā
decreti irritatis
continētē.

Non obstat tertio decisio. 565. Rotæ. Vtrū. i antiquis. quæ habet omnes vel maiorem partem dominorū Rotæ iudicasse processū cuiusdā executoris carentis qualitatibus. c. Statutum. valuisse. Nam vt collector ibi ait in fine domini Rotæ moti fuerunt quadā æquitate. ³ Quia primo notoria erat idoneitas super qua fuit processus factus neq; pars eam negabat, vt collector ibi testatur col. 2. Et qui notorie dign⁹ est nō debet examinari. c. Nullus. 24. dist. Secūdo Cancellaria dedit executorem, quem impetrans putabat esse idoneum. Tertio erat cleric⁹ pauper neq; vllus fuit cōtradiCTOR. Quæ in aliis casibus vt plurimū non cōcurrunt. In nostro autem nullatenus. Secundo respondeo contra illam decisionem Rotæ sex alias esse quas supra citavi: tres quidem in nouis & tres in antiquis. Tertio respondeo eandem decisionem sentire cōtrarium esse seruādum, quando æquitas prædicta cessaret. Quoniam in postremis verbis ad decisiones alias duas se remittit, quæ cōtrarium tenēt. Eodem modo responderi potest ad decis. 7. tit. de rescript. in antiquioribus. quæ de eodem negotio per eadem fere verba loquitur.

³ Notorie idone⁹
non est examinā
dus.

Non obstat quarto, q; recentior quidam vir alioqui doctissimus in illo. c. Statutum. de rescript. lib. 6. n. 77. ait illam decisionē Rot. 565. procedere, quando a principio executores gratiæ non deputātur cum clausula, vocatis vocandis. Quia primo ibi cogitādum ait super suis dictis. Secundo ⁴ q; in omnibus executorum deputationibus subintelligitur clausula, vocatis vocandis, quoad ea in quibus cum causæ cognitione procedere vel debent vel volent, iuxta ea quæ in sequenti nullitatis causa dicemus, & iuxta ea quæ ipsemet dixit in tractat. de mandat. de

⁴ Clausula voca-
tis vocandis sub
intelligitur in oī
b⁹ cōmissionib⁹
quascum cogni-
tiōe causæ oportet
expedire.

proui. n. 136. Et ita omnestacite vel expresse cum illa clausula dari videntur iuxta. l. 3. ff. delegatis. 1. c. Significasti. de electione. Tertio respondeo, qd trepidatio illius viri docti & aliorum qui clausulam illam Cæterum. inspiciunt manat ex eo forte, quod non satis aduertunt, quod nos aduertimus. s. verba eadem ad diuersos diuersæ conditionis homines relata diuerso modo intelligenda esse. Quarto respondeo ipsummet in tracta. de mandat. de prouid. n. 136. pro nobis determinasse, quod cogitandum in illo. c. Statutum. reliquerat, vt superius est dictum.

Non obstat quinto autoritas aliquot scriptorum. Nam Oldradus in consil. 295. Orta. licet attenta priori solutione quã dat obiectioni secundæ id videatur sentire, attenta tamen posteriori solutione eademq; vltima contrarium videtur tenere. Sed neq; contra nos est Petrus Rebuffus in Concorda. super forma literarum executor. in principio. qui ait stilum Curie pro nobis esse. Sed etiã dictum Feli. in. c. Postulasti. col. 3. de rescriptis ad meros executores referri potest, ne contradicat his quæ dixit in. c. De cætero. col. 3. de re iudi. Sed & illa, glo. Guillelmi de Môte Lauduno in extrauag. Suscepta. de cõcess. præbendæ. inter communes verbo, executores, post medium quæ dedit occasionem tenendæ contrariam partem aliquibus, non obstat. Quoniam primo ait se quidem cernere id fieri, at quo Iure fiat, non videre.

Secundo, quod ratio principalis, qua nititur vir alioqui doctissimus, falsa est. Ait enim ideo executorum non habentium qualitates. d. c. Statutum. processum valere, quia pars contra quam proceditur consentit, & pars contra quã impetratur rescriptum renunciare potest. cap. Statutum. Hoc enim falsum est, quoad qualitates personarum delegatarum: licet verum sit, quoad loca in quibus est cognoscendũ. Quod expresse affirmat. glo. recepta omnibus. in princip. illius c. verbo, committantur. Quia illud principium non tam in partium fauorem quam Sedis Aposto. honorem constitutum fuit.

Non obstat sexto illa Petri Domi. & Perus. opinio. Quam sequuntur Stepha. ad Capel. Thol. decis. 103. & aliquot alii. s. qd quamuis executores gratiarum debeant habere qualitates. c. Statutum. aut super sedere negocio, quãdo partes iudicis assumere tenentur: non tamẽ quando sponte ac voluntarie assumunt. Pro quibus facit illa theoria quæ habet: Quæ non sunt actui necessaria, si adhibeantur inutiliter, regulariter eum non vitare. Inter cuius theoriæ multa exempla hoc quoq; posuit Feli. in. c. Cum ordinẽ. n. 3. supra eod. Pro qua est text. in. l. 1. in principio. C. de rei vxor. acti. & l. 3. ff. de milit. test. & c. Bonæ. 2. de electio. & Cle. Sæpe. de verb. signif. sub finem. Facit. gl. magna sub finem in. l. Viuum. ff. si cert. pet. Vnde Inno. in. c. Inter dilectos. de fid. instru. in verb.

a
Renunciari nõ potest cap. Statutu. de rescrip. li. vj. quoad qualitates personarum delegandarum.

b
Executorem qui non habet qualitates. c. Statutu nõ posse iurisdictione vii etiam quõdo illa in actu nõ est necessaria

c
Actui tuc nõ sũt necessaria inutiliter & inepre illi adhibita eũ nõ vitare veluti si instrumentũ alijs imunitum sigillo deficiat.

publica. dixit instrumentum habens alioqui necessaria quo sit authenticum, non vitari ex eo q̄ sigillum habeat corruptum vel illud amiserit. Facit item, q̄ eorum propositum non est negare, q̄ male facit executor qualitatibus illis carens ut de iurisdictione, etiam eo casu quo illa non est necessaria, sed q̄ actus sic perfectus valeat per theoriam supra dictam. Non inq̄ opinio predicta obstat nobis. Quia primo in nostro casu necessarium erat partes iudicis assumere, ut in sequ. nullitatis causa ostendam. Secundo, q̄ nos non disputamus hic, an actus qui sine vlllo iurisdictionis usu factus valeret, pereat & inutilis omnino fiat, si per iurisdictionis usurpationem illicitam conficiatur. Sed solum contendimus actum illum, qui sine iurisdictione confici nō potest a commissario Papæ non habente qualitates. c. Statutum. fieri non posse. Tertio ideo non obstat. Quia illa theoria Feli. qua videtur opinio predicta probari male huic proposito applicatur. Quoniam processus iudicialis licet frequenter non sit necessarius in executeore, non tamen est superfluous & inutilis. Quoniam ut eleganter ait Innoc. in. c. fin. de præsumpt. n. 2. actus quem executor iudicialiter facit, nisi appelletur intra 10. dies, præiudicat: non autē actus extraiudicialis. Quem sequitur etiam Card. consil. 140. Redemptoris, col. 2. Quarto ideo non obstat illa opinio, quia necessario restringenda est procedere tantum in eo actu, qui valuisset etiam sine vlllo iurisdictionis usu. Qualis est collatio vel in possessionem rei vacuæ missio, citata parte aduersa ex superabundanti. Non autem procedit in actu, qui ex iurisdictionis usu pendet. Qualis est excommunicatio vel pœnæ impositio. Quæ sine iurisdictione fieri nō posse efficaciter probabit infra coroll. s. & i q̄rta nullitatis causa.

Ex his infertur primo ratio stili Curie, quæ habet quidem ut executores gratiarū non deputentur, nisi qui habent qualitates per. c. Statutum. requisitas, subexecutores vero sic. Quoniam idem stilus habet, ut executores statim faciant processum, quem vocant fulminatam, In quo quia excommunicationes, suspensiones & interdicta proferuntur. & hæc fieri non possunt sine iurisdictione, & ea uti nequeunt nisi q̄ habent illas qualitates. Ideo tales deputantur executores. At quia processu fulminato multa & fere omnia sunt talia quæ iurisdictionem non exigunt, & quandoq̄ mora multum posset obesse ad acquirendam possessionem si oporteret adire canonicas vel dignitates habentes, ideo tam eis quam aliis quibuscūq̄, etiā laicis tabellionibus executio committitur: sic tñ intelligenda, ut unicuiq̄ videatur commissa quorū ille fuerit capax, nō autē alia.

Secundo infertur eum qui non habet dignitatem vel canonicam non posse uti clausula illa: contradictores ecclesiastica censura compellendo, quamvis notam facere & intimare possit excommunicationem in pro-

Executores agēs iudicialiter actū quē extra iudicialiter agere potuit aliquo foriore reddat.

Executores gratiarum de iure Curie cur soli qualificati constituantur: cū subexecutores sententiarū & gratiarum etiam alii substituantur: ratio germana.

nota

Clausula illa contradictores, etc. non potest uti cū qui non est qualificatus.

Executores: qui
nō est qualif. ca
tus nō posse no
minatim pres r
tē excoicare quā
rē oibus alijs
Collectarij per
servatus est.

b
Executores nulli
apud fracos ex
coicant. Nā r ad
eos solū p̄tinet
insinuare ac no
tificare.

f
Archidiaconi se
tentiā male intel
lecta cum clausu
la ceterum pei
perpensā causa
errāti fuit circa
executorū quali
tates.

h
Articulus cause
nō iurisdictiona
lis cuius dele
gabilis.

i
Excoicatio ad iu
isdictionē pri
net. Est enī vel
meri vel mixti
imperij.

cessu fulminato contentam sub eadem dilatione, quæ in eo continetur. Quia hoc est mere subexequi vices executoris principalis, illud autem agere iudicem & uti iurisdictione. Et quæ excommunicare non possit executor Apostolicus, saltem in specie ac nominatim, si non habet illas qualitates affirmat Collect. in. c. Quod de his. de sent. excomuni. Qui rem hanc altius omnibus perpendisse videtur & inuestigasse, ut ex ipsius scriptis ibi apparet. Facit b quæ ideo in regno Franciæ non excommunicant meri executores, quia non permittuntur assumere partes iudicis: etiam si sint in dignitate constituti, ut testatur Petrus. Rebuff. in. Concord. tit. de form. liter. execut. verb. contradictores.

Tertio inferitur ratio quare Archid. dixit in. c. Statutum. col. 10. nō esse locum illi cap. in executorib⁹ gratiarum. Quoniam solum de meris intelligebat, & illis qui non assumunt partes iudicis. At enim ad eos nō pertinere citare sed solum insinuare & notificare. Ex qua facile colligas eum si fuisset interrogatus, quid de executoribus, qui vel debent vel volunt iurisdictionem assumere, responsurum fuisse in eis locum sibi vendicare. Hanc Archid. sententiam male intellectā & clausulam Cæterum. peius perpensam in causa fuisse arbitror, quare aliquot doctores in hac materia vel errarunt vel se confuderunt. Quarto inferitur manifesta ratio, h quare articulus causæ, qui sine iurisdictione potest expediri, delegatur non habenti qualitates. d. c. Statutum. iuxta gl. in princip. illius verb. causæ, & in. §. In nullo. verb. vices ab omnibus. receptas.

Quinto inferitur hunc de quo loquimur subexecutorem non potuisse se partes iudicis in casu proposito, in quo maximæ id erat necessum, assumere. quas tamē assumpsit. Quia primo is iudici. M. iussit, ut a causæ huius cognitione se abstineret intra tres dies sub excommunicationis & quingentorum ducatorum pœna, ferendo illam in scriptis, si non pareret. Sub qua etiam pœna tam capitulo, quam M. quædā alia iussit. At constat ea non posse fieri, nisi per iudicem, ut mox in seq. corollario ac postea in quarta nullitatis causa dicam. Ergo qui hæc fecit executor partes iudicis assumere tentavit.

Sexto inferitur hūc subexecutorem non potuisse ferre excommunicationem & alias censuras, quas parū modeste tulit. Quia ipse non erat capax iurisdictionis contentiosæ per prædicta. Et excommunicare ad iurisdictionem pertinet contentiosam. Quia primo nō debet sine causæ cognitione ferri: & fertur in inuitum. 2. q. 1. c. Nemo episcopus. Imo est meri imperii secundum Innoc. c. Trāsmittam. de electio. & Specul. titu. de iurisd. o. iud. vers. Secundum Canones. n. 24. & Pan. in. c. Quod sedem. d. off. ord. col. fin. & in. c. Si sacerdos. n. 10. eod. tit.

Neq; obstat, q; Ias. in. l. Imperiū. ff. de iurisdic. omni indicū. col. 14. dixerit eā esse simplicis iurisdictionis, quādo fertur ad partis instantiā: tum quia id primo nil nobis obstat. Quia satis est proposito nostro ex cōicationē ad iurisdictionē saltē simplicē pertinere, tū quia magnis viribus confutat Iasonē ibi doctissimus ^m Gaspar. col. 50. concludēs tunc esse saltē mixti imperii. Scđo, q; excōicatio ad iurisdictionē ptineat cōtentiosā. facit q; Iura dicunt tā tū a iudicibus excōicationē esse ferēdā vt in. c. 1. de sententia excōmunicationis. lib. 6. Vbi textus repetit verbū iudex. Ad idē. c. Quarenti. de verborū signi & in. c. Archidiaconus. de offi. archidi. Tertio facit, q; Pan. in. d. c. Si sacerdos. & in. cap. Cū contingat. de for. comp. concludit ⁿ non posse parochum simplicem excōicare, nisi consuetudine quāssit iurisdictionem ad id faciendum. Quod etiā tenuit gl. memorabilis in. d. c. Nemo. 2. q. 1. Vbi eā vterq; Card. probat. Et idem tenet Thomas cū Cōmuni, & praesertim Palud. q. 2. in. 4. dist. 13. Et hoc non alia ratione, nisi quia Iure cōmuni nullam habet iurisdictionem parochus.

Septimo infertur hūc subexecutorē nō potuisse iubere alicui quid quā sub quingentorū ducatorū fisco Apostolico applicandorū pœna. Quia is non poterat assumere iudicis partes. ^o At pœne pecuniariae impositio ad iurisdictionē pertinet. Quoniā primo licet controuertatur, an illa sit meri, an mixti imperii, vel simplicis iurisdictionis, omnium tamen vna est conclusio eā ad iurisdictionē pertinere, & nō posse imponi nisi ab illā habente iuxta illud Innocentii in. c. Cum accessissent n. 2. de constit. In hęc verba loquentis: ^p alia vniuersitates non possunt pœnā adicere sicut statuto, cum nullā iurisdictionē habeāt ipsa vniuersitates, & pœnas imponere pertineat ad iurisdictionē. Innocentiū autē sequūtur oēs in. c. Cum oēs. de cōstitut. teste Feli. ibi. n. 14. & Iasonē in. l. Oēs populi. ff. de iustit. & Iure. n. 35. 2°. quia ^q pœnā pecuniariae impositio propter delictū ad eū tantū pertinet, qui habet iurisdictionē. Quoniā ptinet ad merū impiū sexti gradus, vt luculenter resoluit p̄dict⁹ domi. Gaspar in loco p̄citato col. 51. Quāuis vt is subdit, cū pœna est applicanda parti officio nobili, ad mixtū imperiū ptineat, & quādo est applicanda parti officio mercenario ad simplicē iurisdictionē. Cū igit⁹ mer⁹ executor nullū habeat imperiū, nullā habeat iurisdictionē, sed nudam facti executionē, consequēs est eū posse quidē pœnas illius iudicis qui eū deputauit notas facere ac impositas esse intiare, nouas autē nō adicere. Vnde si eā adicit, aut nil agit, aut partes iudicis assumere cōuincit. Cū igitur is partes iudicis assumere nequeat p̄pter defectū qualitātū c. Statutū. consequēs est in omnē euentū eius censuras & pœnas & totū processum, quatenus illas tulit, esse ipso iure nulla.

^m
Gaspar valasco
laudatus.

ⁿ
Excōicare parochum non posse
Iure cōmuni nullā etiam iurisdictionē habere.

^o
Pœne pecuniariae impositio ad iurisdictionē pertinet.

^p
Iurisdictionem qui non habent non possunt pœnā statutis suis adicere.

^q
Pœnā pecuniariae imponere alicui meri: aliquādo mixti est imperii: aliquādo autē iurisdictionis simplicis.

Jo. Gomez lau-
datus imparem
suis metitis vi-
guitate habet.

Hanc autem secundam nullitatis causam non obesse censuris pro. M. la-
tis palam est, quoniam predictus do. Jo. Gomez, qui eas tulit, & si non ha-
bet quantam sui generis splendor & animi cadorem meretur dignitatem, ha-
bet tamen decanatum, quae prima est post pontificalem dignitas in ecclesia
Syluensi, & alium Archidiaconatum. Quae satis superque sunt per. d. c. Sta.

TERTIA CAUSA.

Executores gra-
tiarum licet regu-
lariter non tene-
antur ad assumen-
dum iudicis par-
tes quodque tunc
contra.

Beneficium ab
alio possessum
conferri quidem
sine cause cog-
nitione potest: non
tamen possessio
eius sine illa tra-
dit.

Possessores vo-
candi antequam
a sua possessione
secesserint: etiam si
non possideant co-
lorate paulo in-
ferius.

Executores posses-
sionem beneficii
ab alio possessi
non potest sine
cause cognitione
traderet: imo ne-
que possessionis
statum mutare: et
post latam senten-
tiam: etiam si sine
violentiis ea tra-
dere posset et
possessor abesse
et.

Tertia nullitatis causa est, quod is assertus iudex processit ut
merus executor, contra eum qui possidebat sine vlla cau-
sa cognitione. Quod non potuit facere. Quoniam licet
executores & subexecutores gratiarum Apostolicarum pos-
sint ut plurimum, si velint, sine causa cognitione procedere secundum glo.
magna circa medium Cle. 1. de offi. deleg. & glo. zenzelini in Extrauag.
Sedes Apostolica. Iohan. 22. de concess. prebend. in verb. executores, &
glo. quae latius loquitur Guiller. in ead. extrauag. & eod. verb. in eo. tit.
inter communes. Quod est originale dictum Innoc. in. c. fin. de praesump. &
in. c. Proposuit. de concess. prebend. Quando tamen exequi volunt con-
tra eum qui est in possessione, tenentur assumere partes iudicis, & pro-
cedere cum causa cognitione. Pro qua exceptione primo videtur text. ille
celebris in. c. Licet episcopus. de praeben. lib. 6. Quod habet beneficium
vacans ab aliquo possessum posse quidem conferri ab ordinario non vocato
possessore: possessionem tamen non posse tolli ab eo, antequam audiatur. Si ergo
ordinarius, cuius potestas favorabilis est & amplianda Cle. 2. de off. ord.
hoc non potest facere, multo minus delegatus, cuius potestas odiosa est
& restringenda. c. Ad haec. c. Nonnulli. in princip. de res. & §. 1. c. P. & G. de
off. de. Quae ratio est Card. consil. 103. Casus sup quo. n. 21. Facit. 2. quod non est
principis oppositum, ut quis a sua possessione amoveatur sine cause cog-
nitione. l. fin. C. si per vim vel alio modo. c. 1. de cau. poss. & proprie. Tertio fa-
cit, quod haec conclusio in specie est Inno. in. c. Proposuit. col. 2. de concess. preb.
quae haec quae sequuntur ait executor quidem non solum de beneficio iure ac facto va-
cante providere posse vel providere mandare, sed etiam de vacante iure tantum, sed
antequam possessionem tradat, debere summatim possessorem audire. Et si in-
venit eum male tenere, iubebit & coget eum facto dimittere, sicut de facto
tenet: & postea exequetur mandatum. Et paulo post. si hunc ordinem dimittere
executor, cassaret quod fieret per. c. Cum nris. & c. Lras. de concess. preb. & ff.
de re iudic. l. A Diuo Pio. §. Si sup. Idem tenet Inno. in. c. 1. de concess. pre-
bend. li. 6. col. 2. Cuius verba sunt: Cum mandatur, quod etiam inducat
in possessionem & contradictores compescat, dicimus quod male fecit iste exe-
cutor. Quia licet possit praebendam conferre non vocatis his quo-
rum interest: tamen nullo modo debet auferre possessionem alicui, nisi
si vocato & convicto possessore: nec etiam alias statum possessionis

mutare. C. si per vim vel alio mo. l. fin. Nisi primo collationē fecisset partibus vocatis & cum causæ cognitione. Quia tunc non esset opus magna causæ cognitione in danda possessione. Haec tunc Innocentius. Quē audis dicere executorē non solū non posse tollere possessionē, sed neq; illius statū mutare. Audis itē eū dicere etiā post latam sententiā citādū esse possessorē, anteq̄ illa executioni mandet. Audi nunc eundē Inno. in. c. Cū olim. 2. de priuileg. n. 2. in hac verba loquentē: Executor Papæ merus sine vlla cognitione non posset alicui, etiā partibus vim inferre, nec de possessione aliquā partium extrahere. Et paulo inferius subdit: Imo plus videtur, q̄ si viator siue merus executor inueniat rē vel ecclīā cuius possessionē dare debet sine vllō p̄ntē possessore, ita q̄ sine vlla violentia dare potest possessionē, tamē eā dare non debet, nisi illē qui eā tenet de facto primo eam resignet, vel verbo, vel autoritate iudicis inde pellatur. Et sic intelliguntur decreta præallegata. c. Quia diuersitate. c. Cū nostris. & c. Literas. Quā cōclusionē Inno. sequitur Oldr. cōsil. 81. Quod processus. n. 7. Qui prædictis ea verba addit: Et ideo sentētia excoicationis, etiā nominatim in eū qui est in possessione lata nō tenet: cum executores nō habuerint in eū potestātē, nisi indebite cōtradiceret. Ipse autē nolēs possessionē sine cognitiōe dimittere, nō indebite contradixit, vt notat Innocentius. Host. Io. An. Cald. & Archid. de concess. præb. Quia in cunctis. li. 6. Hæc Oldr. Quē audis dicere censuras etiā nominatim in possidētē latus non tenere. Idē tenet ipsemet Oldr. cōsil. 227. De toto. n. 3. Cuius verba sunt: Quāuis merus executor possit ad collationē procedere parte non vocata: tamen ad missionē in possessionē non procederet, nisi parte vocata, vt extra de præb. c. Licet. lib. 6. Et paulo inferius: Nunq̄ autē siue possessor colorē habeat possidēdi, siue nō, amouebitur a sua possessione sine causæ cognitiōe, vt. 16. q. 4. Volumus. Idē cōsuluit Card. cōsil. 63. n. 2. & expressius in cōsil. 75. Reuerēde p̄r. & in cōsil. 54. Lite. n. 4. & in cōsil. 10. Idē tenet etiā in cōsil. 103. Casus super quo. n. 21. & in Cle. 1. q. 9. de off. deleg. Cui consentit etiā Imol. ibi n. 38. & fufius. n. 47. dicens. gloss. Cle. illius, quę habet executorē nō teneri ad partes iudicis assumendas, procedere quando possessio est vacua vel tantū ad collationē vult procedere: secus autē, si etiā possessionē ab alio occupatā velit tradere. Idē Petrus ab Ancha. cōsil. 240. Per prædicta. n. 3. Qui prædictis addit: eū in cuius fauorē talis executio sine causæ cognitione fieret, priuari oī iure suo per. l. Meminerint. C. vnde vi. Idē sentit cōsil. 274. Ad declarationē. hoc tenet & Fel. in. c. fi. col. 7. de præfūpt. affirmās executorē gr̄æ debere assumere partes iudicis & præmittere merā executionē, quoties alius est in possessione: etiā si sit iniustus detentator, vel intrusus, vel etiā priuatus ipso iure. Vbi allegat et

Executio lata in possessore ab executorē gr̄e illatione: q̄ nō illi possessionē sine causæ cognitiōe reliquerat nulla.

Executio per abruptam sine causæ cognitiōe contra possessorem factā perditus eius in cuius fauorē illa facta fuit.

Cald. q. in cōsil. 4. de dilat. affirmat hoc de illicito possessore & intruso. Nec conclusio hęc habet vllū contradictorē. Nā & Vitalis in lib. clausularum clausula. 3. 1. Si tibi constiterit. col. 2. pulcherrime sic loquitur: executor in conferendo non tenetur citare partem, vt dicit Archid. in. c. Ordinarii. de offici. ordi. sed in amouēdo a possessione sic, vt in. cap. Licet. de prębend. lib. sext. Sicut prætor non citato possessore confert bonorum possessionem decretalē, vt notatur in. l. 4. §. pen. ff. de bono possess. Tamen bonorum possessionē corporalem non dat, nisi citato bonorū possessore, vt plene notat. in. l. 1. C. quo bono. Facit. l. Edicto. §. 1. C. de edicto diui A dri. tollend. Deniq; hanc cōclusionem in specie tenuerunt Hosti. Archid. Io. And. Domi. & Perusi. Innocentium ibi secuti in. c. 1. de concess. prębend. lib. 6.

Q V A R T A N V L L I T A T I S C A V S A.

Quarta nullitatis causa est, quod prædictus subexecutor assertus² excessit fines executionis suę, dum terminum siue dilationem. 15. horarum præfixit excōmunicando extunc non parētem. Quia is merus executor erat, & vt talis procedebat ipse id protestans ac dicens se viam merę executionis eligere, vt ex ei⁹ iniustis præceptis adparet. At huiusmodi terminū præfigere nō ad meram, sed ad mixtam executionē quę cum iurisdictione fieri debet videtur pertinere. Quia cōcessio vel denegatio dilationis cū causę cognitione debet fieri. l. 1. C. de dilatio. Aptior tex. in. l. A procedente. C. eo. 3. q. 3. §. Spaciū. Scio cōpetitorem respondere posse Iura hęc intelligenda esse de³ dilatio. quę datur ad testes producendos, & alia quę ad causam pertinent instruendā, non autem de citatoria secundū Innoc. hic. n. 4. quę Ioh. And. Imo. & Cōmunis sequuntur. Et glo. in verb. præcipimus. cōmendata per Feli. in fine sentit nonnunq̄ terminum præfigi, etiam ab eo qui nulla iurisdictione vtitur, & Innocen. in. c. Præterea. de dila. in principio ait dilatiōes citatorias & deliberatorias sine causę cognitione dari posse. Et hęc dilatio. 15. horarū deliberatoria posse dici videtur. Sed ne videatur cōpetitor per hęc responsionem satisfacere: Considera me non agere de simplici huius termini præfixione, sed de illa, quę, præfigitur ad effectum excōmunicandi & alia pœna graui pecuniaria mulctandi nō parētem, ex tēpore dilationis concessę excōmunicando & condēnando illum si non pareret intra illam dilatiōē. Quod si cōsideres facile dices eum iurisdictione vti voluisse. Quādoquidem sententia excōmunicationis sine iurisdictione fieri non potest, vt tenet Pan. in. c. Si sacerdos. n. 10. de offici. ord. & supra in secunda causa nullitatis. coroll. 6. late comprobatum est.

Ex quo infertur qđ licet qđ ad alios effectus alii qui nō sūt iudices ter

² Executor merus terminū præfigere non potest ad effectū saltē excōmunicandi nota ex cōmunicatiōe eum qui non puerit.

³ Dilatio citatoria & deliberatoria nō requirunt causę cognitionē que tñ ad pduccēdo testes vlt alio modo instr. in. nā causam sic

minum præfigere possint: ad effectum tamē infligendi nouā excōmunicatiōē nemo potest terminum præfigere, nisi iudex. Pro quo facit quod Hosti. in præfenti quem Ioh. And. Imolēsis & Communis sequitur ait, ^a q̄ licet in casu nostri cap. ordinarius iubere possit iudicibus delegatis & partibus, vt ei exhibeant literas super quibus concertatur, & licet illi si non paruerint inobediētiæ crimē incurrant, non tamen eos ob hoc poterit excōmunicare vel aliter castigare. Quia extraiudicialiter procedit & sine iurisdictione. Facit ad hoc quod mer^o exequutor in quantū huiusmodi, etiā de facto contradicentē nō excōmunicat scdm Petr. Rebu. i Cōcordat. tit. de forma litera. execut. in gl. cōtradictores.

Q V I N T A N V L L I T A T I S C A V S A.

Vinta nullitatis causa est, quod is subexecutor quando notificauit. M. literas suas assertas ^b nimis breuem terminū ei præfixit. Quoniā solas. 15. horas pro termino peremptorio præstituit, & nō cuiuscūq; diei, sed dominici. Nam licet monitio antea fuisset facta, literarū tamen copia & exemplar quæ cum monitione subexecutor tradi iubebat die dominico fuerunt tradita: neq; quacūq; hora illius, sed ante meridiem instāte decima, posteaq; M. non solum missauit, sed etiā sacrosanctissimū altaris sacramētū indignis manibus de more societatis siue cōfraternitatis ipsius, in publica supplicatione siue processione portauit: neque quocūq; loco, sed prope chorum ecclesiæ cum descenderet ad concionē publicā & missam maiorem audiendā. Quis te rogo adeo ferus vel ferreus est & ab humanitate alienus, qui non arbitretur hunc terminum homini seni & lasso nimis breuem esse ad legēdas literas Apostolicas tam gratiosas. q̄ executorias, & processum super his fulminatū, & eorum omnium exemplar siue copiam cum exemplari conferendum, & deinde deliberandum, an relinquere debeat necne possessionem talis cantoriæ viginti & eo amplius diebus pacifice cōtinuatam? Cum interim oporteret eum prædere, & parum quiescere, & doctum aliquem in propria causa consulere: quāuis ipse mediocriter habeatur doct^o, nequid temere vel contra se vel contra cōpetitorem ageret, iustus præsertim a Rege possessionē illam desereret, nisi prius literis illis diligenter perspectis & iustitia competitoris satis perpensa. At quæ dilatio sit nimis breuis arbitrio boni viri relinquatur secundū Inno. receptum per omnes in. c. 1. de dilati. Facit, quod executor principalis præstituit spacium sex dierum in clausula Cæterum. processus fulminati ad ea quæ sunt multo minora, vt palam est eam legenti. Tertio facit q̄. executor, etiam merus, nimis festinās grauat. scdm Inno. in. c. Preposuit. de concess. prebend. n. 5. Quarto facit, q̄ excōmunicatiōē debet ^c canonica monitio

^a Ordinarius in casu huiusmodi. c. Cū contingat terminum præfigere ad illi præfenti: nō autē ad puniendū non parēt.

^b Dilatio nimis breuis grauat: q̄ autē sit eiusmodi arbitrio iudicis relinquatur.

^c Executor nimis festinās grauat etiam si sit merus.

Excōmunicatiōem canonica præcedat monitio, nō

est aut canonica
que sal. e. duoru
dieru interuallu
no contineat: nisi
necessitas aliud
suadeat.

præcedere. c. Sacro. de sententia excommunicationis. Canonica vero monitione quæ excommunicatione præcedere debet interuallu aliquot dierum continere oportet. c. Constitutionem. de sententia excomuni. lib. 6. Vbi. Io. And. Domi. Perusi. addunt illud debere esse saltem duoru argument. Regulæ Pluralis. li. 6. & l. Vbi numerus. ff. de testi.

Non obstat primo dicere, quod illud fallit, quando facti necessitas aliter illud suadet moderandum, vt finis illius. cap. continet. Nam tunc etiam sine vlla monitione præcedente excommunicatio fieri posset secundum Hosti. in. c. 1. de offi. deleg. li. 6. quem sequitur Domi. ibi. n. 4. & est glo. memorabilis quæ sequitur Ioha. And. Domi. & Perusi. in. c. primo verbo temerarius. de sententia excomuni. lib. 6. Non inq̄ iuuat hoc dicere. Quoniam hic nullum periculum erat in mora. Iam enim. M. prædictam cantoriam multo tempore continuo possedit: siue bene siue male. Vnde duorum dierum possessio vltior nihil Iuris demebat competitori, neq̄ addebat. M. quocumq̄ interdicto agendum esset, vt palam est cuiq̄ vel mediocriter docto.

e
Excoicatio q̄ p
futura culpa fer
tur non re. dicit
monitione cano
nica: que vero p
preterita sic: etiã
si ea fuerit noto
ria.

Nō obstat. 2. respondere q̄ capitula illa Sacro. & Cōstitutione. de sententia excomuni. qua parte monitione exigūt, non habent locū quādo excommunicatio pro futuris culpis profertur scdm Innoc. in princip. c. Sacro. de sententia excomuni. Quem nescio quare nō citauit ibi Feli. qui hoc tenet numero. 6. cum tamen ad hoc non sine laude citet. Io. And. in. c. P. & G. de offi. deleg. & idem faciat in. c. Cū sit Romana. de appella. Non inq̄ hoc obstat. Quoniam in casu proposito pro præterita culpa excommunicatio ferebatur ea. l. de causa, q̄. M. possidendo cantoriam molesta bat cōpetitorem: & ita monebat, vt desisteret a culpa præterita. Et si vt geas non desistere a molestatione præterita futurum qd esse: Respondeo, q̄ si hoc modo culpā futuram consideres oportebit te dicere omnem excommunicationem pro futura culpa ferri. Nemo enim pro delicto præterito debet excommunicari, nisi moneatur prius desistere, & non desistat secundum. glo. memorabilem & receptam in. c. Episcopi. ii. q. 3. etiam si delictum notorium esset. Quod eleganter concludit. Pan. in. c. dicto. Cum sit Romana. sub finem. quem Perusi. & Præpos. cum Decio pulcherrime respondente illi textui sequuntur. Tunc ergo dicitur ferri excommunicatio pro culpa futura, quando nondum illa præcessit, & quando non monetur quis desistere ab ea culpa, quam iam admisit vel admittit, sed fertur, ob eam quæ omnino futura est culpa. Vt quando qui aliquod debitum contrahit consentit, vt eum iudex ab eo tempore excommunicet, nisi intra illum vel illū terminū soluerit iuxta mentem Innoc. & Hosti. quam pulchre ibi declarat Imolen. col. 3. in. d. c. P. & G. Aliud exēplum quottidianū ponit Lopus alleg. 73. Prælatus.

f
Excoicatio que
pro culpa futura
ferri dicitur.

Ex quibus omnibus colligitur nimis breuem terminū præfixū fuisse. M. a subexecutore cōpetitoris. Fateor tamen ex hoc solo capite censuras ab eo latis non posse iudicari nullas. Quoniam licet excomunicatio ferri non debeat, nisi canonica & competente monitione præmissa, si tamen feratur tenet, licet iniusta sit. d. c. Sacro. versū. Si vero. ibi, reuocare. & glo. 2. illius. cap. & glo. 2. q. 1. in Sūma, & in c. 1. de excess. prælatorum, & in c. Romana. in versū. Iniustas. de stētēia excomunicatiois. lib. 6. & Pan. in c. Ab excoīca. infra eod. & late in c. Illd. in 3. col. de cle. excōi.

^g
Excoīcatio sine monitione lata iniusta quidē est sed valida & si a delegato ferat.

Neq; obstat primo dicere, q̄ licet regulariter sententia excommunicationis sine competenti monitione lata teneat, tamē fallit quando illa fertur a delegato secundum decisū. Rot. 139. Nota, q̄ excommunicationis in antiq. Quam sequitur Feli. in illo. c. Sacro. col. 1. versū. Fallit vno casu. & ante illum Nicol. Mil. in repert. verb. Citatio. col. pen. Non inquam hoc obstat. Quoniam illa opinio Domi. Feli. non videtur tenenda. Quia primo nullum habet firmum fundamētum. Nam si quod haberet maxime esset illud Card. Ottonis. quod Host. & aliquot alii approbant in c. fin. de præbend. s. sententiā omnis iudicis delegati aut iustam esse aut nullam, eo q̄ intentio delegantis sit vt recte ac rite procedatur. Illud autem Ottonis dictum ab omnibus fere iam exploditur, vt post Card. Pan. & Imolens. nos quoq; anno superiore tradidimus in illo. c. fin. de præbend. vt ibi potest videre qui volet. Et ita contrariam sententiam decisioni Rotę prædictę affirmat collector de cisionū antiq. in decisio. 559. Vtrū excoīcatus. & in decisio. 3. in antiquioribus tit. de senten. excōmuni. Et tenet Pan. post Innoc. in c. Illud. de cleric. excōm. minist. col. 3. & Ludo Roman. consil. 354. Circa propositam. col. 2. Quod ipsum etiam sibi contrarius tenet Feli. in c. Cum sit Romana. col. 5. de appell. & Dec. in c. Reprehensibilis. col. 2. de eo. tit.

^g
Sententia delegati nō ideo nulla: quia iniusta.

Non obstat secundo dicere, q̄ opinio illa Rotę in decisio. 139. vera videtur, quando delegata fuisset potestas excomunicandi sic restricta, vt monitione præuia id faceret. Quia tunc nulla esset, tanq̄ contra formā delegationis lata arg. c. Cum dilecta. de rescript. & c. Pisanis: de restit. spol. iuxta declarationem Domi. in c. Romana. §. Sed nec. n. 3. de senten. excōmuni. lib. 6. Non inq; hoc obstat. Quoniam neq; executoribus gratiæ huius Papa, neq; executor subexecutoribus eam clausulā & restrictionem adiecit, vt in literis desuper cōfectis patet. Quibus cōsequens est hanc solam nullitatis causam non sufficere, quo excomunicatio & censura ab hoc subexecutore lata sint nullæ. Quamq; si ei adiunxeris illā fuisse latā in monitorio executorio sine causę cognitione & si ne clausula iustificatiua: si te senseris & c. lato, satis super que sufficit, vt infra in octaua nullitatis causa probabitur. Quamuis item hæc

^h
Excoīcatio delegati sine monitione lata nulla est quando potestas excoīcandi cum ea restrictione delegata fuit.

sola quinta nullitatis causa non sufficiat ad concludendum censuras has esse nullas, sufficit tamen ad probandum, quod per eiusmodi monitionis canonice omissionem & termini breuissimi appositionem. M. fuit grauatus, & per consecutionem iuste ab eo potuit. M. appellare. Cum ergo, ut in sequenti causa dicemus, appellauerit ante excommunicationem & alias censuras, consequitur irrefragabiliter eas esse inutiles & nullas.

HAEC autem nullitas non potest allegari contra censuras. pro. M. latas. Quonia & si iudex ipsius eundem terminum. scilicet. horarum praefixit, tamen primo iustam causam id facendi habuit: cum prius subexecutor competitoris id ad eius instantiam fecisset. Et quod quisque Iuris in alium statuit ipse eodem Iure uti debet. ff. quod quisque Iuris in rub. & nigro iuxta illud Sapientis: Patere legem quam tuleris. c. Cum omnes. de constit. Secundo, quod suum monitorium poenale iudex. M. temperauit, dicens in fine se partes mixti executoris suscepturum, si quam iustam defensionem intra illum terminum allegare vellet. Per quod in vim simplicis citationis resoluebatur iuxta glossas illas duas receptas, quarum utraque multis putatur singularis. Et altera est. glo. fin. c. Ex parte. i. de verb. significat. Altera est tertia. §. De pupillo. l. Meminisse. ff. de operis noui nunc. Facit tertia quae est postrema. l. Ea quidem. C. si mancip. ita fuer. aliena. ut non manum quam dixit sing. Ang. in illo. §. Meminisse. & eam appellauit optimam Pan. in. c. Exhibita. de iudi. Quae conclusio communis est. Nam & ultra alios illam tenent Bart. in. l. i. C. de execu. rei iudi. Bald. in. l. 2. C. de epi. aud. in ver. Venio ad uerbalē. & in. l. Actione. C. de transac. in. ver. Quærit dominus Iacobus. Ange. & Ioha. Imol. in. d. §. Meminisse. Innocen. in. c. fin. de coha. cler. & mul. sentit. Bald. in rubrica. C. comminationes Apostolicae. Salicetus. in. l. i. eo. tit. Quod tamen temperamentum is subexecutor suo monitorio poenali minime adiecit.

Tertio ideo non potest allegari hæc nullitas contra censuras pro. M. latas, quia a monitorio iudicis. M. competitor non appellauit, ut in sequenti causa dicemus.

S E X T A C A V S A.

Sexta nullitatis causa est, quod intra illas. scilicet. horas appellauit. M. ab illo poenali monitorio in scriptis, expressis causis aliquot iustis, & in his, quod nimium breuem terminum praefixerat. Cum igitur ex his quae superius in proxima causa scripsimus, constet per illam nimium breuis dilationis praefixionem grauatum fuisse. M. constabit etiam illum iuste appellasse. Ergo censurae postea latae ipso Iure sunt nullae. c. Per tuas. de sententia excommunicationis. c. Cum contingat. de off. delegat. c. Solet. de sententia excommunicat. lib. 6.

Executio ma
datum in vim ci
tationis resolu
tunc quando in
eo permitit par
ti allegatio & de
fensio.

Executio post
appellationem in
nam lata ipso
Iure nulla.

Non

Non obstat id, quod audio dixisse aliquos sciolos, huc subexecuto-
re cum clausula: appellatione remota procedere. Quia in literis execu-
toriis dicitur: contradictores appellatione postposita compellendo. Et ideo
non potuisse ab illo appellari, nec eum de appellatione curare debuisse.
Non inquam hoc obstat. Quia primo crassus error est putare hunc sub-
executore appellatione remota procedere. Quoniam licet clausula predicta:
contradictores app. postpo. & cat. in literis executoriis Papae ponatur,
& ideo executores ipsi principales in literis nominati, quibus causa im-
mediate a Papa delegatur possint appellatione remota procedere: non
tamen ponitur illa clausula in literis subdelegatoriis ipsius executoris prin-
cipalis. ut palam est processum fulminatam introspectum. Et merito. Quia
neque poni potuit. Quoniam is cui a principe causa delegatur appella-
tione remota, licet illam possit alteri subdelegare, non tamen potest cum
clausula appellatione remota. Casus est putatus sing. in. c. Super quoniam.
§. Nos autem. de offi. deleg. qui tamen similem habet in eo. c. in. §. Si vero. Vbi
post alios Pan. in. 2. notabili ab omnibus receptus id annotavit. Et haec
est ratio memorabilis quare in clausula Caterum. solum dicitur subexecu-
toribus, ne permittant competitorum per aliquem indebite molestari, nulla
facta mentione de appellatione postposita vel remota.

Haec autem causa non potest allegari contra censuras pro. M. latas. Quia
in primis competitor non habuit hanc iustam appellandi causam. Quoniam
primo ut in quinta causa dicebatur iudex. M. iuste abbreviavit terminum
suae monitionis penalis. 2º. §. quia dato quod non abbreviasset iuste, tam-
per clausulam qua pollicebatur se auditurum iustas exceptiones resol-
uebatur in vim simplicis citationis, ut ibi est dictum. Et 3º abbreviatio quam
libet brevis termini & peremptorii, si est citatorius, non est iusta causa
appellandi: quando saltem intra illum citatus commode comparere potest co-
ram citante secundum Anto. Pan. & Imo. in. c. 1. de dilati. Et competitor po-
tuit commodissime in casu nostro comparere coram iudice. M. citante intra
16. horas. Quoniam uterque in nostra Conimbrica morabatur, & iudex co-
pia sui faciebat continuam. Tertio quod per monitorium penale cum audien-
tia & facultate allegandi quae volet non dicitur quis gravari secundum Pa.
in. c. Ex parte. 1. de verbo. signi. col. fin. & in. c. 1. n. 6. de causa possess. Et
ideo non potest immediate appellari, sed prius debent exceptiones opponi
& illae reijci. 2º. Probum in. c. 2. de consti. li. 6. col. 2. Quae omnia sentit latius
Ioh. Lupus in tract. de benef. vaca. §. fin.

Ex quo infertur verum esse id quod alias saepe Salmanticae respondi-
nepe misere peccare ac in excommunicatione incidere: qui a monitoriis illius
Academiae conservatoris per eiusmodi clausulas iustificatis appellant
simul ac eis notificantur, & deinde mittunt appellationem ad eum

R
Executores gratia
rum aplicarum
quavis in contra-
dictores appella-
tione remota
procedat: non tamen
est subexecutor

I
Delegatus cum
clausula appella-
tione remota
non potest sub-
delegare cum illa
& ratio germana
quare in clausula
Ceterum processus
fulminatam & sub-
executori non re-
petitur clausula
contradictores
& c. que ponitur
in executoriis.

M
Abbreviatio ter-
mini citatorij non
est iusta causa ap-
pellandi ei qui
intra terminum
eorum iudice com-
parere potest.

N
Monitio:us pe-
nale non gra: at
si cum audientia
detur: nec ex-
ceptiones oppo-
site reijciuntur: &
ideo misere pec-
care qui a moni-
torijis penali-
bus Salmanticae
academiae conser-
vatoris ilico ap-
pellant.

Citatus cui excep-
tio declinatoria
fieri competit eam
allegare debet:
nisi sit notoria.

Appellatio com-
petitoris rursus di-
gna multis cau-
lis.

Appellatio prius
scripta in libello
appellatorio de-
bet offerri ut in
scriptis dicatur
facta: neque suffi-
cit ut dicitur vel
more ac facta fue-
rit scribatur.

Sententia que
in scriptis dicitur
ferri.

Appellandum cor-
am iudice si ei
copia potest ha-
beri: aut certe in
tradendum esse
iudici appellatio-
nem in absentia
interpositam.

dicentes se non subesse illius iurisdictioni. Errant enim, quia per solam citationem nemo grauatur. Imo licet habeat exceptiones fori declinatorias, comparere tamen debet ad allegandum eas per se vel procuratorem. **I.** Si quis ex aliena. ff. de iudi. l. 2. ff. si quis in ius voca. non ier. Nisi notorium sit citatum non subesse citanti vel alias citationem esse nullam iuxta glo. receptam & memorabilem in c. Si episcopus. 3. q. 2. & alias quinque quas in c. Cum ordine. supra eo. allegavi. 4. ideo hac nullitatis causa non potest contra censuras pro. M. latas allegari, quia competitor non appellauit cum debita forma. Solus enim verbo dixit se ante omnia sedem Apostolicam appellare. Quod cum legissem, fateor me non potuisse risum continere, considerans primo, quod a citatione iudicis sic appellabat contra predicta, deinde quod sine ullius causae insertione id faciebat, cum appellaret ab interlocutoria contra. c. Ut debitus. de appella. & Cle. Appellati. eod. tit. Tertio, quod verbo sine scriptis appellabat contra. c. 1. de appella. li. 6. Putauit enim ut arbitrator eius patronus, in quo etiam alios etiam doctos vidi errantes appellationem in scriptis censi factam, si quis coram notario dicat se appellare, & roget eum ut id scribat: cum tamen id longe alienissimum a vero sit iuxta sententiam Angel. communiter receptam. in l. A sentent. §. 1. ff. de appella. Vbi concludit quod ut quis dicatur appellare, in scriptis debet offerre libellum continentem appellationem scriptam, nec sufficit quod quis viva voce appellet: licet in continenti faciat eam scribi per notarium, etiam cum expressione causarum grauaminum. Imo secundum eum oportet addere verba in his scriptis. Quod tamen non esse necessarium affirmat Imol. ibi communiter in hoc contra Angel. receptus. Facit, quod sententia diffinitiuam non dicitur in scriptis ferri qui eam verbo fert, & latam statim scribit: vel dum eam fert facit in scriptis per notarium redigi, secundum omnes in c. fin. de re iudi. li. 6. Aliud enim est aliquid in scriptis fieri, aliud factum in scriptis redigi secundum glo. receptam quae secunda est in illo cap. fin.

Quinto ideo hac nullitatis causa contra censuras pro. M. latas non potest allegari, quia si qua competitoris in scriptis reperiatur appellatio, non reperietur tamen facta coram iudice. Quod tamen est necessarium, quando copia iudicis haberi potest Cle. 1. de appella. ibi, coram ipsis, ubi glo. hoc annotauit, & affirmant domini Rotae decis. 366. Si appelletur in nouis. Quae communis opinio est, quam tenet Inno. relatus ibi a Bald. in c. Cum olim. col. 1. de do. & contu. Inno. Imo & Perus. & Deci. in c. si. colu. 7. de appella. Pro qua est tex. ibi. & in c. Appellatio. eodem titulo. lib. 6. & in l. 1. §. Si quis ipsius. ff. quando appella. fit. Arbitrator tamen cum Deci. in cap. Suggestum. de appella. valere appellationem sine praesentia iudicis, si post modum ipsi iudici notificet, modo illa notificatio

fiat intra temp⁹ debitum, per ea quæ Specula. scribit in tit. de appella §. Qualiter. col. 1. versic. Hoc etiam. At competitor neq̄ appellauit in p̄sentia iudicis. M. neq̄ appellationē in absentia eius interpositam intimaui ei intra terminū p̄fixū per monitorium p̄nale ad incurrendas censuras: Ergo ineuitabiliter incidit in eas,

Nō obstaret his, q̄ appellatio cōpetitoris ad notitiā iudicis aliquo modo venisset intra decendiū a die notificationis monitorii post lapsū termini i eo p̄fixi. Quoniā primo illa nō inueniet iudici notificata. Secūdo, q̄ quando inueniretur ab aliquo intimata, non tamē a parte, neq̄ ab vllō ipsi⁹ procuratore. ^o Quod tamē videtur necessariū. Quia protestatio etiam denunciatiua regulariter per partem vel procuratorem facienda est secundū Bart. in l. Non solū. §. Morie. n. 33. ff. de oper. noui nunc. & Feli. in c. Cum. M. de constit. n. 43. Et in specie Rot. decis. 12. Nota, q̄ vbi. in antiq. habet non valere intimationem appellationis ab alio, quam a procuratore factam: licet contrariū ei tribuat Ripa in c. Cum. de constit. n. 133. Et idem tenet Archid. in c. Siqui s̄p̄postera. 50. dist. Quæ responsio licet sustentabilis sit, tamen contraria opinio cōsonantior est illi quam paulo ante cum Speculatore, & Dec. tenebāt, ^e quæq̄ singulariter per hoc ampliat, vt. s. non solum sufficiat appellare in iudicis absentia, modo notificatio fiat ei tempore debito, sed q̄ etiā sufficiat eam notificationē fieri iudici p̄ quēcunq̄: siue per partē, siue per procuratorem, siue per negociorū gestorē, siue per quēuis aliū. Pro qua videtur glo. sing. in Cle. Causam. recepta ibi per omnes in verbo, plena, sub finem, quæ habet sufficere notitiā appellationis fieri parti appellatæ per amicū ipsius. Quod ipsū tenet per illā cōmendatā. And. Sic. in hoc. c. n. 26. & in c. Mādātū. n. 19. infra. eod. Est & pro eadē opinione decis. Rotæ. 127. Valet. in nouis, & eandā tenet Ripa. in d. c. Cū. M. n. 133. & Alciatus. i. l. Detestatio. sub finē. pag. 15. ff. de verb. signif. & ante illos Card. Alexandrinus p̄fundius certe, quā illi in d. c. Siqui s̄p̄postera: Quāq̄ omnia quæ gl. Rot. & Card. citant i extraiudiciali appellatione loquūtur. Quod nemo recētiorū animaduertit. Teneri tñ posse videtur idem esse i iudiciali, tū ob eandē rationē, tum ob. c. Si duob⁹. de appell. Quod nemo i hoc allegat, qd̄q̄ p̄bare videt̄ etiā tū sufficere illi⁹ scientiā ad iudicē puenisse quomolibet, quā aliter nō intimet̄ ei.

Quare hac responsione omitta secūdo respōdeo, ^o q̄ licet ad valorem appellationis sufficiat ei⁹ interpositæ scientiā intra decendiū ad iudicē puenisse, iudex tñ nō tenet̄ a procedendo desistere donec pars id petierit. Quod elegāter determinare videtur Dec. in illo. c. Si duobus. n. 14. Quod tamen videtur saltē tacite petere is qui per se vel p̄curatorem intimat appellationē, nō aut̄ is q̄ hoc negligit facere. Cū ergo iudici. M.

Q ii

^o Appellatio fit
tunc onem fieri
posse per nego
ciorū gestorē
et aliū quēlibet
non habentem
mandatū: equi
us videtur.

^e Appellatio ab
sentia iudicis fa
cta per quēcunq̄
illi intradecēdiū
intimata valet.

^o Appellationem
intimari per par
tem vel procura
torem maius est
quā eam notifi
care per aliū.

Appellationis in absentia facte in iudicio sicut faciēda est intra tēp⁹ appellandi: ut appello valeat: ita est faciēda intra terminū in monitorio contentū ut censuras redāt nullas.

Appellatio ab excommunicatione lata si iusta est deuoluit quidē iurisdictionē: nō autē iustam suspēdit.

Delegatus iudex in neminem habet iurisdictionē nisi in spātium v⁹ generatim rescripto nominatos.

neq; antedecendum, neq; post illud appellatio illa fuerit vllatenus a competitore per se vel suū procuratorem intimata, potuit iudex non obstante scientia illius aliunde habita procedere. Quia tamen illa opinio Decii negari posset, ideo tertio respondeo, q̄ sicut secundū opinionem minus comunē competitori favorabiliorem, quā supra in gratiam veritatis contra nos tenuimus, licet sufficiat appellare in absentia iudicis: tamen notificatio fieri debet intra tēpus debitū. s. intra decendū, vt valeat. Ita etiam oportet fateri huius suæ appellationis notitiā venire debuisse ad iudicis. M. notitiā intra tempus illud, in quo appellare oportebat ad euitandas censuras. Cum ergo ad euitandas illas oportuit ante lapsum termini monitorii appellare, ita etiam probare oportet appellationis in absentia eius interpositæ notitiā ad eum intra idem tempus peruenisse: nec sufficiet probare illius notitiā intra decendum ad eum peruenisse. Quare licet reperiatur appellatio intimata intra decendum, & ita valida esset censenda, quoad iurisdictionis deuolutionem, si legitima foret: non tamē suspēdet censuras. Quia nō reperitur intimata, & per consecutionem nec facta ante eas incurias, sed postea, sicut & appellatio interposita a sententia excommunicationis deuoluit quidē iurisdictionē si est legitima, nō tamē suspendit excommunicationem quæ post lapsum terminum, conditione iam adimpleta reperitur lata ante appellationem, per ea quæ legūtur & colliguntur in. c. Præterea. 2. de appella. & in. c. Ad reprimendam. de off. ordi. & in. c. Cum contingat. de offi. deleg. & c. Is cui. §. fin. de sententia excomuni. li. 6. Ex quibus perspicuū est multis nominibus hanc nullitatis causam censuris a iudice. M. latis nū nocere.

S E P T I M A C A V S A.

Septima nullitatis causa est q̄ is subexecutor nullam iurisdictionē habebat super. M. neque habere potuit: etiā si partes iudicis assumere voluisset, & qualitates necessarias ad eas assumendas habuisset. Quoniam delegatus in nullos alios habet iurisdictionem, quam in delegatorio rescripto expressos nominatim vel per clausulam generalem. c. P. & G. de offi. deleg. & c. Sedes Apostolica. & c. Pastoralis. §. Quoniam. supra. eod. At. M. non exprimitur nominatim in literis executoriis neq; in subexecutoriis, vt palam est eis inspicienti: Neque generatim per aliquā clausulam in eis contentā. Si enim per aliquam exprimeretur maxime illa esset clausula: contradictores autoritate Apostolica compescendo. posita in literis executoriis, vel illa: non permittentes eum ab aliquo indēbite molestari. posita in literis subexecutoriis. At facile monstrabimus per illas prædictum. M. non comprehendī. Quoniam is nil aliud fecit

neque facit, quam possessionē huius cantoriæ per titulum vere canonicum vel certe ab eo pro tali non immerito habitū & (vt aiūt) coloratū apprehendere, & illam. 20. & amplius diebus, sine vlla interruptione continuare, cantando, missando, procedendo, capitulis interessendo, & nō nunq̄ vt cantor illius præsidendo, sine vlla vllius cōtradictione verbali vel reali, episcopo, clero, & populo omnibus consentientibus, & illi q̄ illorum humanitas fuit congratulantibus semper priuatim, ac publice pollicit⁹, quod & nunc facit, cedere penitus & omnino grauito huic Cantoriæ, quū primū competitor ostenderet pro se talia, quibus vir bonus, eruditus, & æquus moueri debeat ad credendum Ius esse in ea cōpetitori. Imo & semper est pollicitus consentire, vt aliquā annuam pensionē cōstituat ei Papa, casu quo nil Iuris habuerit, ad CHRISTIANNAM inter ipsos ambos & amborū amicos charitatē nutriendā & conseruandā. Interim tamen dicit se nolle Iuri suo neq̄ possessioni quā sic continuauit cedere sine causæ cognitiōe. Petit item, vt discernatur vtrum iudex cōpetitoris an suus debeat cognoscere de causa, cum vterq̄ se gerat pro sub delegato in illa. Allegat item possessionē suā multis de causis possessioni competitoris præferendā. Videamus ergo nunc, an is qui hæc facit, & dicit, & petit dicatur contradictor, prout illud verbum accipitur in illa clausula: contradictores &c. in rescriptis apponit solita, vel dicatur indebite molestare. In hoc enim pūcto est tota vis huius causæ nullitatis sita. Et q̄ is non debeat dici talis contradictor, probatur primo per glo. ab omnibus laudatā & multis putatam singularē in. c. Pro illorū. verbo, cōtradictores, de præben. quæ habet per verbū, contradictor, in hac clausula poni consuetum illum tantū intelligi qui de facto solum contradicit, non autē de Iure. Quæ similem videtur habere in. l. Si seruum. §. Hæc verba. ff. de acquir. hæred. i. verbo, abstinet. Cuius glo. cōclusionem possem confirmare multis aliis decisionibus similibus, quas anno proxime lapso in cōmento illius. cap. scripsimus, & quas scribūt Pan. in. c. Audita. de resti. spoli. & Anto. Corse. in sing. verbo. Molestia. Feli. & Decius in. c. In præsentia. de proba. col. 1. Feli. in. c. Causā que. col. 11. & sequenti versic. Non obstante. de rescrip. And. Sic. in. c. Raynaldus. col. 123. de testa. & consil. 12. Scribitur. col. 7. & consil. 59. Clementissimi. col. 5. & seq. 1. volum. & consil. 38. Præclare. col. 5. in. 2. volum. ac consil. 44. Illud afferam. col. 2. & consil. 56. A Ioue. col. 5. li. 3. & consil. 4. Illud. col. 10. & consil. 40. Clementissimū. col. 17. 4. volum. Quæ tamē ne rem claram allegationum turba turbemus, omitto: sed adduco in specie aliqua quæ tam conclusioni illius glossæ, quā toti huic nullitatis causæ opitulentur. Et primū verba ipsius Innocen. in. illo. c. Pro illorum. n. 4. Credimus (inquit) q̄ executores per hanc clausulam: Contradictor

pollicitatio est
anissima cōpeti
tori ab. D. i. f. f.
cas

Clausula contra
dictores & c.
quos cōpactū
dat.

Contradictor
quoad clausulā
Contradictores
&c. nō dicit autē
Iure contradicit
et ideo non qui
possessionē suā
sine cognitiōe
ac discussiōe cau
se non vult relin
quere.

Executores nullā
Iurisdictionē hō

bet ni enim qui
iure contradicit
per illam clausu-
lam contradi. to-
res rect. et ideo
processus contra
illum factus est
nullus.

e
Excoicatio in co-
tradictore iuris
ab executore la-
ta virtute clausu-
le contradictees
et cet. nulla ipso
iure quod paulo
post iteru et ite-
rum probatur.

f
Possessor non
teneat retinere
possessione ante
suum ius discussu

res &c. omnes contradictores possunt compescere, etiam quoscumque ex-
traneos, dum modo de facto contradicant, non de Iure. Quia sententia la-
ta in illos qui de Iure contradicunt non tenet, cum nullam habeant in eos
iurisdictionem. Haec tenus Innoc. Quem sequitur Pet. n. 9. sed et latius
Imolensis. n. 14. Qui secutus Antonium declarat Cardi. quatenus ibi sen-
sit non debere quidem executorem virtute illius clausulae aliquem con-
tradicentem Iure excommunicare. Attamen si quem nominatim excom-
municaret excommunicationem ipso Iure valituram esse. Ait enim Imolen-
post Anto. hoc dictum intelligendum esse de executore qui excommu-
nicauit nominatim aliquam partem in rescripto expressarum speciatim,
vel per clausulam generalem de qua in. c. Pastoralis. §. 1. supra eod. Nam
si non comprehenditur per aliam quam istam: contradictores &c. nullam esse ip-
so Iure sententiam, si talis Iure contradicat. Quia in talem non habet iu-
risdictionem. Et per consecutionem sententia tunc lata ex defectu iu-
risdictionis non valet argument. eorum quae habentur supra de offi. dele.
c. Significantibus. & de officio vica. c. Sua. & in. l. fi. C. si a non competen-
ti iudice. Haec Imolen. Audi nunc Innocentium in. c. 1. de concess. praeb.
li. 6. docte ac utiliter de more. n. 5. in haec verba loquentem. Per hunc autem
modum prouidetur contra executores plurimum, quorum quilibet fulmi-
nat sententiam excommunicationis. Quia iuste ab eis appellari potest, nisi
primo quisque probet de Iure suo vel coram ordinario vel coram delegato
executore, vel forte non tenet sententia excommunicationis. Quia cum
executor de quo actum est non habeat iurisdictionem super hunc posse-
sorem, nisi indebite contradicat. Quia in ipsum non habet expressam iu-
risdictionem, & ipse non indebite contradicit nolendo dare possessionem
sine cognitione. Ergo nec excommunicare potest eum. Haec tenus Inno.
Quem ibi sequuntur Hosti. Archid. Iohan. And. Petrus. Domi. & Pe-
rusi. Verba Dominici, cum quo alii conueniunt, haec sunt: Vnde possessor
nolendo sine causa cognitione possessionem dimittere non indebite con-
tradicit. Et paulo post allegat Archidiaconum dicentem, quod executor
primo debet intentionem suam fundare, nec in contradicentem etiam fa-
cti poenam inferre, antequam appareat ipsum contradicentem esse in culpa
turbando suam potestatem de offi. dele. c. 1. Contradicentem autem Iuris pu-
niri non potest. Haec tenus Domi. Neque grauabor iterum hic scribere
verba Oldradi. consil. 81. Processus. n. 7. quae in. 3. causa nullitatis ad aliud
propositum retuli ea sunt: Et ideo sententia excommunicationis etiam no-
minatim in possessorem lata non tenuit, cum executores non habuerint
in eum potestatem, nisi indebite contradiceret. Ipse autem nolens posses-
sionem sine cognitione dimittere non indebite contradixit, ut Inn. Hosti.
Ioh. Cal. & Arch. extra de concess. praeb. Quia in cunctis. li. 6. Haec Old.

Pro his omnibus facit, quod nullus § possessor tenetur Ius suum indefen-
sum temere relinquere. Verba sunt. l. Illud. vbi hoc glo. & Barto. annota-
runt. ff. de peti. heredi. quam ad hoc commendat ibidem bis Bal. & menti-
figenda ait. Ang. inferens ex ea non dici possessorem temerarium eo, quod
possessionem ante liquidationem nolit relinquere. Quod ipsum etiam di-
xit antea Albericus ibi, ex ea inferens eum qui iustam causam litigan-
di habet non esse in impensis condemnandum. Et nullus videtur dolo face-
re, qui Iure suo utitur. l. Nullus. ff. de reg. Iur. ^b Nemini enim facit iniu-
riam, qui suo utitur Iure. c. Cum ecclesia. de electione. l. Iniuriarum. §. 1.
ff. de iureiur. Cui igitur. M. multis diebus hanc ceteriam possederit, cum
iustam habeat causam credendi eam nullatenus ad competitorum perti-
nere, cum multas exceptiones habeat tam aduersus possessionem pro illo
apprehensam, quam aduersus Ius eius, cum se parat ut praebeat ad discutiendum
in laesive in iudicio, siue extra illud vtrorum doctorum arbitrio, quare, te ro-
go, contradictor factio tantum non Iure & indebite molestans dicitur?

HAEC autem causa nullitatis non obest censuris pro. M. latis. Quo-
niam licet in literis subexecutoriis sui iudicis non comprehendantur com-
petitor & eius subexecutor nominatim, neque per clausulam illam ge-
neralem, quosdam alios, de qua in. c. Pastoralis. in. §. Quoniam: & in. c. Se-
des. supra eod. comprehenduntur tamen, quia factis contradicunt, & inde-
bite. M. molestant. ⁱ Quibus enim casibus extrajudicialiter iudex proce-
dit, debens procedere iudicialiter & cum causae cognitione, de facto &
indebite procedit, & de facto & indebite partem molestat. Casus est me-
morabilis in. c. Conquerente. de restitu. spoli. Quod habet eum qui per
iudicem sine Iuris ordine spoliatur, perinde posse de spolio agere, ac si
per partem fuisset spoliatus. Quod ibi annotauit Pan. col. 2. Et per illud
cap. Affirmavit. Bart. in. l. Sequitur. §. Si fundum. ff. de vsuc. Vnde Pan.
receptus ab aliis in. c. Cum causa. de offi. deleg. in haec verba colligit in.
4. notli. ^k Tene menti, quod factum iudicis non rite procedentis aequipara-
tur facto priuati. Vnde sicut potest peti restitutio, & agi possessorio con-
tra spoliationem factam per priuatum, ita etiam contra spoliationem fa-
ctam autoritate iudicum rite non procedentium. Vnde posset iudici
hoc casu de facto resisti: sicut & priuato. Haec Pan. Facit, quod glo. illa cap.
Praesentium. 7. q. 1. multis putata sing. quae habet spoliatum a iudice non
posse agere de spolio, limitatur procedere, quando iudex ordine Iuris
seruato id facit secundum Pan. Feli. & Decium. in. d. c. Cum causa. & Feli. in.
c. Dilectus. col. 1. qui alios citat de rescrip. Facit, quod ^l iudex incompetens
qui etiam ordine Iuris seruato aufert possessionem alicui, videtur ip-
sum spoliare, & perinde atque pars ipsa spolians tenetur, ut clare sentit in
illo. 4. notabili Pan. & clarius post. glo. postremam in. c. Causam matri-

^g
Ius suum indefen-
sum nullus posses-
sor relinquere
tenetur.

^b
Iure suo utens
nemini est iniu-
rius.

ⁱ
Iudex qui extra
iudicialiter pro-
cedit: quo casu iu-
dicialiter proce-
dere debet: factio
videtur partem
molestare. & con-
tra de spolio agi
potest.

^k
Iudici non pro-
cedenti rite res-
sistit potest perire
ac parti.

^l
Iudex incompe-
tens spoliare vi-
detur etiam Iuris
ordine seruato
possessionem tol-
lat.

aduer-
te

monii. de offi. deleg. & clarius Petrus ab Anch. consil. 143. Ad praedicta Cum igitur is subexecutor sine vilo Iuris ordine extrajudicialiter tanquam merus executor conatus fuerit & conetur auferre possessionem. M. ante quam audiret eum, cum item ut per superiora patet neque is sit, neque possit esse iudex competens, consequitur ipsum de facto contradicere ac indebite molestare. M.

Et ne dicas hanc rationem concludere quidem contra subexecutorem, non autem contra competitorem, considera primo facientes & consentientes eadem poena dignos esse. c. 1. de offi. deleg. 2. q. 1. Notum. ^m Considera secundo, quod subexecutor hoc facere conabatur & conatur ad instantiam competitoris. & ideo factum iudicis pro facto partis habetur. Unde in specie & doctissime Petrus ab Anch. in consil. 249. Ad praedicta. determinauit spoliatum per iudicem incompetentem ad instantiam partis posse agere de spolio contra ipsam partem. Sed & Bart. ab aliis receptus dicebat in l. Iuste possidet. ff. de acqui. posses. ⁿ neque iudicem, neque illius praecipuum iniustum excusare partem a violentia. Quod multis ibi confirmat Iaso. n. 28. & sequentibus. Facit, quod in illo consil. 248. dixit Petrus ab Anch. paria esse petere a iudice incompetenti, ut mandet alicui possessori quod soluat: ac si vnus priuatus praecipisset procuratori meo in quem non habet Ius imperandi, quod non traderet mihi rem quam possidet nomine meo. ^o Cum igitur competitor peteret a iudice incompetenti, ut sub grauius poenis iuberet capitulo Conimbricensi, ne. M. in sua possessione admitteret, & sub eisdem ipsi. M. ut ab ea exiret: sequitur eum facto contradixisse & indebite molestasse, ac per conuentionem comprehendi sub clausula executoris indulti, contradictores &c. & sub clausula subexecutoris, non permittentes eum indebite molestari.

OCTAVA CAUSA.

Octava causa est, quod is subexecutor incipit ab executione. Dedit enim monitorium poenale grauissimum contra capitulum, ut intra 15. horas traderet competitori possessionem, quam. M. tenebat: & .M. ut ab illa desisteret, sine vlla clausula iustificatiua & audientiae permissiua. Et processus ^p iudicis incipientis ab executione ipso Iure nullus est. l. 1. C. de executi. rei iudi. Vbi expresse Barto. annotat praecipuum de faciendo aliquo a iudice factum ante latam sententiam, sine clausula iustificatiua: si te senseris grauatum &c. esse ipso Iure nullum. Facit totus titulus. C. comia. vlt. episto. & maxime. l. Iudex. Per quam Bart. ibi ait mandatum iudicis de mittendo aliquem in possessionem, non precedente causa cognitione, non valere. Et Bald. in l. 1. C. quomodo & quando iudex. dixit ^q excommunicationem latam contra non parentem eiusmodi mandato esse nullam. Ante

^m
Iudicis ob processum indubitum ad instantiam partis factum pars ipsa tenetur.

ⁿ
Iudicis incompetens auctoritas partis non excusat.

^o
Iudice ad instantiam partis indebite molestante pars ipsa molestare videtur.

^p
Iudicis incipientis ab executione sine clausula iustificatiua: processus nullus est.

^q
Excommunicatio monitorij executorii sine clausula

quos Immo in c. Proposuit. de concessio. præbendæ. col. 2. & in. c. 1. eo tit. lib. 6. col. 1. & Oldr. cõsi. 21. n. 7. quorũ & Domi. verba in proxima nullitatis causa retulimus, id expresse dicunt. Decius item consil. 124. n. 3. secutus in hoc Bal. in. l. 1. sub finẽ præalleg. Nam & Innocẽ. in. c. Tua. de cohabi. cleri. in fine. n. 7. & n. 8. clare ait eiusmodi monitiones per clausulã audientiã promissiuã non iustificatas contra eũ qui excusationẽ habet, iniustas & nullas esse, neq; vim citatiõis habere. & in. c. Cũ venisset. de in integ. resti. n. 8. verba hæc scripsit: Vel dic melius talia mã data q̄ non fiunt cũ causã cognitione, sed ex abrupto, non tenere vim sententiã diffin. vel interlocutoriã, & ideo non transire in rem iud. etiam si non appelletur arg. C. cõmina & progrã. l. 3. & pen. Quã conclusionẽ tenuit Iohãnes Lupus vir doctissimus & Hispaniã rarã decus. in lib. de benefici. vacã. in Curia. §. fin. Probus item in. c. 2. de constit. li. 6. col. 4. & pro hac cõclusionẽ textus est in. l. Nec quidquam. §. Vbi decretũ. ff. de off. proconsul. 2^m. intellectũ Jacobi cõmuniter ibi receptũ. Per quẽ & aliquot alia dixit ibi Iason col. 2. vt plurimũ teneri præceptum executiuũ factum sine causã cognitione ac sine clausula iustificatiua esse ipso Iure nullũ, & posse sperni, nec eum qui nõ paret illi in pœnã vllam incidere præcepti. Deniq; facit ratio illa, quam nescio quare nemo prædictorum tetigit. s. q̄ fundamẽtũ totius iudicii est citatio. §. fin. Instit. de pœna temere litig. c. 1. de caus. posse. & proprie. A deo, vt Iure naturã faciendã sit, & ideo neq; a principe tolli posse. Cl. Pastoralis. §. Ceterum de re iud. Quod omniũ præstantissime probat Ioh. Mo. in extrauag. Rem non nouam. de dol. & contu. Et sine fundamẽto nihil consistere potest. c. Veniens. de cler. non baptiz. c. Cum Paulus. 1. q. 1. At qui ab executorio mandato sine clausula illa iustificatiua: si te senseris grauatũ. &c. incipit sine citatione procedit. Ergo ipsius processus est nullus & omnino inutilis.

Ex quibus infertur, qd̄ supra in. s. nullitatis causa insinuauimus. s. q̄ licet excõicatio sine monitione lata regulariter valeat: fallit tñ id qñ illa fertur in monitorio aliquo executorio sine causã cognitione, ac sine clausula iustificatiua: si te senseris. &c. lato. Qm̄ tunc sicut ipsum monitoriũ est ipso Iure nullũ, ita eius accessoria excõicatio erit nulla, arg. l. Nõ dubiũ. C. de leg. & r̄e Accessoriũ. li. 6. cum aliis quã supra i prima nullitatis causa citauimus.

Cum igitur is subexecutor ab executione inceperit, cũ monitorium pœnale grauissimũ fecerit, cũ nullam audiẽtiã pmissiuã pmissiuãue clausulã illi adiecerit, cũ deniq; nulla citatio q̄ Iure naturã fieri p̄cipit præcesserit, consequitur tã illud, q̄ censuras oēs in eo contẽtas esse ipso Iure nulla & omnino inutilia.

R.

iustificatiua: si te
senseris &c. facti
nulla.

¶
Eius cõclusionẽ
crederetur esse
et in iudicio
et q̄. de. nisi. si
et q̄. de. nisi. si

¶
Iohanna Lupus
apalensis rubric
laudatus.

¶
Citationẽ Iure
faciendã esse et
idõ neq; a prin
cipe tolli.

nota

¶
Excõicatio sine
monitione lata
monitorio execu
torio sine causã
cognitione ac
clausula iustifica
tiua lato est nul
la

Hæc tamen nullitatis causa non potest contra censuras pro. M. latas allegari. Quoniam licet iudex eius qui eas tulit a præcepto executorio incipisset, addidit tamen clausulam iustificatiuam per quam, ut supra in proxima causa nullitatis dicebatur, resoluitur in vim simplicis citationis. Et quia recepta conclusio habet posse iudicem incipere a præcepto executorio per illam clausulam temperato secundum illas tres glossas receptas, & alia quae super eis omnes doctores allegant, & per ea quae Bar. in d. l. 1. C. de executio. rei iudic. & Iason Iohannes Lupi & Probus ubi supra tradunt.

NONA CAUSA.

NONA causa nullitatis est quod is executor clanculum processit, neque nocte neque interdiu sui ullam copiam faciens fugiens a ciuitate simul ac mandata dabat, abscondensque se in villa, ne quicquam coram se allegaretur: veluti apes in fixo aculeo: non sine sedis Apostolicæ iniuria, & regiae protectionis contemptu, ac praesbyterii quo se iactat insignitum ignominiam grandem, idque, o impudentiam intolerabilem, in tam celebri ciuitate & tam florenti Academia, clero populo, & scholasticis quorum nobilissimus est in ea conuentus consciis, idque tum ridetibus tum execrantibus. Qui executor hæc facit, nonne peccat, nonne grauat partem? Nonne item competitor & alii qui talia consulant, & talia facientem iuuant & talibusque consentiunt idem faciunt? Equidem ita ipse arbitror. Quoniam primo hæc, id genus alia sunt in causa: quare laici nonnunquam dicunt: ubi est Deus clericorum? c. Magnæ. de vot. Secundo, quod per eiusmodi processum scandalum præbetur contra. c. Nihil cum scandalo. de præscr. e. 2. de operis no. & contra illud: Vae illi per quem scandalum venit. Matth. 18. Tertio quod coram executeore mero multa possunt allegari, quæ ipse tenet audire iuxta ea quæ colligit Feli. in. c. De cætero. col. 2. de re iudic. & in. c. Pastoralis. §. Quia vero. de off. deleg. & in. c. fi. de præsumpti. a numero. 22. in. 29. Et is fugiens & se abscondens, neque usquam sui copiam faciens facultatem allegandi ea parti contra iustitiam abstulit. At omnis iniustitiæ actus peccatum mortale est secundum Thom. receptum. 2. 2. q. 59. art. 4. Quarto facit quod sanctissime iuxta ac doctissime dixit hic de more. do. Anto. n. 13. quæ Imolen. fere ad verbum sequitur. Verba Antonii hæc sunt: Licet a mero executeore excludatur iurisdictio, quando non assumit partes iudicis: non tamen excluditur ab eo extraiudicialis informatio. Debet ergo a partibus se super illo dubio informare, & exceptiones subreptionem continentes admittere: & tunc aut ex informatione redditur certus pro literis, & debet exequi: aut redditur dubius, & tunc habet duplicem viam, vel quod supersedeat, & intimet superiori ut cognoscat, vel quod iudicis partes in hoc assumat. Sed hodie habet practica pessima, quod si nullæ essent clausulæ: si est ita, si est dignus, procedunt velo leuato: &

o
executorio a m
dato iustificato
per clausulam: si te
senferis. r. p. p. p.
incipere iudex.

r
Executor is ves
luti, apes infiro
aculeo fugiebat

r
Clericis nonnu
quam dicit a laicis:
ubi est deus cle
ricorum?

5
Scandalum nemi
ni dandum.

a
Executor mer
multa debet au
dire: et quid de
auditis facere
debeat paulo po
stea.

b
Antonii memo
rabile de meris
executoribus di
ctum ad verbum
relatum.

non audiunt aliquid a partibus, nec se informant cū partibus: sed velo leuato procedunt & partes grauant, & postea ptes appellant. Et sic op^o est, quod causa in Curia ventiletur. Hęc Anton. Quod si ab eo queras: quare talia non castigat Curia? Respondet ilico vir pius⁶ quia eis gaudet, vt impinguetur.

Postremo facit & illud Io. 3. Qui male agit odit lucē. & habet in. c. Cōsuluit. de offi. deleg. Facit & c. Perniciolā. 18. q. 2. & l. fin. ff. de ritu. nup. & c. 1. vt ecclesiasti. benefi.

Hęc tamen sola nullitatis causa si nil aliud interuenisset, non arbitror reddere acta & censuras huius subexecutoris ipso Iure nullas, quāuis plane concludat eum grauasse. M. offendisse Deum illum quē manibus tractat, dignum esse qui castigaretur. Sed vtinam ipse meliore consilio se iuxta Apostolum iudicet, ne a Deo iudicetur. Concludit itē appellationem, quæ propter hoc ab eo interponeretur, iustā esse. Cū ergo illa interposita fuerit ante lapsum termini monitorio inserti, vt postea dicam, consequens est ipsius censuras esse nullas.

DECIMA CAUSA.

Decima causa illa est, q^o is subexecutor post iustam & iuste interpositam reculationem processit. Quoniā omnia q^o oportuit in recusando eo fuerūt obseruata. Nā primo eum recusauit. M. nō verbo tantū, sed scriptis, eo nempe libello, in quo etiam appellauit. Quod requiritur. l. A pertissimi. con iuncta gl. in verb. libellū. C. de iudic. & gl. in verb. recusatiōes, & Host. Pan. & oēs in. c. Quoniā. de probat. Secūdo recusauit eū causa recusandi expressa. Quā licet Iure Cæsareo id non sit necessariū, sed sufficiat dicere iudicē esse recusanti suspectū secundū gl. in præalleg. l. A pertissimi. & in. l. Quia poterat. ff. ad Trebell. & in. l. Itē si suspect^o. ff. de pcur. in gl. 1. & gl. verbo corā. in. c. Secūdo requiris. de appell. dūmodo iuret se calumniæ causa nō recusare scdm gl. receptā i illa. l. A pertissimi. vbi post alios hoc tradit Iason. n. 26. Iure tñ Pontificio recusans tenet causā recusandi exprimere. c. Inter monasteriū. de re iudi. c. Cū speciali. & c. Secūdo reqris. de appell. & vtrobiq; doct. Speculator de recusat. §. Quare versū. Proposita. i. fin. c. Legitima. de appel. li. 6. & ibi Io. And. & Domi. c. Ab arbitris. de off. deleg. li. 6. & ibi Io. And. & Domi. Tertio q^o eū nō ex q^oliq^oli. s; iusta causa recusauit. Is enī subexecutor comitat^o est cōpetitorē veniētē Vlyssippone i hęc Conibricā ad has furias cēsurariū Deo & angelis ei^o exosas, doctisq; abominabiles suscitandas, veniētē inq; & quidecim fere dieb^o in itinere moratū. Comitatur tanq; sacrific^o familiaris, illi^o impēsis victitās, nūc eiusdē, nūc pcuratorū mēsa accūbēdo. Conimbriçæ itē intra ipsius hospitiiū diuertatus fuit. Imo & intra illud par

Curia Romana
causarū ad se de
voluendarū con
pida

Recusatio i scri
ptis et causa ec
pressa non quāsi
quali sed iustas
est fac. enīa iu
re Pontificio.

vide pan. In c. cum
speciali notab. i de
app. & in c. Adhuc in i
nā i. cod. 10.

quod exbat ordina. lib. 3. fo
22 §. 1. quando aliqua
ubi h. g.

e
Recusandi causa
immediata vna
tantum: nempe sus-
picio licet vario
de fonte nascat.

f
Amicitia non nul-
la iusta recusandi
causa: illa ne-
pe qua iudex ta-
le arbitrat. nam
nonnulla repellit
testem.

g
Recusandi iusta
est causa patri-
ae & habitatio
longinqua

h
Recusandi causa
iusta est alienige-
ne: quando dele-
gatus et altera
pars sunt indige-
ne.

i
Lusitanie autor
origine quidem
alienigena ani-
mo autem indige-
na toti regno gra-
tior.

te suorum monitoriorum decreuit. Quin & cum actis Conimbricæ factis in
villam quadam hospitii sui se, ut in ea lateret, reciperet victus ei e domo compe-
titoris cottidie mittebat, nullam usque sui copiam. M. v. procuratoribus eius fa-
ciens, quo se defenderet, ut in precedenti nulli. caus. est dictum. Quod autem hæc
iusta recusandi causam præbeant patet. Nam in primis vna est sola recusan-
di causa immediata, quæ tamē vario de fonte nascitur. scilicet suspicio, quæ non
recte iudicabit iudex secundum Specul. receptum in tit. de recusat. §.
Causa. At quis non dicat merito. M. suspicatum esse, quæ eiusmodi iudex non
esset lance æquo libramine appensurus, ut verb. c. 1. de re iudi. li. 6. vtar.
Secundo, quia is nimium videri debet familiaris & amicus competi-
toris. Quæ iusta est causa recusandi per. c. Ad hæc. de rescript. ibi: dele-
gatos sibi propitios & c. c. Cum. R. de off. deleg. c. Accusatores. 3. q. 4. ibi
amor carnalis & c. Tradunt. Joh. And. Domi. & Perus. in. d. c. Legitima
Amicitiam enim quantam esse in hoc oporteat, arbitrio iudicis relin-
quendum videtur argu. l. 1. ff. de Iure delib. & c. De causis. de off. deleg.
& eorum quæ post glo. Pan. & Communis tradunt in. c. Insinuante. de off.
deleg. & Alex. in consil. 154. Viso themate. col. 2. lib. 4. Nam & arbitrio iu-
dicis relinquitur quæ amicitia repellat testem secundum Petr. in. l. Eos
C. de testib. Quem Bartol. ibi refert, sequitur, & pulcherrime defendit
Salic. ab argumentis Bald. & a. l. Sciendum. ff. de vsur. Tertio, quod iu-
dex & competitor eiusdem patriæ sunt nempe Vlyssipponenses, & Co-
nimbricæ ambo longe ab Vlyssippone. tempore huius processus mora-
bantur. Quod sufficit ad recusationem. Quia extra patriam conterra-
nei plus solito se diligere solent secundum Joh. And. & Domi. in alleg.
c. Legitima. & Spec. in tit. de deleg. §. Superest. vers. Item si de terra.
& Pan. cum Feli. & Comuni. c. Accedens. 2. ut lit. non cõtest. Præsertim
in hoc casu, in quo ambo ut conites, imo quod peius est ut herus & fa-
miliaris simul, ut dictum est, Vlyssippone Conimbricam quindecim fe-
re diebus iter conficientes ad hoc ipsum negotium venerunt. Quarto
facit, quod processus contra exterum fiebat & origine quidem alienige-
nam. Quod etiam amici competitoris impudenter ei exprobrarunt.
Quod ad recusationem sufficere ait Anto. in. d. c. Accedens. 2. n. 23. Quod
verum esse in iudice delegato affirmat ibi Pan. n. 4. dicens id probari
per. c. Statutum. §. Cum autem. de rescrip. lib. 6. Qui habet actorem,
quando ipse & reus sunt diuersarum dioceseon, non posse impetrare iu-
dicem in sua diocesi vel ciuitate. Quamquam responderi potest. M. qui-
dem origine alienigenam esse, at animo, quo est in Lusitaniã totã mul-
tis nominibus propensissimo, multo magis quam illi esse indigenam,
& toti regno quæ Dei Opti. Max. benignitas est vtiliorem, & quæ ip-
sius est felicitas non solum regibus ac regia domui toti, sed etiam aliis

summatibus & omnium ordinum viris longe, quam illi gratioré & charioré. Quod ipsi ægre ferunt.

At replicari potest hanc causam & si non concludat, adiuuare tamen præcedentem, & eam ex se satis robustam robustiorem reddere. Quin to facit, q̄ iudex nimium alteri parti fauēs recusari potest. c. Accedens. 2. vt lite non contet ibi. Anto. & Pan. Quod quando sit. Iudex, arbitretur sc̄d̄m Anto. & Imol. ibidem. At quis, te rogo, iudex eum qui latet & sui copiam nusq̄ præstat alteri parti quo magis alteri faueat, nõ arbitretur eum nimium alteri fauere cõtra Iura diuina & humana personã accipiendõ? regula. In iudiciis. li. 6. c. Nouit. & iudi. Sexto facit, q̄ Steph. in lib. de recus. cas. 73. ait executorem qui modũ excedit in exequendo, etiam si esset datus de cõsensu partium posse recusari. c. Super quæstionum. §. 1. de off. deleg. qui tamen text. mihi conclusionem illam non probat. Aliud enim est posse appellare ab executore, etiam cõsensu ambarum partium dato, si modũ excedat, quod ille. §. probat, aliud eum posse recusare, quod Stephanus dicebat. Cuius tamen cõclusio ratione alia fundatur, nempe q̄ qui me grauauit in vno, merito dici potest suspectus in alio. Casus est in. c. Ad hæc. 1. & c. Proposuit. de appell. Quæ habent eum qui appellauit a iudice in vna causa, posse illum in alia recusari. Fundatur & per. c. Conquerente. de restit. spoliat. Quod habet posse quem recusare iudicẽ qui extraiudicialiter grauauit, si postea iudicialiter procedere voluerit. Cum igitur is subexecutor extraiudicialiter procedendo, vt merõ executor, eo casu quo vt iudex procedere debebat, in primo ipso monitorio iudici. M. misso grauauerit eum, consequens est potuisse ab eo recusari postea, quando capitulo Conimbriensi ac ipsi. M. præcepta fecit Iuri non parum cõtraria. Septimo facit, q̄ is subexecutor non solum cõuixit subexecutori, sed & eius impensis & venit Vlissippone, & māsit Conimbricæ, & rediit Vlyssiponem, nil ab. M. recepto, neq̄ petito, neq̄ vero sui etiam videndi copia. M. vel vlli eius procuratori facta. Et ita plus ab vna parte quam ab alia suscipit contra. c. Statutum. §. Insuper. vers. Prouisurus. de rescript. lib. 6.

Non obstat dicere, q̄ merus executor recusari nõ posset. c. Nouit. de appell. & facit. ca. Super eo. 2. & c. 3. eo tit. Quoniam illud verum est de executore illo, qui grauare non potest, nisi manifeste de grauamine appareat, eo q̄ ei merum factum cõmittitur: nõ autem de illo qui grauare potest, & cui aliquid arbitrii vltra nudum factum mādatur secundum Perus. Præpos. & Dec. & Cõmunẽ in illo. c. Nouit. & Pan. i. c. Super quæstionum. col. 1. & super glo. verb. executorem, de off. deleg. Vnde & executor testamentarius recusatur secundũ Specul. tit. de instru. edit. §. Nunc vero aliqua. vers. Quid si executor est suspectus. in. 57. Pro

^R
Executores q̄b̄
modum excedit
recusari posse t̄
sed alio funda
mento quã Ste
phani.

^I
recusari posse in
vna causa qui
grauauit in alia

^M
Iudex qui plus
ab vna parte q̄
altera pro impẽ
sis accipit recu
sari potest.

^N
Executores merus
qui recusari p̄ss̄
& qui non.

qua respōsione casus est quem ibi magnopere cōmēdat Anto. in illo. c. Super quæstionum. §. Nos autem. n. 14. Vbi colligit executorem purū sine vlla iurisdictione datum recusari posse: nisi de partium detur consensu. Et subiicit quendā canonistam in allegationibus contra illum casum scripsisse, qui tamē quieuit cum Anto. ei illū. §. obieciſſet. Cum ergo is subexecutor non esset de consensu. M. acceptus, cum pergeret facere talia in quibus magnopere. M. grauare posset, cum excōmunicandi potestatem sibi executionis meræ fines excedentem vsurparet, cum tot iustę recusādi causę adessēt, nōne Iure merito potuit recusari? Imo in me veritatis amor fallit castigari. Qui vtinam cordis contritione ac famæ aliorum quā læsit restitutione ita sese castiget: ne tātō grauius diuino iudicio puniat, q̄to min⁹ illi, quos læsit, apud hoīes eū accusabūt.

Constat ergo ex prædictis processum huius subexecutoris post iustam recusationem iuste interpositam esse factam. Cui consequens est omnino illum esse nullū: etiā si ab eo non fuisset appellatum. Quoniā frequentior videtur sententia doctorum dicentiū processum post recusationem factū etiā Iure Canonico esse ipso Iure nullum. Quod tenet glo. 1. c. Quoties. 2. q. 6. & c. Quod suspecti. 3. q. 4. & Hostien. in. c. Cū speciali. de appell. Cū quo videtur transire Ioh. And. & Bartol. in. l. Quia poterat. ff. ad Trebell. & Bald. in. c. Suspitiōis. de off. deleg. n. 4. & Petr. cū Do. col. 3. in. c. Iudex. de off. deleg. li. 6. & Domi. in illo. c. Quoties. 2. q. 6. & ibi Card. Al. n. 7. in princip. & Salicet. in. l. Apertissimi. 7. notab. C. de iudic. pōderans in hoc ibi gloss. in verb. executore, & Lopus alleg. 1. col. 2. & Alexand. in. d. l. Quia poterat. n. 8. Pan. item & Præpos. in hac opinionē inclinant: dūmodo recusatio non sit manifeste friuola, & recusans non compareat amplius coram recusato. Hanc opinionē Pan. nos quoq; cum tertio & postremo illum titulum de appell. Salmanticæ interpretaremur, tenuimus cum alia limitatione. s. q̄ non procedat quando probabilis esset coniectura malitiæ recusantis, arg. gl. c. Post electionē. de concess. præbend. Quam pridem ibi ponderabamus satis sentire illud singulare, quod ab omnibus ibi tribuitur Innocentio. s. non esse admittendam exceptionē, quando est coniectura q̄ malitiose proponitur, cum multis aliis quibus id ibi confirmamus. Pro qua opinione, vt mihi videtur cōmuni maxime facit. c. Iudex. de off. deleg. lib. 6. verb. non potest, secundum Alexand. & Card. Alex. vbi supra. Facit & quod Iure Cæsareo id esse clarum fere omnes fatentur. Facit & quod consuetudo huius regni illi v. deatur consentire iuxta constitutionē Regiam in. §. E quādo. tit. 22. lib. 13. ordinatio. Quamuis olim Tholosæ cum primo illum interpretati fuimus Anto. Card. Imol. & Dec. ibi subscripsimus, qui cum aliquot aliis cōtrarium tenēt in. d. c. Cum speciali. quo

o
Executor non
solum recusari
sed castigari potuit
cui contrito et fa-
mam restituenti
pena desiderat

p
Recusatio nem
post propositas
factas processus
nullus est secun-
dum eōdem: si mo-
do recus. nō nō
est friuola a mani-
feste nec malitio-
seposita neq; re-
cusatio ampli⁹ co-
ram iudice. com-
pareat.

ram opinionem sequitur & ait Cōmunem ibi Perus. col. fin. Et verum quidem ait, si solos eos qui in illud. cap. scribunt numeres: non tamen si alios omnes recenseas. Cum igitur. M. post illam recusationem nunquam coram illo subexecutore ad litigandum cōparuerit, cum recusatio neque manifeste friuola, neque in illicite proposita sit: constat post eam acta corruere: praesertim quod appellatio quoque adiecta fuit. Quo facto vna est omnium sententia processum postea factum nullum esse.

HAEC autē nullitatis causa processui iudicis. M. nil nocet. Quia siue competitori fuisset, siue non fuisset causa recusandi iusta: eum tamen non recusauit aliquatenus. Et iudex etiam recusabilis antequam recusetur valide procedit. c. Ad hęc. r. de app.

VND EC I M A C A V S A.

Undecima causa nullitatis illa est, quod is executor sciens se non habere iurisdictionem super. M. in eum tulit praedictas censuras. Quoniam cuiuslibet iudicis scientis se non habere iurisdictionem processus etiam contumaciae punitius & censurarum ad puniendum latio sunt ipso Iure nulla: etiam si aliquis iurisdictionis color adsit, quamuis alias regulariter sit validus. Casus est multis putatus sing. in. c. Si duobus. de appel. Vbi hoc Pan. receptus a posterioribus omnibus, tam in notabilibus, quam postea. n. 14 cōmendat. Et facit. l. 2. ff. si quis in Ius voc. non. ier. non in fine, ut ponderat Pan. sed in princip. ibi: ut hoc ipsum sciatur. Quo fit, ut licet verum sit id quod ait Stephanus Tholosanus doctor utique doctissimus in lib. de recus. cas. 3. s. eum de quo notum est iurisdictionem non habere, vel ipse scit illud, non posse iudicare, tamen inepte id pro causa recusationis ponit. Secundo facit. quod Pan. ibidem utrobique tenet idem in iudice, qui habet quidem iurisdictionem, sed scit illam facile esse elidibilem Cui tamen fundamento minime nitor. Quoniam illam ampliationem, ne quid competitorum iuuans taceam ter ibi reieciimus, secuti Perus. Praepos. & Dec. per eorum fundamenta: & quod alioqui processus cuiuslibet iudicis qui scit se recusari posse nullus esset: etiam ante recusationem propositam. Quod contra omnes est.

Nec mihi prodesset dicere aliud esse iudicem recusari posse, aliud iurisdictionem elidibilem habere. Quoniam primo quoad propositum parum differunt. Imo potentior videtur recusatio quam exceptio. Quia ut in praecedenti caus. dicebam, processus factus post recusationem probabiliter factam nullus est, etiam si non appelletur secundum Cōmunem: cum tamen secundum eandem processus factus post exceptionem declinatoriam valeat, nisi appelletur, ut habetur in. c. Super literis. supra eod. & per Innoc. in. c. 1. de dilat. & Bart. in. l. 2. ff. si quis in Ius. voc. Secundo

Processus contumaciae punitius iudicis scientis vel debet scire se non habere iurisdictionem: vel merito an habeat ubi tantis nullus est. Quia non sit idem de processu iudicis scientis iurisdictionem suam elidibilem esse vel recusabilem

q̄ consequeretur processum cuiuslibet iudicis delegati qui sciret antea datum alium de quo in suo rescripto nulla fit mentio, vel datum alium post eū in rescripto, quod de suo mentionem facit sufficientem, futurū nullū ante vllam exceptionē oppositā. Quod etiā est cōtra sentētias receptas in. c. Ceterū. & alibi, vt ibi tradit post alios Feli. n. 17.

Quare tertio pro nostra causa facit, q̄ process⁹ iudicis nō solū scien-
tis se non habere iurisdictionē, sed etiam dubitantis, an habeat, nec ne,
est nullus & inutilis iuxta doctrinā Bartoli receptam in. l. Nullū. ff. de
condit. & demonstr. Pro qua facit. c. Sciscitatus. supra eo. & c. Prudētia.
in princip. de off. deleg. & l. Quæro. in fine. ff. de eo qui pro tuto. l. Hoc
autem. ff. ex quib. caus. in poss. eat. Tradit Præpo. post. Bald. in. c. Cum
speciali. de appel. col. 13. Petr. ab Anchar. in cap. Sane. 1. de off. delegat.
Alex. in. l. Si finita. §. Iulianus. ff. de damno infect. At is subexecutor
sciebat se non habere iurisdictionem vllam in vllum, præsertim in. M.
qui nec in rescripto erat nominatus, neq̄ facto contradicebat, vt in. 2.
caus. monstratum fuit Præterea post libellum appellationis ab. M. illi
oblatum non potuit saltē non dubitare de illa. Ergo processus eius etiā
si fuisset contumaciæ punitiu⁹ nō valisset. 9 Quarto facit, q̄ paria sūt
quē scire vel scire debere, quoad ea saltem quæ sibi nocent per text. me-
morabilem vbi Bart. & omnes posteriores hoc annotarūt in. l. Quod
te. ff. si cert. pet. sicut & etiam paria sunt scire & scire posse de facili secū-
dum Bald. per illū text. in. l. Si duo. de acquirend. hæredi. Facit text. in.
l. Qui cōtra. vbi Bald. C. de incest. nupt. & in. c. 2. cum gl. de temp. ordi.
lib. 6. Sicut & paria sūt habere & habere debere, vt in notabili q. Bart.
dicit in. l. pen. §. Cum ita. de aur. & argent. leg. Sicut & paria sunt habere
& habere posse, vt in notabili quæst. tradit Angel. in. l. Item veniunt.
§. Petitam. de petit. hæredit. Vbi ait Bart. ipso audiente hoc dixisse &
ita iudicatum fuisse. 9 Quibus consequens est paria esse dubitare vel
dubitare debere, argumēto eorum q̄ not. & leg. in. l. Vetre. ff. de acqui.
hæred. & c. Illud. de cleri. excōmuni. Cū igitur is subexecutor vel sciret
vel deberet scire, aut certe dubitaret vel dubitare deberet, an vllam su-
per. M. iurisdictionem haberet: & non modo ad puniendam contuma-
ciam non comparentis, sed in causa principali iubēdo. M. vt possessio
nē relinqueret, clausis, quod aiunt, oculis (quos vtinā ei Deus aperiat)
processerit: cōsequēs est ei⁹ processum & cēsuras esse inutiles & vanas.
Quinto facit, q̄ processus ignorantis omnino se nō habere iuris-
dictionem, licet qua parte punitiu⁹ est contumacię valeat per illud. c.
Si duobus. & alia multa ibi citata, per recentiores præsertim: qua tamē
parte fit super principali, non valet cessante prorogatione saltem secun-
dum Pan. ibidem. n. 14. cōmuniter receptum post Innoc. in. c. 2. de dilat.

Scire & scire de-
bere paria. scire
itē & scire posse

Habeere & habe-
re debere paria
habere itē & ha-
bere posse.

Dubitare vel
dubitare debe-
re paria.

& in reg. Sciēt. li. 6. Quē ab aliquot oppositionibus defēdit. Dec. n. 12.

Hanc autem nullitatis causā contra censuras pro M. latis non habere locum ex eo primo constat, q̄ nulla p̄dictarum rationū tangit eius iudicem. Secundo, q̄ censurę ipsius contumacię cōpetitoris punitionē principaliter respiciūt, non causam principalē. Quoniā, vt supra in. 6. causa est dictū in monitorio cum clausula iustificatiua decreto fuerunt lata. Tertio, q̄ licet sciret vel scire deberet suā iurisdictionē elidi posse, quod tamen profecto negamus, vel recusari posse, quod non determinamus: tamen donec exceptio opponeretur, vel appellaretur, vel recusatio probabilis proponeretur procedere potuit, vt patet per ea q̄ in. 2. fundamento pro competitore contra Pan. & nos allegabamus.

DVODECIMA CAUSA.

Vodecima causa est, q̄ is subexecutor sententiā qua M. luunq; iudicē declarauit excōicatos, in die ad honorem Dei feriato tulit parum eis honoris deferēs: cum tamē iudici saltē viro sūmati, & genere illustri, & aliis nomini bus merito ipsi suspiciendo deferre debuisset, qui ordinum insignibus exutus vnus de gente plebeia est: p̄sertim cum antea ille cōpetitori se plurimū inferiori nobiliter detulerit pro declaratoria sententia charitam (quam benignitatis appellant) mittens. Idq; non absq; M. consensu, cui vel hoc nomine aliquid debebat charitatis & amoris. Sed quid hęc demiror? cum minus fuerit reueritus virginē matrem, cuius expectatio sacerrimi partus eo die a CHRISTIANIS p̄cipue Lusitanis omnibus magna lætitia colebat. Imo vt magis eius inturbaret festiuitatē, eam mane abominabiliter vomuit vir deuot⁹ et p̄byter ad offendendū & scandalizandū paratior, q̄ ad missandū. Cui tñ spem mētēq; meliorem vtinā impetret illa misericordissima quā læsit virgo mater. At omnis processus die in honorem Dei feriato factus etiam ex vtriusq; partis consensu, p̄terq; q̄ capitalē offensā inuoluit ipso iure null⁹ est. c. fin. de feriis: nilū necessitas vel pietas aliud suadeat. In casu autem nostro impietas ei hoc, nō pietas suasit. Et necessitas nō procedendi, sed abstinendi & super sedendi ei omnino inerat, vt per superiores omnes causas palam est.

Neq; obstat, q̄ scioi quidam, vt audio, responderūt illi cap. fin. de feriis non esse locum in causis beneficiariis & aliis spūalibus, moti fortassis per gl. in summa. i. c. q. 4. quę habet in causis matrimonialibus & electionibus posse illis diebus procedi. Sed cōtrariū est verū primo p̄ Cl. Saape. de verb. signif. adiuncta Cle. Dispēdiosā. de iudic. In Cl. eni Dispēdiosā. habet in causis matrimonialib⁹ & bñficiariis posse p̄cedi

Executores hui⁹
in diuos irreue
rētia: et in boma
nes inciuilitas

3
Jo. gomez egra
gia ciuilitas que
D. grata fuit

9
feriato die in
honore Dei fa
ctus processus
nullus est: etiam
paribus consen
tientibus etiam
in causis benefi
ciariis et spūali
bus regulariter

sumarie, Et in Cl. illa Sæpe. statuit posse pcedi in diebus ob necessitates hominū feriatis, clare inuēs feriatis ad honorē Dei nō posse. Quæ inductio efficax est, præsupponendo saltem id quod omnes fatent. Cl. Sæpe. locum esse in causis contentis in Cle. Dispēdiosam. Secundo p gl. memorabilem illius Cle. Sæpe. in pncip. verb. necessitatis hominū. Quæ per illam Cle. clare ita decidit. & illam gl. sequuntur ibi Paulus Card. Imol. & Georg. col. 70. Tertio facit, q̄ totius orbis CHRISTIANI consuetudo, quæ o prima legum interpret est, id habet.

b
Intellectus glo.
sūmæ. xv. q. iiii.

Neq̄ obstat prædicta gl. Sūmæ. i. q. 4. Quoniā b̄ primo respōderi potest illam procedere in electionis causa, quando nondum est beneficio prouisum, in casu autem nostro iam erat prouisio facta. Et quāuis M. minusquam par est cantoriam hanc regere sciret, nō sperabatur tñ longe melius per competitorem regenda, vt in prælectione. c. Si quando. exceptione. 9. & 10. deduximus copiose. Secundo respondeo, q̄ illa gl. limitanda est procedere in feriis ob hominū necessitatē inductis, vt eam intelligit Spec. tit. de fer. §. 2. n. 9. Cum igitur is subexecutor parū diuorum atq̄ hominum reuerens sententiam illam declaratoriam die tā feriato & n̄cruis animi cibis colendo tulerit cōsequit̄ eā nullā esse.

DECIMA TERTIA CAUSA.

Decima tertia causa est, q̄ competitor citatus a iudice M. prius excepit contra illum allegando se habere aliud rescriptum, quam illud suo iudici præsentaret. Nā monitorium iudicis. M. clausula iustificatiua & audientix permissiua temperatū fuit, & ideo vim citationis habebat secundum ea quæ late in causa. s. prædixim⁹. Et competitor per illd̄ monitus respondit non esse iudicem eum qui citabat, imo se habere alium delegatum. Quo tempore nondum suo iudici suum præsentauit rescriptum. At cōmunis conclusio est, q̄ secundum rescriptum etiā de priori non faciens mentionem præualet illi, quando tria concurrunt. s. prior præsentatio, prior citatio, & prior citati exceptio quam fiat præsentatio prioris rescripti per. c. Vt debitus honor. de appel. secundum cōmunem intelligendi modum. Quem sequuntur ibi Pan. Imol. Perus. Præpos. & Dec. Quem etiam probant Pan. Imol. Felin. Deci. & Ripa. in. c. 1. supra eo.

e
Rescriptū sc̄d̄
preferitur priori
si pri⁹ præsentetur:
tur: & pri⁹ pariat
estimationem & pri⁹
us citatus exci
psat contra illud
quā suū rescrip
tū iudicis præsen
tet: etiam si secū
dū sit generale.

b
Rescriptū etiā
s̄po iure reuoca
tum nonnūquā
reum sc̄d̄ legis
auctoritate id op
perante.

Et ne dicas illam conclusionem procedere quando vtrūq̄ rescriptū est speciale: Considera q̄ conclusio procedit etiam quādo rescriptū pri⁹mo præsentatū erat generale, licet secūdo præsentatū esset speciale per gl. receptā cōiter, vt Imol. ibi testatur multisq̄ putatā sing. in. c. Pastoralis. §. Quoniam. verb. eneruatur, supra eo. Ex qua inferebā b̄ primo

aliud sublimius hodie cum illam prælectione primaria interpretarer, nempe per huiusmodi præsentatione priorē subsecutis aliis duobus su præscriptis, etiam rescriptū ipso Iure reuocatū & extinctū reuiuere. Si quidem rescriptū generale reuocatur ipso Iure per speciale posterius. Quod probat ille. §. in verb. penitus eneruatur, adiuncta gl. in l. Si qui aduocatorū. verb. penit⁹ arceant. C. de postul. Quæ putatur sing. Ant. Corset. in sing. verb. Penitus. quæq; similit̄ habet in. c. Romana. i gl. an tepen. de sentē. excō. lib. 6. & est alia tertia in. c. 1. in gl. fin. de postul. præl. lib. 6. quā in hoc pōderauit Domi. in illo. c. Romana. sub finē. Et facit gl. putata sing. i Aut. Si qua mulier. C. ad Velleian. quæ de verb. nulla tenus agit, & alia etiā putata sing. in Cle. 1. verb. nullaten⁹. de sequestra. poss. & fructu. Facit & alia putata sing. in Cle. Vt hi qui. verb. nullo modo de æt. & qualit. Attamen, vt dixi, Cois habet etiā illud reuiuiscere per præsentatione priorē consecutis aliis, de quibus in illo. c. Vt debit⁹.

Ex quo rursus^e inferebam æque fere difficile esse hoc defendere, ac illud And. Sicul. & Compostell. in. c. Cæterum. de rescript. f. rescriptū subreptitiū ipso quidē Iure nullū esse, attamen per negligentia aut dolum alterius iuxta. c. Si aut. & c. Plerūq; supra eod. reuiuiscere. Ex quo tertio inferebā^f dignū esse quod memoria teneatur illud Imol. in. c. 3. de his q̄ fiunt a prælat. sine cōs. cap. col. pen. & sensit etiā. 4. nēpe quod ab initio est nullum aliquando reuiuiscere, non quidē tractu temporis, nō item solo priuati hominis factō, sed principe id per suā legē in euentū aliquē viuificante, vel suscitante iuxta. c. Si qua de rebus. 1. 2. q. 2. Quādo quidem princeps præsertim ecclīæ vniuersæ, in his quæ Iuris sunt de nihilo aliquid efficere potest, & quod extinctū est suscitare. l. 1. C. de rei vxor. acti. c. Tanta, qui fil. sūt legit. c. Quāuis. hoc tit. li. 6. c. Si bñficia. de præb. eo. lib. gl. i. c. Cum ad monasteriū. de stat. monacho. cum sexcētis aliis quæ de ipsius potestate Feli. & Dec. in. c. 1. de cōstit. citarūt. Per quæ vides erudite confutari responsiones aliquot quæ pro competitore poterant argumēto dari. Quāuis etiā respōderi posset per^g illa verba, penitus eneruari, nō induci reuocatione generaliū ipso Iure ppter alia Iura quæ aliud declarant. quod sentire voluit Feli. ibi. col. 1.

Ex quibus quarto infero, q̄ quamuis rescriptū competitoris prius impetratū & specialius esset, quā rescriptum. M. & quāuis in rescripto M. nulla de competitoris mentio haberetur: cum tamē illud prius iudici fuerit præsentatum, & prius ille citarit, & competitor prius contra illud exceperit, quam suum iudici suo præsentaret, consequens est suū iudicem virtute illius procedere non posse.

Sed neq; negare potes rescriptū. M. prius fuisse præsentatū, tū quia ex actis vtriusq; id apparebit, tū q̄ is cui p̄setatū fuit nō habebat q̄litates

S ii

^d Penit⁹ hoc verbum priuationē ipso iure inducē re: sicut nullatenus.

^e Nullatenus verbi ipso iure disponere sicut et penitus.

^f Rescriptū subreptitiuē ipso iure nullum quē tenet: tam facile respondeat cōtrarie: sicut qui tenet generale aliquid speciale præferri cū cōtrarie respondere p̄t cōtrario argumēto.

^g Nullum quod a principio est vel postea penit⁹ extinguitur: non tū quā viuificatur aut suscitatur legis autoritate in aliquē euentū.

^h Penit⁹ verbi nullatenus non disponit ipso iure: q̄n ali. d per alia Iura apparet.

c. Statu hoc tit. li. 6. & ita non poterat esse iudex delegatus Sedis Apostoli. per latissime adducta in secund. caus. Et ideo par fuit illi & nulli presentasse. ^b Paria enim sunt nihil & inutile: quando saltem eadem est ratio, vt in proposito. c. 2. de translat. praelat. col. 3. & l. 1. §. pen. ff. quod cuiusq; vniuers. no. & glo. memorab. vbi plurima suo more cogerit Feli. in. c. Ex tenore. sup. eo. & las. in. l. Quoties. ff. qui satisd. cog. & l. Si da. ri. ff. de verb. oblig.

HANC aut causam nihil officere censuris p. M. latis ipsamet palam facit.

DECIMA QUARTA CAUSA

Decima quarta causa est, quae sola satis superque sufficit quo censuram praedictam inutiles sint omnino & inanes. s. q. excommunicatio & alia censura post appellationem lata sunt ipso Iure nulla. c. Cum contingat. de offi. deleg. c. Ad praesentiam. de appell. c. Per tuas. de sententia excommunic. c. Solet. eo. tit. lib. 6. Et has censuras is subexecutor tulit post duas appellationes legitimas legitime interpositas. ¹ Nam primo illae fuerunt in scriptis factae iuxta id quod requirit in appellatione a grauamine vel ab interlocutoria capitulum. 1. de appell. lib. 6. Secundo causa probabilis fuit in eis expressa iuxta id quod in appellatione ab interlocutoria requirit. c. Vt debitus. de appell. Et non tantum vna fuit expressa, sed multae. Nam prior bonam partem omnium causarum praedictarum continet. Posterior quintam quae illi deerat, & omnes prioris, saltem per relationem ad illam. Quod sufficit. Quoniam licet expressio causae per relationem ad acta generatim non sufficiat in appellatione ab interlocutoria secundum Card. in Cle. Appellanti. q. 4. de appellat. & Rotam decis. 7. Si appeletur. in nouis. & in decis. 470. in antiq. Per relationem tamen ad certam partem actorum facta sufficit. Quod Bald. communiter receptus singulariter ait in. l. Minoribus. C. de his quib. vt indig. col. 2. Quae sequitur Perus. in. ca. Consuluit. 2. de appell. n. 1.

Neque obstat quod Dec. ibi. col. 1. contrarium tenuerit. Nam primo ad eius argumenta responderi facile potest, argumento. l. Certum. ff. si cer. pet. & l. Nominatim. ff. de lib. & posth. & c. Constitutionem. adiuncta glo. verb. Nominatim, de sententia excommunic. lib. 6. Sed non est necesse quoad casum nostrum. Quoniam primo. M. in appellatione posteriore non se retulit ad acta, neque ad certam actorum partem, vnde grauamen erat colligendum: sed ad suam appellationis prioris libellum, vbi nominatim grauamina exprimebantur. Quod neque Dec. negasset sufficere. Quia id fuit appellationem appellationi cumulare. Nec refert in qua illarum causarum exprimantur, neque oportet omnes esse veras & legitimas. sed sufficit vna secundam illam decis. 7. Tertio appellatio fuit

is
Nihil et inutile
equari quando
saltem eadem ratio
suadet.

Appellatio ab
interlocutoria
in scriptis: & cau-
sa spatium infer-
ta faciendae est
nec sufficit pre-
latione ad acta:
quamuis sic per
relationem ad
certam actorum
partem presertim
ad aliam appel-
lationem.

intra terminum opposita, ^R Quoniam terminus notificationis alicuius monitorii non currit, donec copia illius detur authentica si petatur, ut per. M. fuit petita. l. quod quilibet prudens facere debet, dum ei quidquam tale intimatur secundum glossam. in illo verbo, petita. Sicut & prudentis est cum aliquam scripturam alicui est notificaturus, portare secum copiam quam ilico petenti tradat. Quod quia competitor vlt procurator ipsius non prauiderat, parum hac parte suam causam prouexit. Cl. Cam de electio. adiuncta glo. in verb. consimil. & verbo petita. & ut ex actis patet prior appellatio ante copiam traditionem facta fuit, & posterior ante tres horas post illius traditionem.

Non obstat dicere, qd non fuit coram iudice appellatum, Nam primo licet coram iudice appellandum sit, ut supra dicebam in. 6. causa, id tñ fallit qdo copia illius haberi nequit. l. 1. §. Dies. ff. qdo appell. sit & .c. Biduo. §. 1. 2. q. 6. & tradit Egid. in decis. 381. in hæc verba: Si post sententiam iudex se absentet a loco iudicii, sufficit appellare coram persona authentica, nec tenetur alibi iudicem querere ad appellationem intimandam & apostolos petendos. ff. quand. appell. sit. l. 1. §. Dies. Sed sufficit adire iudicem ad quem. Idem ait Rot. in nouis decis. 366. Si appelletur. Quæ addit sufficere coram notario causam appellare, quando iudex abest, adeo ut non oporteat eum adire absentem: etiam si possit & sciat vbi sit intra decendum ad appellandum, neq; ad petendum apostolos intra. 30. iuxta. c. Ab eo. de appell. li. 6. Cassador item in decis. 8. tit. de appell. testatur anno. 1519. fuisse in prætorio Rotæ iudicatum nil nocuisse cuidam qui appellauerat biduo ante cursum decendii coram honesta persona quæsito iudice a quo & non inuento, nec curauerat postea redire ad ipsum pro apostolis, nec probare qd fuisset in momento impeditus. Quod est singularissimum & quottidianum. Quod & vir doctus a. n. 6. in finem vsq; diligenter & erudite confirmat contraria confutatio. Quod ipsum etiam repetit in decis. 3. eiusdem titul. Cum igitur is subexecutor diligentissime quæsitus fuisset cum lateret ipse, cum nusq; sui copiam faceret, cum non solum coram notario causam & in domo in qua ille diuersatus fuit, sed etiam coram vicario episcopi. M. appellauerit, protestatus se illum inuenire non posse, ut acta testantur: consequens est coram quibus oportebat appellatum fuisse.

Non obstat primo, qd a mero executore non appellatur. c. Quod ad consultationem. de re iudic. c. Nouit. de appell. l. Ab executore. C. quor. appell. non recipi. l. Ab executore. ff. de appell. §. Sunt quorum. 2. q. 6. Non inquam hoc obstat. Quoniam licet id verum sit regulariter. Fallit tamen si executor modum excedat canonicum, ut illud cap. Quod ad consultationem. sub fin. & .c. Super questionum. §. Nos autem. de off.

S iii

^R
Terminus in
tione alicuius
scripture non
currit, donec
copia illius
authentica
tradatur si
iuris petita.

^I
Notificatur alicui scripturam aliquam deferat se cum illius copia quæ ilico tradat ei: si qd prudentis est facere: illi petat.

^I
Appellari potest in iudicio ab aliis quando ille sui copia non facit neq; oportet eum amplius querere etiam ad petendum apostolos.

^{III}
Executore a mero non appellatur regulariter: sed fallit quando modus exceditur.

deleg. aperiunt. Sicut etiam a correctione quidem non appellatur. cap. Ad nostram. de appell. c. Licet. de offi. ordi. a correctione tamen excessiva sic, ut al's late in. d. c. Ad nostram. & c. Reprehensibilis. & cap. De priore. de appell. post Pan. & Dec. diximus. Imo nulla causa est in mundo, in qua non possit appellari ab excessu modi, secundum Bald. c. Licet. n. 2. de offi. ord. addentē ideo vbi cūq; pceditur inepte appellari posse. Cū ergo is executor non tm̄ modū excessisset, sed mille modis a modo discessisset canonico, ut p̄ superiora patet appellari potuit ab eo.

Nō obstat secūdo, q̄ acta per ipsum absq; appellatione vlla plurimis de causis supra relatis inuicilia erant & vana. Quoniam constat ab actu nullo appellari posse. c. Dilecto. vbi Innoc. Pan. & alii, de appella. c. Exhibita. vbi Pan. in. 4. notab. de iudi. & l. Si expressim. ff. de appell. quod prosequitur Perus. in illo. c. Dilecto. 7. q. Et non solum expresse a sententia quæ nulla est appellatur, sed etiā si appellatio simpliciter interposita sit, nullitas includitur. l. Quædam mulier. vbi Bald. & Floria. ff. famil. hercisc. l. Carmelia pia. vbi Bart. ff. de Iure patro. Per appellationem tamen quæ interponitur a sententia nulla actus non confirmatur. l. Si expressim. vers. Vnde si quis. ff. de appell. & glo. Bart. & Bald. ibi. n. 12. in. l. 1. C. q̄do prouoc. & prosequitur Perus. i illo. c. Dilecto. q. 8.

Non obstat tertio dicere, q̄ is subexecutor appellatione remota procederet. Quoniam id falsum esse, ac crassam Iuris ignorantiam id allegantium arguere supra in. 6. causa late monstratum est.

Non obstat quarto, q̄ ab excōmunicationis sententia non potest appellari, saltem quoad effectum suspensionum. c. Pastoralis. §. Verum. de appell. c. Is cui. §. fin. de sentent. excōmunic. lib. 6. Quoniam id verū est quando illa fertur pure, secus autem quando in diem vel sub conditione, nisi hoc vel illud feceris secundum Paludanum in. 4. d. 18. q. 1. col. 3. vers. 6. conclusio. Et ante illum Iohan. And. quem sequūtur omnes in illo. c. Is cui. §. fin. Vbi Perus. addit ab excōmunicatione huiusmodi cōditionali posse appellari semper ante diei vel conditionis euētum: etiā post decendium a lata sententia. Quod ipsum cōmunis opinio, quam Perus. & Dec. ibi contra Pan. defendunt, affirmat in. c. Præterea. 2. de appell. Et. M. intra quindecim horas in monitorio contentas, & ante adimpletam conditionem bis appellauit in forma debita.

HANC autem causam nil nocere censuris pro. M. latis in illa sexta causa late monstratum est.

DECIMA QVINTA CAUSA.

Decima quinta causa est, q̄ a sentētia declaratoria illa qua is subexecutor declarauit. M. cum iudice suo incurrisse excōmunicationem ilico fuit appellatum: ea de causa, q̄

Appellari p̄t
ab actu nullo:
quem tamen ap
pellationem non con
firmat.

Excōmunicatione a
sententia pure
lata q̄ appella
tio interponitur
non suspendit il
lam: quando a sit
in diem vel sub
cōditione fertur
sic.

non solum die in honorem Dei feriato, in irreuerentiam virginis mar-
tris cui sacer erat fuisse lata, sed etiam post duas appellationes legiti-
mas legitime interpositas, vt ex actis palam est. ^p At constat, q̄ licet ap-
pellatio ab excōmunicatione interposita non suspēdat eam. c. Cum con-
tingat. de off. deleg. c. Is cui. §. fin. de sentē. excōi. lib. 6. Imo ea non obstā-
te potest denunciari populo excōicatus. c. Pastoralis. §. Verū. de appell.
appellatio tamen interposita a declaratiōe qua quis declaratur excōica-
tus, illius declaratoriæ sententiæ effectum suspendit. ^q Quoniā primo
licet a pœna legis nō potest appellari. l. Si qua pœna. ff. de verb. sig. & c.
Quia nos. & ibi glo. recepta. de appell. gl. itē. c. Super his. de accusat.
verbo Arbitrariū. a declaratione tamen, q̄ quis in eā inciderit, appella-
ri potest per gl. putatam singul. in. c. Cupientes. §. In sup. verb. priuatos
de elect. lib. 6. Quā omnes lequuntur ibidē, & cōmendat Ludo. Rom.
sing. 213. A pœna. & Feli. in. c. Rodolphus. col. pen. de rescript. & Card.
in Cl. 1. §. Si quis. q. 11. de sequestr. poss. & Pan. cum Perus. & Dec. in. c.
Peruenit. 1. de appel. & Pan. in. c. Super iis. de accus. col. fin.

^p Appellatio ab
excōicatione nō
suspendit qui. tē
illam: sed a sen-
tentiā declarato-
ria q̄ ea est secur-
sa illam suspēdit
sue ab homine
sue a lege. infli-
gat: paulo post.

^q Appellari a pe-
na legis, nō pos-
se: a declaratiōe
vero: q̄ pena fu-
erit incurta sic.
Et iō appellatio
nem a declaratio-
ne: q̄ excōicatio
fuerit incurta va-
lidam esse ac sus-
pensuam.

Secundo, q̄ expresse Card. post Lap. in. d. q. 11. nostram conclusio-
nem ex proximo argumento in specie infert dicens sententiā declarato-
riam, qua quis declaratur excōicationē incurrisse, suspendi per appella-
tionem interpositam a tali declaratione: adeo vt non debeat vitari. Qd̄
dictum tribuit Lapo. & putat sing. ac vtile praxi: quod etiam plurimū
cōmendat Fel. in illa col. pen. & Dec. in illo. c. Peruenit. col. 2. & ante oēs
sensit Io. And. in illo. §. Verum. verb. denunciare.

Tertio facit specialius quoad propositū nostrū, in quo de declaratione
incurtionis pœnæ excōicationis agitur, quod Card. in illa. q. 11. expresse
tā de declaratione pœnæ ab homine, q̄ a lege inflictæ agit. Et q̄ Perus.
in. c. Is cui. §. fin. de sent. excōica. li. 6. in hæc verba loquitur: Si appelle-
a declaratoria, vel pronunciatione iudicis, qua pronunciat vel declarat
aliquē incurrisse excōicationē latā ab homine vel a Iure, talis sententia
declaratoria bene suspendetur per appellationem. Feli. item id expresse
habet in illa col. pen. Et facit, q̄ eadem imo maior ratio militat in decla-
ratiōe incurtionis pœnæ ab homine inflictæ, aqua ipsa posset appellari:
quam in declaratione incurtionis pœnæ legis, a qua ipsa non posset appel-
lari per. d. l. Si qua pœna. ff. de verb. signif.

Quarto facit, ^r q̄ licet appellatio interposita ab excōmunicatione non
impediat denūciationē. c. Pastoralis. §. Verum. de appell. appellatio tū
a declaratoria excōicationis incurtæ impedit denūciationē faciendā
secundum Lap. Car. Feli. Dec. & Perus. in locis præcitatis.

^r Appellatio ab
excōicatione nō
suspendit denū-
ciationē futurā
sed appellatio a
declaratione in-
curtionis sic.

Quinto facit ^s conclusio illa longe pulcherrima, quam nemo recen-
tiorum animaduertit, quam tamen Card. in illa. q. 11. per verbū, forte,

^s Appellatio a de-
claratoria incur-
tionis excōicatio-
nis maioris

...is qua
appellatio exco
municationem p
cedit: quoad euita
dam curatione
aliorum.

& Bonif. in ead. Cle. & eo. §. Si quis. de sequestr. possess. post Lap. asse
uerat, nempe maioris virtutis esse appellationem a declaratoria, quo
ad vitandam euitatione eius qui declaratus est excommunicatus, qua ap
pellatione precedentem excommunicationem. Quoniam haec solum efficit, vt no
debeat vitari in extraiudicialibus, appellatio vero a declaratione inter
posita efficit, vt non vitetur appellans etiam in iudicialibus. Rationem
diuersitatis ponit ibi Bonifac. concludentem. Quam hic breuitatis cau
sa non explico. Sed etiam atq; etiam consulo causidicis, vt ab huiusmo
di declarationibus appellent, si tamen iniquae sunt aut nullae: quauis an
tea quoq; appellarint, propter hunc quem pauci aduerterunt effectum
longe pulcherrimum & quotidianum.

Appellatio a
declaratoria ex
communicationis scur
se non efficit illa
nulla. Et denu
ciatione: a gra
uationem simul
& interdictum se
quentia sic.

Fateor autem, qd haec causa non concludit quidem excommunicationem in
M. ab hoc subexecutore latam esse nullam: Concludit tamen illam non
fuisse populo denunciandam, neq; per consecutionem. M. vitandum.
Concludit item reaggrauationem simul & interdictum ecclesiasticum
post illam latum esse inutilia. Quod proposito. M. in praesentia sufficit.
Quoniam solum contenditur an vitari debeat. M. & an interdictum
hoc, cui certe aqua & igni interdicendum erat, seruandum sit.

Hec autem causa non potest contra censuras pro. M. latas allegari:
Quandoquidem nulla huiusmodi appellatio a declaratione facta per
iudicem M. interposita fuit a competitore.

DECIMA SEXTA CAUSA.

Executor is do
regi: Johani go
mez et. M. inu
rius cu3 omnib9
qui ei fau erunt.

Reg Johannes
tertius nemini
pietate secundus
iusta benignitate,
M. fauit.

Decima sexta causa est, qd is subexecutor non solum iniu
rius fuit Deo, cuius oues pascue oes sumus, & Sed. A post.
cuius personam induit quasi leonem hyper crocoton, siue
leonis exuuium super veste muliebrem & d. Io. Gomez
& M. quorum omnium offensionem vir pius & modestus
parui facit, sed etiam Regi nostro & domino Iohanni huius nominis. 3.
nemini pietate secundo, quem timore saltem seruili reuereri debebat,
irreuerens fuit. Nam ad eius maiestatem pertinet in suis regnis, vt po
stea dicam defendere possessores, etiam rerum spiritualium, etiam cle
ricos, ne a quoq; molestentur, & spoliatos dignos qui restituantur resti
tuere. Et ipse quae sua fuit iusta benignitas, non in vna tantum Regia
eadenq; decretali epistola, sed tribus manu regia subscriptis. Nec vni
tantum sed multis nempe episcopo, capitulo, & correctori missis, iussit
ne a quoquam M. in ea possessione molestaretur. At is subexecutor
Regiam protectionem adeo parui fecit, adeo contempsit, vt contra ius
fasq; sexceteris modis. M. vexarit, docueritq; ipsum altius quis pprie
sit iudex quem Hispanus sermo de manga appellat, quam omnes libri
quorum non minima habet copiam, & quam totius vitae studium cum

tu id ex qd: que
sermo Hispanie
appellat de ma
6a.

prælectiōe. 24. annorū Juris Pōtificii in variis Academiis ab eo cōtinuo habita. In qua re paulo min⁹ arbitrandū est cōpetitorē, vel quia is parū has technas capit, pcuratores, cōsultores, & fautores eius peccasse. Qñ quidē faciētes & cōsentiētes pari pœna dignos esse putauit Apostolus ad Ro. 1. & eū secutus Ro. Pontif. in. c. Notū. 2. q. 1. & c. 1. de off. deleg.

E quorū numero cōtra rumorē vulgatum eximo³ D. Georgiū ab Almeyda reuerēdiss. in CHR Isto presulē Conibricēs. & virum tū p sapia, tū comitatu admodū illustrē, q beneuolētia egregia me aduenā & peregrinū semp ab eo die quo hāc Conimbricā iussu Regio sum in gressus est profecutus, eam verbis & plurimis bñficiis in hunc vsq; diē nunq; non testās. Quē insigni amore, studio, & pietate non absre colo. Pro miraculo enī mihi fuit inuenisse in etatis nīe ac regni huius theatro personā, q̄ sūmus ille choragustrāto nobilitatis, potētia, & licentiæ ornamento cum tāta virrute animi coniuncto adeo vestierit intrinsec⁹, vt tā diutino tēpore, sexaginta nempe annorū quibus hāc episcopen & comitatū opimos presēs regit nō pmiserit vllō fadari neuo eius animi egregiā castitatē omni smaragdo nitētiorē. Qua veluti emblemate cæterę illius virtutes nitēt. Cuius item animi benignitati sic fauit, vt ea cum ineūte ætate orta cū senectute deficiēte in pauperes CHRISTI adeo creuerit, vt frequēter quod magno animo illis donat, nō minore ab alijs mutuo accipiat. Quam item tanta affabilitate auxit, vt omnes omnibus horis adeo excipiat humaniter, vt nullam senectus morosita tem spiret. Quam deniq; tanta in summos CHRISTI vicarios: tū sacros, tum profanos illustrauit obseruātia, quæ ipsius vni⁹ peculiaris laus est & rarissimū exēplū: vt neq; dicere eū neq; audire pmittat qd̄ qd̄ qd̄ sūmā illorū maiestātē vel tātillū offendat. Cui qui assistūt vtinā oēs nō quæ sua sunt, sed q̄ CHR Isti querētes ingeniū ipsius in optima & iusta suapte natura procliue ac facile procliuius indies efficiāt & facili⁹, magnaq; libertate animi, & charitate, pariq; prudētia virū sanctū scā, hoc est de diuinarū & humanarū legū puris fōtib⁹ hausta moneāt: eoq; vigilatiore cura incorrigēdis, si qua patēt epātus sui erratis ad sint, quo ipse iā senio languēs & intra domus suæ tecta cōtētus min⁹ ea cernere pōt & cēserē: vt optimā qd̄ p̄cupio & sp̄o, villicationis suæ tā longi t̄pis rationē post multo lōgius reddat CHR̄o IESV dño Deo n̄o. Amē.

Fateor autē hāc causā solā nō sufficere quo cēsura p̄dictę essēt nullā, sufficere tñ vt grauasse conuincat, qui per meras executiōes & artē Pe lasgā nihil nō fecit ad. M. de possessiōe sua sine vlla causā cognitiōe de turbādū, dedisseq; iustā appellādi causā. Et ideo appellatiōē subsequē tā & ante purificatā excōicationē interpositā effecisse, vt illa cū oibus suis appēdicibus esset oīno inutilis & vana. c. Per tuas. de sent. excōi. c. Cū contingat. de off. deleg. cū similib⁹.

Georgi⁹ ab Almeyda episcop⁹ Conimbricensis laudatur.

Executori p̄ meam executionē cōtra protectiōnem regiā procedens ante habita tam de causā cognitiōne grauati: et ob hoc solum quas ferret cēsuras: nō esset nullā.

Job. Gomez re
gite celsitudini
depono.

HANC autem causam censuris pro M. latis nihil obesse vides qui animaduertis iudicem M. quo & animo & sanguine nobilior est Regi; propinquior, eo ipsius Celsitudinē pietius colere, & ipsius decreta veluti sacrosancta deuotius suspicere.

REMEDIA CONTRA CENSURAS PRAE
dictas & alias ab executoribus huiusmodi minus iuste latis.

PER praedictas sedecim causas satis superque ostendimus censuras pro competitore latis iniustas esse ac nullas: censuras autē pro M. decretas iustas esse ac validas, quae prior pars nostrae propositionis fuit. Per easdem colligamus nunc multa remedia corollaria veluti quaedam praedictorum, quibus effectus illarum pro competitore latarū, tum regia autoritate, tum ordinaria, tum delegata impediri valeat & tolli. Quae posterior pars nostrae propositionis fuit.

PRIMUM REMEDIUM.

Primum quidem remedium quod ex praedictis inferitur Regiae innititur auctoritati^b idque iam in aliis Hispaniae ac Galliae regnis ordinariū est, nempe quod M. petat a Rege pietissimo ac Do. nostro, ne vis vlla fiat ei a quoque post & contra appellationē ad Sed. Apostol. interpositā, & per consecutionē iubeat huic executori vt alterū e duobus faciat videlicet vt deferat appellationi M. a se factae, reponatque omnia contra illam nouata in eū statum, in quo erant tempore quo ea facta fuit. Aut si putat se nō grauasse M. neque illi vllam vim intulisse ac inferre, imo ipsum M. iniuste appellasse, ideoque appellationi eius non esse deferendum, faciat mitti quem fecit processum originarium ad suam celsitudinē, vt videat an res ita se habeat ac executor ait, an vt M. contēdit. Et si rem ita habere inuenerit vt executor & cōpetitor aiunt, permittat censuras manere ac inuiolatas obseruari. Si autem inuenerit rem vt M. contendit habere, iubeat executori, vt ab inferenda vi quam infert cesset, deferatque appellationi, ac per consecutionem omnia in eum statum reducat, in quo erant quo tempore illa facta fuit.

^b
Reges Hispanie obuiant iudicibus ecclesiasticis ne post & contra appellationes ad sed. Apo. interpositas viz vllā faciant appellationibus. Imo cogunt eos reponere oia in eū statū quē tempore appellationis res habebat.

^c
Regē Portugalie posse idē & alii reges Hispanie intollendi oppressionibus appellationum ad Sed. Apo. Iure fundatur.

Pro hoc remedio facit, primo quod cetera omnia Hispaniae & Franciae regna illo vtuntur. Et Francia quidem de qua testatur Stephanus Auerrius in addit. repetit. Cle. 1. de off. ord. reg. 2. fal. 30. Alias est libellus a repetit. separatus. de potest. sec. sup. eccles. & pers. &c. iam dudū & a multis annis. Castella vero ac Nauarra de quibus cottidiana testatur obseruantia a paucis annis. In quibus Cancellarię parte petente semper addunt, vt iudex excōicationes post appellationem latis ad aliquot dies qui sufficiāt missioni & examinationi processus per proceres faciendę

tollat ad reincidentiã, & si quod tulit interdictum suspendat. ^b Cũ ergo pars suo vniuerso consonare debeat. c. Quæ contra. 8. dist. & Lusitania pars sit Hispaniæ nobilissima, decet eã in hoc ipsi conformari.

^d
Pars suo vniuerso congruat

Secundo facit, q̄ eadem imo maior ratio & æquitas vendicat sibi locum in hoc regno, quam in illis. Quia tantũ, imo plus remotũ est a Curia Romana quam illa, & longinquitas in causa solet esse eiusmodi remediis. arg. c. Cũ longe. 63. dist. & c. Nihil. de elect. l. Mediterraneæ. C. de anno. & tribu. lib. 10. ^o Nec Lusitania, q̄ tota est semp in propagãda multo sãguine fide catholica, min⁹ dedita ẽ hodie cultui diuino, q̄ illa.

^o
Lusitania tota in propagãda multo sanguine fide catholica.

Tertio facit, ^e q̄ licet res inter autores controuertatur, an semotis regum & regnorum priuilegiis vel consuetudinibus, quæ vel priuilegia præsumptiue præbēt, vel eorum vim saltem ex tacita Papæ approbatione habent, possunt reges cognoscere contra clericos de vi ac possessione præsertim beneficiorum & aliorum spũalium, vt videre est apud Guidonẽ. q. 1. & decis. 85. & 55. 2. & consil. 65. & consil. 149. & Guillel. in. c. Raynutius. verb. & vxorem nomine Adelasia: fol. 82. col. 4. & aliis multis. & Roger in rubri. de caus. posse. foliol. antepen. Coniunctis quæ habentur in. c. Placuit. & c. Inolita. 11. q. 1. & c. 2. & Qualiter & quãdo. de iudic. tam per antiquos, q̄ per recentiones, & in decis. 840. in antiq. Tamẽ Lusitanis pro comperto & indubitato habetur non solum eorũ Regẽ & Curiam illius supremã, sed etiã alios inferiores iudices laicos cognoscere posse de omni vi noua contra clericos: modo intra vnum annũ & diem conquestio de illa proponatur iuxta ordinationẽ Regiam lib. 2. tit. 1. §. Epodera. Qui declarat hoc procedere, etiã si vis fiat in re mobili. ^f At iudex is & competitor vim fecerũt & faciunt magnam, tã. M. quam eius iudici excõicãdo eos post appellationẽ legitimã & alias sexcentas nullitatis causas, quarum bonã partem supra Iure optimo fundauimus. Denunciando item eos excõicatos per ecclesiarũ valuas, per ciuitatis plateas & quadriuia, obscurando famã & auferẽdo honorẽ, tam iudicis viri multis nominibus clarissimi, quam. M. aliquo saltem non cum postremis obscuri. Tollẽdo item eis cõmunionem legitimã & ei⁹ quasi possessionẽ. Poterit ergo Rex de hac vi cognoscere, & eos cogere ad restituendũ honorem & famã & cõmunionem, ac illius quasi possessionẽ, quæ ipsis abstulerunt iniuste & auferunt. Nã s̄ quãuis dici posset eum, qui solũ excõicat appellantẽ, non facere hodie vim, nisi forte qua parte iudicialẽ cõmunionẽ ei tollit iuxta. c. Solet. de sentẽ. excõ. li. 6. Quoniã excõicatũ anteq̄ denunciatur non tenemur hodie vitare p̄ extrauag. Ad euitandã. Cuius tenorẽ cũ decisione grauiũ dubiorum posuimus in. c. 1. §. Laboret. de pœnit. dist. 6. Qui tñ denũciat appellatẽ grauem & ignominiosam vim infert.

^e
Reges an de vi & possessione beneficiorum præsertim & aliorum spũalium cõtra clericum cognoscere possint rẽ controuersã esse Iure cõi: In Lusitania tñ pro cõpro haberi: siue id Iure cõi: siue spũali nitatur.

^f
Appellanti legitime vim facit iudex qui cũ excõicatũ denũciat

^g
Excõicãdo appellantem legitime nullam aut parua vim infert: ac denũciãdo excõicatũ grauem.

b
Honorū oīum
exeriorū maci
mū esse honorē
& bonā famā.

i
Honoris q̄ cura
vana: q̄ cura
solida.

k
Iudex laic⁹ de
spūali re cognos
cit incidēt: q̄
sumarie sine dis
cussione id ei li
quere potest.

Quarto facit, ^b q̄ honor est bonorum exteriorū maximū secundū Arist. 4. Ethic. Et preferenda aestimationis opinio pecuniario cōmodo l. Cum ex pluribus. ff. de solut. & l. In pecudum. §. fin. ff. de viur. & glo. pen. c. Suā. de p̄enis iuxta illud prouerb. 22. Melius est nomē bonum quam diuitiā multā super argentū & c. Ecclesiast. 41. Curā habe de bono nomine. Magis enim permanebit illud quam mille thesauri magni & preciosi. At rex æquissimus competitorē & eius executores, si post appellationem primo aspectu legitimā abstulissent vel auferre conarētur. M. & iudici ei⁹ equū aut capā aut aliquid vilius, cogeret ad restituendum, & ne auferrent reprimeret. Quare igitur Maiestas eius nō coget eos ad restituendum honorē & famā, quæ multo sunt maiora.

Non obstat, ⁱ q̄ vana videtur cura de honore, fama & gloria hominū iuxta illud. 1. Ad corinth. 13. Charitas non est ambitiosa. & illud Aug. 5. de ciuitat. Dei. Sanius videt qui amorē laudis vitiū esse cognoscit, & facit. c. Multi. 40. dist. & c. Oēs. 47. dist. & c. Ecce. 99. dist. Non in quā hoc obstat. Quoniam id verum est, quando quis quarit, honorē, famā aut gloriā de re mala, vel de re bona q̄ non habet, vel illa in Deum non refert, imo sui operis finem facit. Nō autē quando ea desiderat sibi aduenire ex operibus bonis quæ ope diuina operatur. Et in hoc illa saltē principaliter desiderat, vt pluribus & efficacius prodesse possit, tū verbo, tum exemplo, vt resoluit Tho. ab omnibus receptus secū. Secūde q. 131. art. 1. & q. 132. art. 1. iuxta illud præallegat. Eccles. 16. Curam habe de bono nomine. & c. Non sunt audiendi. 1. q. 3. & alia quæ in præfatione disputationis apologeticæ, quam inserui cōmento. c. Si aliquid. 22. q. 4. scripsi. At domin⁹ Iohānes Gomez. & M. famā illāsam in id p̄cipaliter seruari cupiūt, quo suis laboribus Rēp. & diuinā plus adiuuēt.

Quinto facit, q̄ omniū quæ obstare possunt, quo minus Rex de hac vi cognoscere valeat, maximū videtur esse q̄ de illa non potest iudicare, nisi de appellatione quoq; cognoscat, an sit legitima nec ne. At nulla hoc ratione videtur obstare. Quoniam primo id nullatenus est spirituale, 2°. q̄ id ex ipsius actis sine alia discussione colligendū est. ^h Et de illo quod summarie ac de plano sine discussione liquere potest, poterit iudex laicus cognoscere, etiam si sit spirituale: modo incidat in causa de qua ipse iuste cognoscit secundum illud memorabile Specul. de reconuent. §. Secundo. vers. Sed nunquid. n. 1. Quem sequitur Bal. in l. 1. C. de sentē. quæ sine cert. quā & in l. Titia. ff. solut. mati. cū cōcord. quæ ibi citat Alex. col. 6. & Bal. i. l. Quoties. C. de iudic. n. 2. & Fel. in. c. Cum sit. de for. compet. col. 3. Et hæc est Cōis opinio secundū Dec. in. c. 2. col. 16. de iudic. quāuis ille aduersus eam murmuret. Cuius rationes alias ibi dissoluimus. Quod gratia breuitatis, & quia tandē etiā ipse re

tinere videtur Cōmunem, hic non facimus.

Tertio ideo non obstat hæc consideratio. Quoniam quod ex actis cōstat res est quædā notoria, saltem Iuris. c. Cum olim. de verb. signif. cum his quæ ibi allegat Pan. & Card. consil. 393. & est dictū Innoc. in c. Ex in sinuatione. de appell. & tradit Pan. in consil. 44. In præstanti q̄stione. sub finem lib. 1. Et Bald. in Auth. Ad hæc. C. de usu. n. 7. per text. in l. Qui sententiā. C. de pœnis. Angel. in l. fin. ff. petit hæredi. n. 3. & Pan. in consil. 12. Et si copiosior. lib. 2. Quidquid enim in iudicio probatū est notoriū esse dicitur secundū Anto. in c. fin. 6. not. per illum text. de tēpor. ordi. Evidens item dicitur quod patet ex actis, secundū Bart. in l. fin. ff. de publ. iudic. Pro quo est text. in c. pen. in princip. de caus. possi. & pro. Et in specie, q̄ nullitas constans ex actis dicitur evidens textus est in l. Si pars. ff. de inoffic. testa. vbi hoc notat Angel. col. 2. At iudex secularis cognoscere potest de articulo spirituali incidenti in causa principali, de qua ille cognoscit, quando res est notoria per dictum præcedēs Speculatoris. Ex quo id intulit Areti. in c. Cum sit. de foro compet. n. 14. affirmās, q̄ quando constat de causa usuraria notorie vel per confessionem partis, etiam si non sit pronunciatum super ipso Iure. s. an contractus sit usurarius nec ne: iudex secularis semper potest pronunciare de reiiciendo vel admittēdo accusationē. Verum tamen est quod ille mox subicit: nempe iudicem secularem qui super spirituali cognoscit incidenter non debere pronunciare super eo principaliter, sed per modū causæ ut p̄chre per Bal. in l. vnica. §. Ad hæc. n. 1. C. de Lati. liber. tollen. puta cōdē note ad. 10. in debite ablata ex scēnore. Sed neq̄ ego contendo probare regem posse pronunciare super appellatiōe principaliter, declarādo illam esse iustam vel iniustā, sed per modum causæ. s. q̄ iudex vim fecit, eo q̄ partis quam grauauit appellationi non deferens eam cōmunionē legitima & illius quasi possessione iniuste priuauit.

Quarto ideo non obstat prædicta consideratio. Quia quicūq̄ iudex de spolio & vi rerum spiritualium cōtra clericos iudicare valet, poterit etiam cognoscere de omni eo sine quo de illa vi ac spolio iudicare non potest argu. c. Præterea. de off. deleg. l. 2. ff. de iurisd. omni. iudic. & per consecutionem de tituli colore, qui exigitur ad possessionē illorū quærendam & vim ac spolium in eis patiēda argu. gl. singul. ab oibus in usu receptæ Cle. 1. de caus. possess. & propriet. & c. Ex parte. cum ei annot. de restit. spoliat. Quā etiam habere locū, quando restitutio est faciēda iudicis secularis autoritate, tenet in specie Steph. in lib. de potestat. se. sup. Eccle. r̄sa. 2. fall. 24. Et Cosmas in Pragm. de colla. §. Itē q̄. verb. possidebunt, cum de recredētia loquitur, & clarius in §. Neq̄ a grauamine. verb. nequiret. col. 7. de caus. dū deffinit cui debet dari recre

1
Notoriū esse qd
ex actis colligit
si. illud sit nul
litas siue aliud.

m
Iudex laicus co
gnoscit de artio
culo spūali inci
dēt q̄ res no
toria est.

n
Iudex laic⁹ q̄
de spūali incidē
ter cognoscit, nō
debet directo su
per eo pronun
ciare: sed per mo
dum causæ.

o
Iudex laicus q̄
de possessore be
nefici iudicaru
rus est cognosce
re debet de colo
re tituli. imo bis
ad diuersos effe
ctus cognoscit
temp. franc⁹: q̄
s. dat recre. ten
tiā: quando ad
iudicat possessio
nem.

dentia, utique per iudicem secularem. Faciunt quae tradidit ipsemet Cosmas in titulo de pacif. possess. in princip. verb. coloratum, & in §. Ordinarii. verb. inquirant, & Petrus in Concorda. eo tit. Unde in omnibus Castellae, Navarrae, Franciae regnis, ubi rex de spolio beneficiorum principaliter per viam vis ac spoli iudicat, etiam per consecutionem incidenter cognoscit de titulo siue illius colore, qua parte est necessarius ad possessionem. scilicet an sit coloratus necne: licet non qua parte pertinet ad proprietatem. scilicet an sit canonicus nec ne. Imo in regno Franciae iudex secularis bis de titulis cognoscit. Primo ad dandam recedentiam, quae veluti quaedam fructuum custodia & primum decretum est. Deinde ad iudicandam possessionem, quae veluti quoddam secundum decretum est, & cum maiore sit cognitione, ut Cosmas in illo §. Neque a graamine. satis docet & experientia magis. Cum igitur Rex cognoscere possit, an vis inferatur. M. ab hoc executore, poterit etiam cognoscere an appellatio primo aspectu sit admittenda nec ne, quatenus id est necesse ad iudicandum an vis inferatur.

Appellatio de interposita ad Papam non cognoscitur ad finem pronuntiandi: an iusta an iniusta sit appellatio: sed ad finem cognoscendi an iudex vim inferat appellanti, c.

Septimo facit, quod etiam non obstat quod cognitio de appellatione ad Papam interposita non pertineat ad Regem. Quoniam illud verum est ad finem pronuntiandi, an bene vel male sit appellatum. Sed non ad finem pronuntiandi, an fiat vis per iudicem, an non fiat appellanti. Sicut & iudex a quo cognoscit de appellatione a se facta, ad finem reponendi novata in pristinum statum. c. Cum teneamur. secundum communem intellectum de appell. & glo. 3. c. Si a iudice. eo. tit. lib. 6. Sicut & nemo negaret Regem cognoscere posse de novatis post appellationem, si eorum repositionem per viam vis & spoli ad suam celsitudinem deferatur. Ad hos enim fines de appellatione cognoscere nihil aliud est, quam iudicem ad quem appellatum est venerari & colere, ac faciliorem causae appellationis exitum parere.

9 Lusitanus & Gallus in ampliore possessione sunt cognoscendi de violentia super spiritualibus contra clericos: quae Castellanus et Navarrus.

Octavo facit, quod quatenus conicere licet ex legibus particularibus omnium regnorum Hispaniae ac Galliae Lusitanus & Gallus sunt in amplissima possessione cognoscendi super possessoriis sacerdotiorum & aliorum spiritualium contra clericos: quamvis alterum in aliquo excedat, Castellanus autem & Navarrus secundum locum videntur tenere, quippe in quorum regnis non quilibet iudex laicus, sicut in Lusitania, sed solum princeps aut curia suprema vel eius ad id speciatim delegatus de his cognoscit. At Castellanus Gallus & Navarrus de vi huiusmodi quae ecclesiastici iudices appellati ad Sedem Apostolicam censurarum fulminibus adhibent, cognoscunt & oppressos ab ea liberant. Neque credendum tot curias supremas, quas cancellarias & parlamentarias vocant, in re tam cotidiana errare. Igitur a fortiore id Lusitanus poterit facere.

Nono facit, quod nisi remedium hoc & scutum aduersus eiusmodi

executores longe a Romana Curia exequentes adhibeatur, poterunt ipsi pro libito suo que volent excoicare, & denunciando dehonestare, & quibus volent locis interdiceret sine vilo Iuris remedio alio, quam quod e Curia Romana deferetur. Quod est absurdum. Et ideo si quo modo legitimo id fieri potest vitandum. l. Nam quod absurdum. ff. de oper. liber. & c. Dudum de preben. lib. 6.

Decimo facit q̄ de abusu notorio ecclesiasticæ potestatis quæ vis quædam est, cui nullus iudex ecclesiasticus inferior Papa obuiare vult vel potest, licet regibus cognoscere secundum Steph. de pot. sec. sup. eccl. regula. 2. fol. 30. Text. videtur. sing. in. c. Filiis. 16. q. 7. Quod habet ep̄is & archiep̄iscopis negligētibus obuiare rectorib⁹, qui ecclesiarū Iuris patronat⁹ bonis abutunt, reges adiri posse. Cui gl. in verb. reges addit hæc verba: Ut eū corrigat, cū per ecclesiasticū iudicē cogi non pōt, vt. 1. q. 1. Petim⁹. 17. dist. Nec licuit. vel etiā cū iudex ecclesiasticus deses est.

Et quāuis illam reprehendat Pan. in. c. Qualiter & quādo. de iudic. col. 2. & alio modo illum text. intelligat, eius tamen intellectus non est literæ germanus. Quāuis item dicat illum text. corrigi per Iura noua. Responderi tamen potest primo illā correctionē nunquā fuisse receptam, in his quæ ad vim pertinet & violentiā, vt omnium fere regnorū consuetudo antiquissima probat. Quæ non cōtra voluntatē Sed. Ap. sed secundum ipsam videtur introducta, vel potius conseruata. Ait enim Iohannes Papa in. c. fin. 96. dist. Boni principis est ac religiosū ecclēas contritas atq; conscissas restaurare, nouasq; ædificare, & Dei sacerdotes honorare ac tueri. Isidorus item in. c. Principis. 23. q. 5. dicebat: Cognoscant principes seculo se Deo debere esse reddituros rationem propter ecclēsiā, quam a CHRISTO tuendā suscipiunt. Et Gelasius cōmēdat clericos, ne vim patiantur Zehiꝝ comiti. Isidorus item in prædicto. c. Principes. 23. q. 5. Sæpe ait per regnum terrenū celeste proficit. Vt qui intra ecclēsiā positi contra fidem & disciplinā agunt, rigore principū conterantur, ipsamq; disciplinā, quā utilitas ecclēsiæ exercere non præualet, ceruicibus superborum & potestas principalis imponat. Per quod & gl. 2. illius cap. ait Guillel. in. c. Raynutius. verb. vxorē nomine. Adela. n. 454. q̄ vbiq; ecclesiastica potestas deficit: vt quia non potest aut dissimulatione prælatorum non vult, potestas secularis se intromittit, ne atrocitate delictorum pax publica turbetur. Quod ad violentias restringendū putarim & in. c. CHRISTIANIS. 11. q. 1. Iohānes item octauus in. c. Administratores. 23. q. 5. dixit. Administratores seculariū dignitatū ad ecclesiarū tuitiōē, pupillorum ac viduarum protectionem rapaciūq; refrenationē cōstitutos esse. Ideoq; quoties ab ep̄iscopis & ecclesiasticis viris conuenti fuerint, eorū que

Executores
gea a Curia Ro
mina exeque
tū a fulminib⁹
ne noscitur
si reges aucto
te sua vim eorū
non arceant.

Ret de abusu
notorio eccle
sice potestatis
cui nemo obuiat
cognoscit: quo
vi per eā illatā
reprimat: eoq;
Papae olim cō
fessisse neq; post
ea dissensisse.

rimonias attentius audire debere, Et secundum quod necessitas expetierit abique negligentia examinare, & diligenti studio corrigere. Hierony. ite in.c. Regu. ead. caus. & q. Regu officium est propriu facere iudicium atq; iustitia & liberare de manu calumniantium vi oppressos.

Per quae omnia secundo responderi potest negando, q; per illud.c.

reges supplere possunt iudicis ecclesiastici defectum: etiam contra clericos in materia vis & abusus potestatis ecclesiasticae notorie interposita: praesertim appellatione.

Qualiter & quando & alia Iura noua statuentia generaliter & vniuersaliter, ne clerici coram secularibus respondeant, esse derogatum capitulis praedictis, quatenus per ea videtur speciatim laicis concessa potestas cognoscendi de violentiis argumento rae Generi. li. 6. & gl. in. l. Sciendum ff. qui satis. & Autem. Offeratur. C. de lit. contest. q; nituntur legi. Sed & posteriores. ff. de leg. Et facit illud accommodatissimum Guido. in decis. 1. Delphinatus. s. Martinum Papam, cuius bulae tenore ibi scripsit, declarasse ad instantiam Caroli Regis Francorum se per illam sanctionem suam, qua graues poenas statuit aduersus clericos quoquo modo conuenientes vel se conueniri patientes coram iudicibus secularibus, non intellexisse de casibus in quibus rex a tempore immemoriali inter clericos cognoscebat. Facit etiam, q; iura intelligenda sunt sine prauidicio Iuris in re alii quaesiti per illa multa quae in praelect. c. Si qn. supra eo. in vltima excep. diximus in. 10. argumento pro nostra parte facto.

Non noua r. sing. defendendi. d. l. tit. 1. li. 1. ordi.

Ex quibus infertur primo ratio germana defendendi principium ordinationis. i. tit. 1. lib. 2. ordinat. mox referendum. Quod habet ex eo pros conueniendos esse coram secularibus secundum vsum antiquum Nam non videtur fundari in solo vsu & consuetudine, quae incapaci non poterat iurisdictionem etiam per tempus immemorabile tribuere. c. Causam q. de prescri. cum copiose ibi a Fel. citatis. sed in concessione per antiqua Iura facta, q; ratione praedicta non videntur per noua Iura sublata.

Ratio germana quae reges hodie fere oes de violentiis contra clericos civiliter iudicant.

Secundo infertur germana ratio quare reges oes contra clericos de vi hodie vbiq; cognoscant. s. quia id iure antiquo non solum concessum fuit illis: sed vt facerent rogati fuerunt. Et iura noua generaliter & vniuersaliter loquentia non debent ad illum casum speciatim exemptum extendi: praesertim cum regu quibus Ius in re in hoc quaesitum erat prauidicio.

Insitane peculiare vsu ea ois clerici etiam episcopi quibus non est in regno superior coram iudice seculari respondeant.

Vndecimo facit q; in his regnis, quod alibi nusquam vidi, pro comperito habetur omnes, clericos, etiam episcopos & archiepiscopos exemptos siue immediate Papae subiectos & non habentes superiorem in regno posse civiliter, etiam super maleficiis siue malefactorias, vt verbo constitutionis vtar, non solum coram Rege, sed etiam aliis iudicibus laicis inferioribus conueniri posse iuxta ordinationem regiam lib. 2. ordi. tit. 1. in princip. Quia inquit text. alienum a ratione esset, vt desit in regno, qui contra eos Ius diceret, & q; ad quaerendam iustitiam adeunda esset Roma. Quae constitutio aequissima cui rationi adnitatur in fine arg. proximi

dixi. At is executor eo respectu quo executor est nullum habet superiorem in regno. Ergo super his, q̄ in quātum huiusmodi malefecerit, poterit ciuilit̄ cōueniri, nō solū corā Rege, sed et corā aliis iudicib⁹.

Duodecimo facit, q̄ is executor neq; iudex est neq; pōt esse, vt patuit per .1. 2. & .3. causas. Imo protestatur se, vt merū executorem procedere. Attamē fecit, quæ nemo nisi iudex facere potest. Ergo par est ac si priuatus iurisdictionē exerceret per illa quæ in sept. causa sunt dicta, At si priuatus quispiam sine literis delegatoriis similem vim faceret, posset ei resisti etiam per priuatum. l. Prohibitū. vbi Bart. & latius Io. de Pla. C. de Iur. fis. li. 10. l. Deuotū. C. de metat. præserti cū deest iudiciscopia, vt in præsentī casu, in quo noluit ordinarius illi obuiā ire arg. l. Nullus. C. de iud. & glo. in c. Ius gentium. i. d. & eius qd̄ scribunt Inn. Pan. & alii in c. Olim. i. de rest. spol. Maiore igitur ratioe poterit Rex ipsum reprimere.

Et ne dicas^o aliud esse petere, vt Rex ratione violentiæ cognoscat, aliud vt ea ratione iudicet. quia cōtra legitimā appellationē procedit. Cōsidera, q̄ vis quā appellatio præcedens vel lis ante mota grauat maior est alia vi simplici ceteris paribus. Nā & facilius nouata pendente appellationē vel lite reponi iubent arg. eorum q̄ late Rot. dixit in decis. 14. in nouis & late post Pan. tradunt Perus. & Dec. in c. Bonę. de app.

Oppositiones contra hoc remedium.

Contra hoc remedium opponi posset primo, q̄ iudex laicus cōtra clericum non potest iudicare, etiam super possessoriis & violentiis c. Placuit. c. Inolita. 1. q. 1. c. 2. c. Qualiter & quando. de iudic. Auth. Statuimus. C. de epis. & cler. Imo. Rota. decis. 340. An valeat. in antiq. ait consuetudinem contrariam non valere per multa quæ ibi ponit fundamenta. 2°. q̄ etiam quando locus est præuentioni, de causa coram vno iudice cœpta non potest alius cognoscere. l. Vbi cœptū. ff. de iudic. c. Vt nostrum. cum ei annotat. de appel.

Tertio q̄ de appellationis causa iudex ad quē est appellatū cognoscere debet iuribus vulgatis. At nō potest Rex cognoscere de hac, nisi de appellatione quoq; cognoscat. Ergo neque de ea cognoscat.

Quarto q̄ nouata post appellationem ab interlocutoria nō sunt reuocanda, etiam per iudicē appellationis, donec de veritate causæ appellādi constiterit, & bene appellatum esse iudicatum fuerit. c. Non solū. de appel. li. 6. A deo vt etiam auxiliū brachii secularis peti possit appellatione ab interlocutoria pendente secundū Freder. consil. 163. col. 2. Qd̄ in remedio sequenti mox repetā. Et decisio Rotæ. 234. Si rector. decidit visitationem factam post appellationē exempti non esse reuocandam per viam attentatorum, donec de exemptionē constet.

³
Iudicē ecequē
iniuste priuatis
resistere posse
seruiz cū iudicis
competentiā
p̄is deest.

^o
Dm quā appella
tio vel is grauat
maiorē esse alia
ceteris paribus

Ad horum primū respondeo negando Regē non esse cōpetentē iudicē aduersus clericos sup possessoris & vbi de vi agit: sed nō nego id ppter. c. Causam q̄ .2. qui fil. sūt leg. Cui pulchre inter alios respondet quidā Rotē auditor in cōsil. 40. col. 16. Egid. a Bellemera. Sed neq; illa sola ratione q̄ possessoria etiā rerū spūaliū videntē tēporalia secundū Vicēt. in. c. fin. de iudic. quē ibi Io. An. refert & sentit gl. quā dicit sing. Car. ibi in. c. Literas. de iura. calū. & Barb. i. c. Cāterū. de iudic. n. 64. Cui tñ similis est in. c. Cum dilectus. de electio. verb. iuramēto, & sentit gl. c. Literas. de restit. spoliat. eod. verb. & multa alia q̄ congerit Pan. in. d. c. Literas. de iura calū. non inq̄ hoc nego hac ratiōe. Quoniam etiā de rebus ipsis mere tēporalibus non potest iudex laicus cognoscere cōtra clericū vtroq; Iure id attestāte, vt in arg. citat. Vnde licet opinio Vincē. vera esset, qd̄ nō arbitror, nisi limitet saltē vt per Pan. in illo. c. Literas. tñ solū infertur ex ea iudicē secularē posse cognoscere de possessorio rerū spūaliū contra laicum, non aut cōtra clericū. Qd̄ annotauit Guid. cōsil. 149. col. 2. & Egid. cōsil. 40. col. 16. vers. Nec valet. Tertio igitur nego illa rōne noua & singulari in. 11. fūdamēto supra scripta.

Ad scdm respōdeo, q̄ in hoc remedio nō dicit neq; petitur a Rege, vt iudicet de cā de qua cōperat executor cognoscere, sed de violētia q̄ ipse facit cōtra Ius fasq; notoriā. Alia nāq; causa est hui⁹ vis, alia causa appellationis: sicut alia causa est appllōnis & alia cā attentatorū, vt subtiliter de more ait Dec. in. c. Cū teneamur. col. 2. ver. Pro respōsiōe. de app. Qd̄ ante illū clare sensit et Perus. ibidē. n. 21. licet cum nō referat.

Ad 3^m concedo Regē non posse principaliter cognoscere de appllōe q̄ ad ipsum nō est facta nec fieri potuit. Nego autē nō posse de vi cognoscere, ac incidenter de appellatione. Quod Regē facere posse copiose mōstrauimus in c. arg. Sicut & iudex a quo de attentatis appellatione pendēte cognoscit principaliter, & incidenter de appellatione, c. Cum teneamur de appel. cum ei annotatis.

Ad 4^m respondeo distinguēdo id q̄ in eo assumitur. s. nouata p iudicē appllōne ab interlocutoria pendēte nō esse reuocāda, donec bene esse appellatū pnunciatū fuerit. Qm̄ aut intelligis per viā persecutiōis appllōnis, & verum est: aut per aliā viā. s. nullitatis, & id falsum est. Nā etiā appellatione deserta, vel renunciata possunt reuocari via nullitatis attestata post appellationē ab interlocutoria periudicē cōpetentē, cōstito ei de veritate causę, vt singulariter determinat Lap. alleg. 1. sub finē sic cum antiquo aduocato obtinuisse testat⁹. Et sic declarat doctissime illud cap. Non solum. vbi etiam Perus. in. §. Illa. 1. notab. idem tenet. Et ita non contendo ego Regem posse reuocare facta per hunc executorem veluti attentata: neq; suā maiestātē adeundā esse per viam attentatorū: sed potest reuocare veluti violenta, & vim quā ille adhibet repri

b
Reges nō ideo
de vi & possessio
ne contra clerico
cos cognoscere
quia possessoria
sunt temporaria
qd̄ illi non erū
diti: s; crassi sen
serunt: sed noua
& p̄alchra ratiōe

c
Appellationis
cā nō e: eadē cū
causa vis que cō
tra illā infert: si
cut neq; cū cau
sa attentatorum
pendente illa.

mere, constituto sibi primo appellandi causam esse legitimam, quod ex ipso Iure quod est notorium constabit. secundo veram esse, quod ex solo processu tenore colligendum est, & notorium erit si sit verum per illud dictum in noc. in. c. Ex insinuatione. de appellat. & alia multa citata in arg. c.

Non obstat etiam illud Frederici allatum in argumento Quonia primo id non est verum, & contrarium tenet Oldr. consil. 89. & Ioh. de Monte Murlo. Quem disputando id tenuisse tradit & rationes eius scribit Io. And. in cap. 1. de offi. ord. quoniam Card. Imol. & Pan. & Cois ibidem probat. Secundo quod etiam ipsemet Freder. fatetur contrarium esse tenendum, quando ex processu constat de illius inordinatione ac nullitate. Ita ille sub finem illius consilii vers. ad ultimum. At in casu nostro inordinatio est processus & nullitas ex eo colligenda. Tertio, quod etiam secundum eundem Freder. contrarium est verum, quando iudex secularis, viso iudicis ecclesiastici processu, inuenit eum iniuste processisse ac partem grauasse. quod etiam ipsemet Freder. sentit in illo vers. dum ait haec verba: Si nullitas vel iniquitas processus esset in euidenti, tunc impune non pareret iudici. Quod in nostro casu contingit. Opinio autem Freder. procedat, quando ut ille ait, iniquitas vel iniustitia processus latens esset & dubia: sicut fuisse ait in casu sibi proposito. Quamuis id raro contingat quando grauamen ex solo tenore processus colligendum est, nisi de dubietate Iuris intelligas. Frequenter autem contingere posset, quando appellandi causa non potest ex solo processu constare. Quo etiam casu nisi fides fieret de illius falsitate coram iudice seculari, non facile affirmare eum teneri ad dandum petitum auxilium. Vnde illam opinionem Freder. tunc demum arbitrare esse recipiendam, quando ex ipso processu constaret de falsitate causae appellandi, vel quando fides aliter plena de illa iudici fieret.

CONCLUSIO.

HAEC sunt quae super hoc remedio bona fide id perpendenti occurrerunt: salua in primis. S. A. p. lima. Saluo deinde procerum Iuris qui Regi & D. N. assistunt iudicio exactissimo. Quibus si haec arridere nosse vehementissime hortarer, & humillime orare Regem CHRISTIANISSIMUM & D. N. Iohannem huius nominis tertium quo eo vteret: non in hac quidem causa in qua suspectus haberi possem, sed in aliis quae post eam occurrerent, cum ad pacem, tranquillitatem & cultum diuinum in suis felicibus regnis seruandum & augendum. Tum vero ad impediendam in primis irreuerentiam, quam hi executores non solum S. A. post. ac ecclesiae, sed etiam IESU CHRISTO D. Deo nostro faciunt, dum ecclesiae sacrosanctis clauibus sine vlla causae cognitione, reuerentia ac pudore abutuntur, magnam censurarum contemptui occasionem praebentes cum nulla fere partis pro qua feruntur utilitate, & cum magno cultus diuini detrimento.

SECUNDVM REMEDIVM.

V ii

^e
Brachius secularis non est impariendum contra eum qui appellauit etiam ab interloquutoria: si ex probabili causa id fecit & non constat eam esse falsam.

^e
Hec oratur ut quodam remedio aduersus executores vitetur.

f
Brachium secu-
lare inuocant
delegat⁹: subde-
legatus subere-
curator pape.

g
Clausula ino-
cator si opus fuerit
brachio secula-
ri tacite intelli-
gitur in literis pa-
pe: expressio si
eri solet ad ab-
dandam et non ne-
cessariam caute-
lam.

h
Brachii secularis
inuocatio non co-
petit in quibus
iure speciali s⁹
cōi aliorū dele-
gatorum.

i
Brachium secula-
re delegatus pa-
pe inuocat nullo

Secundum remedium, quod ex præcedentibus inferitur est, quod iudex. M. brachii secularis auxiliū, tam contra cō-
petitorem, quā iudicē eius imploret. Quoniā cōmunis est sentētia delegatum a Papa id implorare posse. Quā tenet Innoc. in. c. Significasti. n. 3. de offic. deleg. receptus ibi a Cōmuni in qua sunt Pan. Imolen. Feli. & Dec. per. c. Administratores. 23. q. 5. ubi eam tenet etiam Archid. Freder. in consil. 163. Super inuocatione. in primo dub. & Do. post Lap. in. c. Ut officium. §. Deniqz. vers. An dele-
gatus. de hæret. lib. 6. & Old. consil. 89. Episcopus inuocat. circa finē, & Pan. in. c. Si quis contra clericū. in pen. col. vers. Nunquid aut possit delegatus. de foro competenti, Paul. Castrens. Post Alber. in. l. Epale. col. fin. C. de epis. Quod etiā in executore pcedere expressit. Old. cōsi. 319. Super executione. sub finem. Nam vt Imolens. ait in illo. c. Si-
gnificasti col. 2. Si hoc ordinari⁹ potest, vt patet i. c. 1. de off. ord. multo fortius delegat⁹ qui est illo maior in causa sibi delegata. c. Sane. 2. infra de off. del. §. Et licet quandoqz in rescripto adiiciatur clausula: inuocato ad hoc auxilio brachii secularis, si opus fuerit. illud est ad superabūdā-
tem cautelā. Sicut in materia. c. Mandatū infra eo. de stilo Curie inter dum exprimuntur clausulæ quæ suapte natura insunt. Hæc Imol.

Nō obstat primo illud. c. Ut officium. §. Deniqz. de hæret. lib. 6. cui nō respōdit Pan. in illo. c. Significasti, qua parte ibi specialiter concedit in-
quisitoribus hæreseos, vt brachium seculare implorare possint. Et ita videtur Ius regulare esse in contrarium. Non inquam hoc obstat. Quā subtiliter de more Dec. respondet text. ibi non fundari in ratione spe-
ciali, sed in regula cōmuni. s. vt habeat potestatem exequēdi ea q̄ sibi cō-
missa sunt. Et ista ratio generaliter habet locū in quolibet delegato. c. Præterea. de off. deleg. Et hoc etiam patet ibi. Quia conceditur facul-
tas compescendi contradictores censura ecclesiastica. Quod etiam fit aliis delegatis, vt not. in. c. 1. de off. deleg.

Non obstat secundo delegatum debere prius ad ordinariū ecclesia-
sticum, quam ad brachium seculare recurrere secundum Card. in Cl. 1. q. 10. de off. deleg. Quē sequitur Dec. vbi supra. n. 4. & fidelius Feli. ab eo non relatus ibidem col. 2. Cardi. enim non ait simpliciter quod ei tri-
buit Dec. Sed quod aut executio est facienda in possess. laicorū, & tūc debet requirere auxiliū secularis per viam simplicis requisitionis, hoc est, quod executio cōmittatur simpliciter eis. Si vero in rebus ecclesiasticis est facienda executio, tunc si per se non potest inuocet ecclesiasticū ordi-
narium. Et si nec ille sit potēs, inuocet brachiū seculare. Et sic sunt tres gradus: primus per se ipsum, secundus per ordinariū ecclesiasticū, tertius per brachium seculare. Non inquam hoc obstat. Quoniā primo, qd illi